

ความพึงพอใจในการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา
ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี

THE SATISFACTION IN STUDENTS' AFFAIRS MANAGEMENT
IN SONG KHLA TECHNOLOGY SCHOOLE

วินิก จิตรา
WINIT JITTRA

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2545

ISBN 974-9546-00-8

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ความพึงพอใจในการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา
ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี

THE SATISFACTION IN STUDENTS' AFFAIRS MANAGEMENT
IN SONG KHLA TECHNOLOGY SCHOOL

วินิจ จิตรา

WINIT JITTEA

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2545

ISBN 974-9546-00-8

THE SATISFACTION IN STUDENTS' AFFAIRS MANAGEMENT
IN SONG KHLA TECHNOLOGY SCHOOL

WINIT JITTRA

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2002

ISBN 974-9546-00-8

COPYRIGHT 2002

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความพึงพอใจในการบริหารงานกิจการนักเรียน
	นักศึกษา ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี
ชื่อนักศึกษา	นายวินิจ จิตรา
รหัสประจำตัว	42064160
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การบริหารอาชีวศึกษา
พ.ศ.	2545
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ดร.มาลัย จีร์วัฒนเกษตร
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.พจนา ว่องตระกูล

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ ความพึงพอใจต่อการบริหารงาน กิจการนักเรียนนักศึกษา ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ตามความคิดเห็นของนักเรียน ลักษณะ หลักสูตร ระดับ ปวช. และระดับ ปวส. ใน 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานแนะแนว ด้านงาน ปกครอง และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา ได้แก่ นักเรียนและ นักศึกษา จำนวน 547 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และคำถามปลายเปิด การเก็บรวบรวมแบบสอบถามและรับกลับคืน คิดเป็น ร้อยละ 100 วิเคราะห์ด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเปรียบเทียบ ที่ (t-test) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PC⁺

ผลการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. ความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนนักศึกษา ในโรงเรียนอาชีวศึกษา เอกชน รวม 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และจัดเรียงตามลำดับ คือ ด้านงานปกครอง ด้านการ บริหารงานแนะแนว และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา

2. การเปรียบเทียบ ความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนนักศึกษา ในโรงเรียน อาชีวศึกษาเอกชน รวม 3 ด้าน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Thesis Title	The Satisfaction in Students' Affairs Management in Song Khla Technology School
Student	Mr. Winit Jittra
Student ID.	42064160
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Vocational Administration
Year	2002
Thesis Adviser	Dr. Malai Gerawatanakaset
Thesis Co-advisor	Dr. Pojana Wongtrakool

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the satisfaction in students' affairs management in private vocational school as perceived by students as Curriculum at certificate and diploma levels under three components ; Guidance affairs, Administrative affairs, and Students activities affairs, and to compare the perceptions of those students. The research sample included 547 students.

The data collection instrument was a rating scales questionnaire with open-ended questions for the three components. Hundred percent of the delivered sets of questionnaire were received. Statistics utilized for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and the t-test was employed for hypothesis testing through the SPSS / PC⁺.

The results revealed that;

1. For overall, perceptions of students' regarding The Satisfaction in Students' Affairs Management in Private Vocational School. Were at a moderate level. When individual components were analyzed, it was found that the perceptions on actual consultation by a component called the three components were at a moderate level as the followings, When individual components were analyzed at a moderate level as the first Administrative affairs, the second Guidance affairs, and third Students activities affairs.
2. For overall, the students indicated no statistically significant difference in their perceptions of the satisfaction in students' affairs management in private

vocational school of their advisors. When individual components were analyzed, it was found that they indicated a statistically significant difference at the .05 level in their perceptions of affairs. However, by a component called the three components were at they indicated statistically significant difference in their perceptions at the .05 level in their perceptions of affairs.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ดร.มาลัย จีระวัฒน์เกษตร์ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.พจนา ว่องตระกูล อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำและคำปรึกษา แนวคิด แนววิเคราะห์ ติดตาม ตรวจสอบ และแก้ไขสำนวนคำเขียน ซึ่งทำให้เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ดร.ประยูร เทพนวล และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำและคำปรึกษา และตรวจแบบสอบถามจนนำไปใช้วิจัยได้

ขอขอบพระคุณ ดร.จรัส อติวิทยาภรณ์ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายส่งเสริมการศึกษาโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ที่วิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้แนะนำปรับปรุงรูปแบบเนื้อหา ให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะเป็นมรดกทางการศึกษาและวิจัย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์เชน สุขสวัสดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี และอาจารย์สมพิศ ท้าววงศ์ศรี ครูใหญ่โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ตลอดจนคณะผู้บริหาร

ครู - อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้วยดีตลอดมา

ผลของคุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบแต่ คุณพ่อ - คุณแม่ ตลอดจนคณาจารย์ ผู้ร่วมงาน เพื่อน ญาติ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

วินิจ จิตรา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	IV
สารบัญ.....	V
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญภาพ.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	3
1.4 ทฤษฎีหรือแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
บทที่ 2 ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 ประวัติโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี.....	6
2.2 การบริหารกิจการนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี.....	7
2.3 การบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา.....	8
2.3.1 การบริการงานแนะแนว	15
2.3.2 งานปกครอง.....	23
2.3.3 การจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา.....	32
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
2.4.1 งานวิจัยในประเทศ.....	48
2.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	51

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	56
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	70
5.2 สมมติฐานการวิจัย.....	70
5.3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
5.4 สรุปผลการวิจัย.....	71
5.5 อภิปรายผล.....	73
5.6 ข้อเสนอแนะ.....	79
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก.....	83
ภาคผนวก ก หนังสือราชการ.....	84
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	91
ประวัติผู้เขียน.....	100

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับหลักสูตรและชั้นปี ทุกประเภท สาขาวิชา.....	54
4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ระดับหลักสูตร ปวช., ปวส.....	58
4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ที่มีต่อการบริหารงาน กิจการนักเรียน นักศึกษา ด้านการบริการงานแนะแนว.....	58
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ที่มีต่อการบริหารงาน กิจการนักเรียน ด้านงานปกครอง.....	60
4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจ และลำดับที่ตาม ความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษาโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ที่มีต่อการบริหารงาน กิจการนักเรียน นักศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา.....	62
4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจ และลำดับที่ ตามความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ในภาพรวม และรายด้าน.....	63
4.6 แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ ของนักเรียนระดับหลักสูตร ปวช. และนักศึกษา ระดับ ปวส. ของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยีต่อการบริหารงานกิจกรรม นักเรียน นักศึกษา ด้านการบริการงานแนะแนว	64
4.7 แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ ของนักเรียน ระดับหลักสูตร ปวช. และนักศึกษาระดับหลักสูตร ปวส. ของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ที่มีต่อการบริหารงาน กิจการนักเรียน นักศึกษา ด้านงานปกครอง.....	66
4.8 แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ ของนักเรียน ระดับหลักสูตร ปวช. และนักศึกษาระดับหลักสูตร ปวส. ของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ที่มีต่อการบริหารงาน กิจการนักเรียน นักศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา.....	68
4.9 แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักเรียน ระดับ ปวช. และนักศึกษา ระดับ ปวส. ต่อการบริหารงานกิจการ นักเรียนนักศึกษา รวม 3 ด้าน.....	69

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1	แผนผังการบริหารฝ่ายกิจการนักศึกษาของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี.....9

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หากเราศึกษาถึงความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาของประเทศไทยตั้งแต่เริ่มจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบมาจนถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าแผนการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาในระดับต่างๆ แต่ละฉบับที่ออกมานั้น ต่างก็มีการตั้งจุดมุ่งหมายในการพัฒนาเด็กไทยเอาไว้อย่างกว้างขวาง แนวทางในการจัดการศึกษาได้วางไว้ว่า “มุ่งพัฒนาชีวิตประชาชน ให้มีความสุขและอยู่ดีกินดี มีความสำนึกในความเป็นไทย รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกฝนการปรับตัวในสังคม เน้นลักษณะนิสัย ขยัน อดทน ซื่อสัตย์ ประหยัดและมีระเบียบวินัย ดังนั้นการจัดการศึกษาแต่ละระดับ จะต้องมียุทธศาสตร์ที่เบ็ดเสร็จในตัวเอง แต่ในขณะนี้ยังมีเยาวชนไทยอีกมากที่ยังมีลักษณะขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่เข้าใจตนเอง คิดไม่เป็น พึ่งไม่เป็น ใช้เงินไม่เป็น ช่วยตนเองไม่ได้ ช่วยสังคมไม่ได้ และหลาย ๆ คนยังมีลักษณะที่เป็นภาระแก่สังคมอีกด้วย สภาพเหล่านี้นับเป็นอันตรายต่อประเทศชาติ โดยเฉพาะประเทศที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งทุกคนจะต้องมีความรู้ ความสามารถพอจะนำตนเองให้ก้าวหน้าไปบนถนนแห่งอิสระ เสรีนี้ได้ (ธีรวิมล ประทุมทรัพย์. 2536 : 3) บันลือ พาลตะริน (2526 : 56) กล่าวว่า งานกิจการนักเรียนเป็นงานที่มุ่งจะช่วยสร้างคุณสมบัติสำคัญหลายประการที่มุ่งหวังให้เกิดแก่นักเรียน เช่นคุณสมบัติในด้านการมีวินัยในตนเอง ซื่อสัตย์ สุจริต เชื่อมั่นในตนเอง มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การพูดเป็น ฟังเป็น เป็นนักคิดนักทำ มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักยกย่อง ผู้อื่น อยู่ร่วมกับคนอื่นได้ดี เป็นผู้นำ - ผู้ตามที่ดี ปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมแวดล้อมได้ ธีรวิมล ประทุมทรัพย์ (2532 : 6) กล่าวว่า งานกิจการนักเรียนนักศึกษาเป็นงานที่มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียน ในโรงเรียนให้ดำเนินไปได้ด้วยดี มีความปกติสุข ตลอดจนถึงการมุ่งพัฒนาบุคลิกภาพ การมีวินัยในตนเอง การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาความสามารถ ความสนใจและความถนัดเฉพาะของนักเรียนแต่ละคนให้ก้าวหน้าเป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคมให้ได้มากที่สุด

งานกิจการนักเรียนนักศึกษา เป็นงานที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่างานด้านอื่น ๆ ในสถานศึกษาซึ่งงานกิจการนักเรียนนักศึกษาจะช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้รับความสำเร็จในด้านการศึกษาเล่าเรียนตลอดจนให้มีการพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมไปได้ด้วยดี จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้รับผิดชอบในงานด้านกิจการนักเรียนนักศึกษา

จะต้องควบคุมดูแล ให้งานด้านกิจการนักเรียนนักศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่างานกิจการนักเรียนนักศึกษาเป็นงานที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนานักเรียน นักศึกษา ในด้านต่าง ๆ เพื่อให้สามารถปรับตนเองให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในฐานะผู้ทำหน้าที่ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ได้พัฒนาแนวทางการขอรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2536 เพื่อเน้นการกระตุ้นให้โรงเรียนมุ่งมั่นพัฒนา เพื่อยกระดับมาตรฐาน คุณภาพการศึกษาของตนเองสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งได้กำหนดปัจจัยในการพัฒนาได้ 7 ปัจจัย แต่ละปัจจัยมีเกณฑ์ชี้วัดคุณภาพ ซึ่ง 1 ใน 7 ปัจจัยหลัก ก็ได้ให้ความสำคัญกับงานกิจการนักเรียน นักศึกษาไว้ที่ปัจจัยที่ 6 ซึ่งมีรายละเอียดว่า กิจการนักเรียน นักศึกษา หมายถึง การดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริการ สวัสดิการ การปกครอง และกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา เพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้กำหนดเกณฑ์ชี้วัดในส่วนของงานต่าง ๆ ได้แก่ จัดบริการและสวัสดิการต่าง ๆ แก่ผู้เรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้งร่างกาย และจิตใจให้เหมาะสมกับวัย การดำเนินงานปกครองอย่างเป็นระบบ การจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นส่งเสริมด้านทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างหลากหลายสอดคล้องกับความสนใจและเหมาะสมกับวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2542 : 1-3)

โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยีเป็นโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ปัจจุบันโรงเรียนมีบุคลากร 290 ท่าน มีนักเรียน, นักศึกษา 3,377 คน การบริหารงานกิจการนักเรียนนักศึกษา ได้จัดวางรูปแบบโครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจน แยกสายงานกิจการนักเรียนนักศึกษาออกเป็นฝ่ายกิจการนักเรียนนักศึกษา มีผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายกิจการนักเรียนนักศึกษา เป็นผู้ควบคุมดูแลงาน 3 ด้าน ได้แก่ งานบริการแนะแนว, งานปกครอง และงานกิจกรรม การดำเนินงานทั้ง 3 ด้าน ได้ดำเนินงานตามโครงการมากมาย แต่โดยส่วนการดำเนินงานในทุกด้านเกิดขึ้นโดยความคิดของครูผู้รับผิดชอบงานแต่ละด้านเป็นส่วนใหญ่มักจะขาดการติดตามและประเมินผล ตลอดจนการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่องานด้านต่าง ๆ เพื่อนำผลการประเมินและการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษามาพัฒนางานแต่ละด้านให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน นักศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการ ความสามารถและความถนัดของนักเรียนนักศึกษาอย่างแท้จริง และเพื่อให้การดำเนินงานกิจการนักเรียนนักศึกษาของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนและเป็นผู้รับผิดชอบงานในสายงานกิจการนักเรียน นักศึกษา มีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน นักศึกษาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของโรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษาในภาพรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษา จำแนกตามลักษณะหลักสูตร

1.3 สมมติฐานการวิจัย

นักเรียน นักศึกษา มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ในแต่ละด้านแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

1.4 ทฤษฎีหรือแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจ ต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของนักเรียน นักศึกษาในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา โดยผู้วิจัยได้ยึดกรอบแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน ได้เขียนไว้ในคู่มือแนวดำเนินการเพื่อการขอประกันคุณภาพและการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ตามบัญชีที่ 6 ด้านกิจการนักเรียน นักศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน. 2542)

1. การจัดการบริการและสวัสดิการ
2. การดำเนินงานปกครอง
3. การจัดกิจกรรมนักเรียน

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ จะทำการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา รวม 3 ด้าน

1. การบริการงานแนะแนว
2. งานปกครอง
3. การจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษาต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษาในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี โดยศึกษาจากด้านต่าง ๆ 3 ด้านคือ การบริการงานแนะแนว งานปกครอง การจัดกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา โดยมุ่งศึกษากับนักเรียน นักศึกษา หลักสูตรปวช. และปวส. ของภาคต้นปีการศึกษา 2544

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียน นักศึกษา โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ของภาคต้นปีการศึกษา 2544 หลักสูตรปวช. 2, 3 และหลักสูตร ปวส.2 จำนวน 1,871 คน โดยจำแนกตามลักษณะหลักสูตร กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ Krejcie and Morgan และเทียบสัดส่วนบัญญัติไตรยางค์ ตามระดับชั้นและประเภทวิชาได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างหลักสูตร ปวช. 2, 3 และหลักสูตร ปวส.2 รวม 547 คน เก็บข้อมูลโดยวิธีสุ่มตัวอย่างง่าย

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.5.2.1 ตัวแปรอิสระ จำแนกตามลักษณะหลักสูตร แบ่งเป็น 2 ระดับ

- 1) หลักสูตร ปวช.
- 2) หลักสูตร ปวส.

1.5.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษาของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยีใน 3 ด้านดังนี้

- 1) การบริการงานแนะแนว
- 2) งานปกครอง
- 3) การจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา

1.5.3 ขอบเขตพื้นที่ หรือ สภาพทางภูมิศาสตร์

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนนักศึกษาในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยีเท่านั้น

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือความนึกคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้รับตามที่คาดหวัง หรือมากกว่าที่คาดหวัง

1.6.2 การบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา หมายถึงการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริการงานแนะแนว งานปกครอง และการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา เพื่อ

ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา เสริมสร้างความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1.6.2.1 การบริการงานแนะแนว หมายถึง การจัดการบริการที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียนนักศึกษาซึ่งประกอบด้วย การบริการสนเทศ, การบริการให้คำปรึกษา, การวางตัวบุคคล, การติดตามผล

1.6.2.2 งานปกครอง หมายถึง การควบคุมระเบียบวินัย การมาสาย การขาดเรียน การทะเลาะวิวาท การตรวจสอบสารเสพติด การรักษาความปลอดภัย และการประพฤติปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบของโรงเรียน ตลอดจนการยุติปัญหาขัดแย้งต่าง ๆ ของนักเรียน

1.6.2.3 การจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา หมายถึง กิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ, องค์กรวิชาชีพ, รักษาดินแดน, กีฬาและนันทนาการ, พิธีการต่าง ๆ

1.6.3 โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน หมายถึง โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยีที่เปิดสอนหลักสูตร ปวช. และปวส. ประเภทสาขาวิชา ช่างอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมโดยมีผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของกิจการ ซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

1.6.4 นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในลักษณะหลักสูตร ปวช. ชั้นปีที่ 2 และ ชั้นปีที่ 3 ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ประจำปีการศึกษา 2544

1.6.5 นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ปวส. ชั้นปีที่ 2 ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ประจำปีการศึกษา 2544

1.6.6 ลักษณะหลักสูตรปวช. และ ปวส. หมายถึง นักเรียนและนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 2 และ 3 และนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2

บทที่ 2

ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนนักศึกษาต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ในสถานศึกษาของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบการศึกษาตามลำดับดังนี้

- 2.1 ประวัติโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี
- 2.2 การบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษาของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี
- 2.3 การบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา
  - 2.3.1 การบริการงานแนะแนว
  - 2.3.2 งานปกครอง
  - 2.3.3 การจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประวัติโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี

โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี เป็นโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันเปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม และสาขาวิชาการบริหารธุรกิจ จำนวน 5 สาขาวิชาได้แก่ สาขาวิชาช่างยนต์ ช่างไฟฟ้ากำลัง ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม และการบริหารธุรกิจ ที่ตั้งของโรงเรียน 175 หมู่ที่ 8 ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง จังหวัด สงขลา ขนาดพื้นที่ของโรงเรียน มีเนื้อที่ 62 ไร่ โดยเริ่มก่อตั้งเมื่อ ปี พ.ศ. 2524 โดยนาย สงวน สุขสวัสดิ์ เป็นผู้ก่อตั้ง โดยใช้ชื่อว่า โรงเรียนสงขลาอาชีวะ และใช้อักษรย่อว่า ส.อ. โดยโรงเรียนมีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ในการจัดการศึกษาว่าจะผลิตทรัพยากรบุคคลที่จบออกไปให้มีคุณภาพในทุกๆด้าน และอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข

จากอดีตถึงปัจจุบันโรงเรียนได้พัฒนาให้มีความก้าวหน้าในทุกๆด้านเป็นลำดับจนได้รับรางวัลและสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียนมากมาย ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. รับรางวัลโรงเรียนรางวัลพระราชทาน ระดับอุดมศึกษาประจำปีการศึกษา 2536 และ 2539
2. รับโลโรงเรียนเอกชนดีเด่น ระดับ อาชีวะศึกษา จากกระทรวงศึกษาธิการปีการศึกษา พ.ศ.2535 และ 2536

3. รับโลโรงเรียน สนับสนุนวัฒนธรรมดีเด่น จังหวัดสงขลา
4. รับเกียรติบัตรโรงเรียนจัดการศึกษาดีเด่นจังหวัดสงขลา

2.2 การบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษาของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี

การบริหารงานกิจการนักเรียนนักศึกษาในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี มีผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายกิจการนักเรียนนักศึกษาเป็นผู้ควบคุมดูแล ซึ่งงานที่อยู่ในสายงานของงานกิจการนักเรียนนักศึกษาประกอบไปด้วยงานต่างๆ ดังนี้

งานแนะแนว งานปกครอง และงานกิจกรรมนักเรียน

2.2.1 งานแนะแนว

งานแนะแนวโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยีมีการดำเนินงานในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การให้คำปรึกษา โดยให้คำปรึกษาช่วยเหลือในด้านข้อมูลการศึกษา และการช่วยเหลือแก้ไขป้องกันปัญหาต่างๆ ด้านการศึกษา ซึ่งกิจกรรมที่โรงเรียนได้ดำเนินการ เช่น การปฐมนิเทศนักเรียนนักศึกษา การจัดทำระเบียบสละสม การจัดทำคำปรึกษา การจัดทุนการศึกษา การจัดข้อมูลเพื่อการศึกษาต่อ และการปัจฉิมนิเทศ
2. การบริการด้านอาชีพ โรงเรียนได้ประสานงานกับสถานประกอบการภายนอก และจัดหางานให้กับนักเรียนนักศึกษาในระหว่างเรียน และช่วงปิดภาคเรียนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีอาชีพและมีรายได้ระหว่างเรียน
3. การจัดทุนการศึกษา การจัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียนนักศึกษาทุกแผนก และทุกชั้นปี ซึ่งประกอบด้วยทุนเรียนดี ทุนขาดแคลนทุนทรัพย์ ทุนนักกีฬา ทุนนักดนตรี และตลอดจนการพิจารณาคุณสมบัติของนักเรียนนักศึกษาที่ขอกู้เงินกองทุนเพื่อการศึกษาของรัฐบาล

2.2.2 งานปกครอง

งานปกครองเป็นงานเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนนักศึกษาให้เป็นไปตามกฎระเบียบของโรงเรียนและในงานปกครองประกอบไปด้วยกลุ่มงานดังนี้

1. กลุ่มพฤติกรรมมาสายซึ่งมีหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมนักเรียนนักศึกษาที่มาเรียนสาย และลงโทษนักเรียนนักศึกษาโดยการตัดคะแนนความประพฤติ
2. กลุ่มพฤติกรรมขาดเรียน ซึ่งมีหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมการขาดเรียน และลงโทษนักเรียนนักศึกษาโดยการตัดคะแนนความประพฤติ
3. กลุ่มพฤติกรรมแต่งกายมีหน้าที่ควบคุมการแต่งกายของนักเรียนนักศึกษาและลงโทษนักเรียนนักศึกษาโดยการตัดคะแนนพฤติกรรม

4. กลุ่มพฤติกรรมทั่วไปมีหน้าที่ควบคุมความประพฤติของนักเรียนทุกๆ ด้านและพิจารณาโทษตามความผิดที่กระทำ

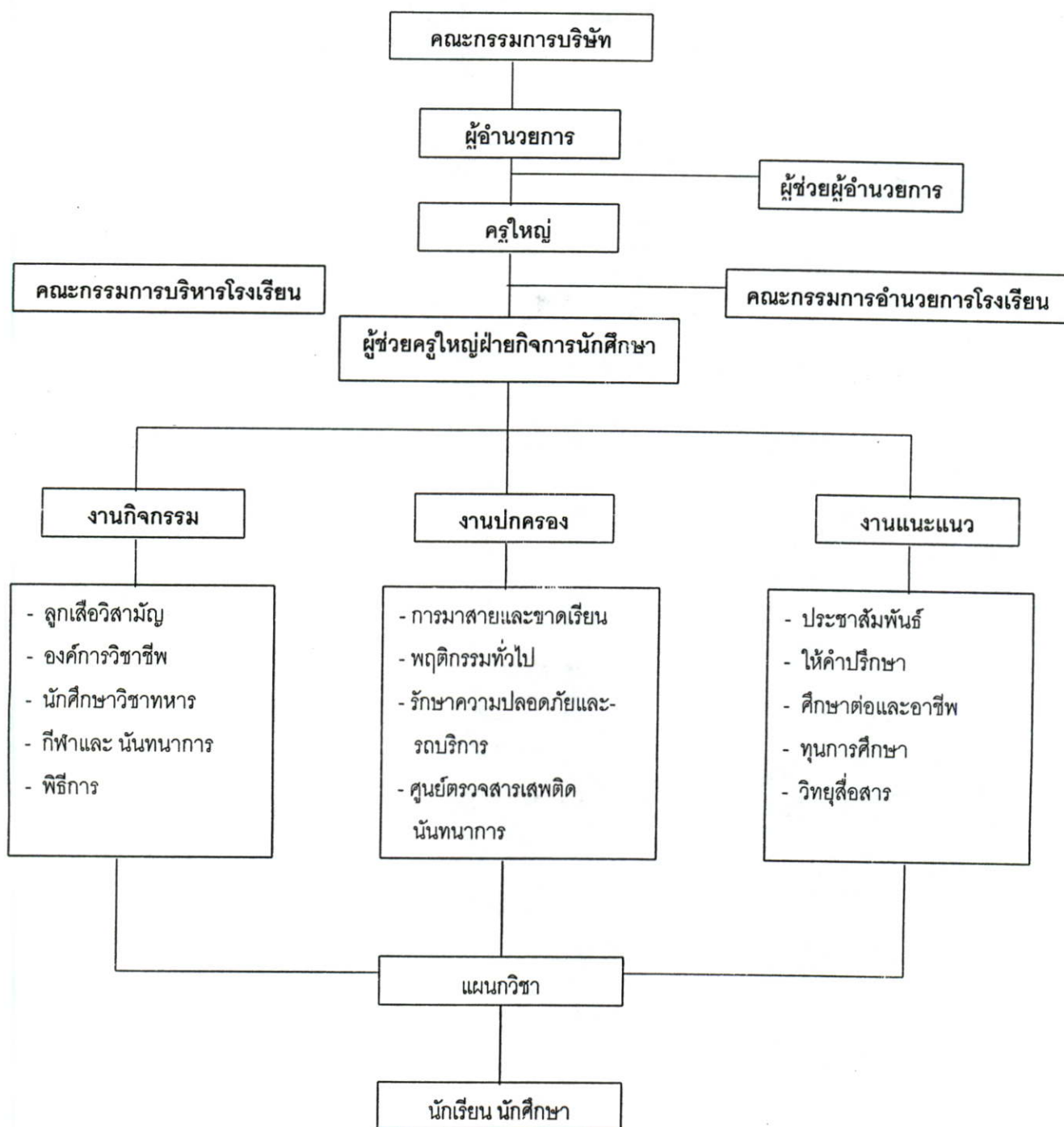
5. การรักษาความปลอดภัยซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการดูแลรักษาทรัพย์สินของโรงเรียนและของนักเรียนนักศึกษา ตรวจสอบบุคคลและยานพาหนะที่เข้าออก ต้อนรับแนะนำให้ความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อกับโรงเรียน

6. ศูนย์ตรวจสอบสารเสพติด มีหน้าที่ตรวจวิเคราะห์หาสารเสพติดในปัสสาวะนักเรียน นักศึกษาและบุคคลทั่วไป รณรงค์และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติดโดยผ่านสื่อมวลชนทุกรูปแบบ

2.3 การบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา

งานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษาของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยีมีกลุ่มงานต่างๆ ดังนี้

1. กลุ่มงานกิจกรรมชมรม มีหน้าที่ควบคุมดูแล กิจกรรมลูกเสือ และชมรมองค์การวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย
2. กลุ่มงานนักศึกษาวิชาทหารมีหน้าที่บริการอำนวยความสะดวกด้านเอกสาร ข้อมูลข่าวสาร และประสานงานกับศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร
3. กลุ่มงานกีฬาและนันทนาการมีหน้าที่ในการกำกับดูแลจัดการแข่งขันกีฬาทั้งภายในและภายนอกพร้อมทั้งจัดกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ในโรงเรียน
4. กลุ่มงานพิธีการมีหน้าที่ควบคุมดูแลงานพิธีการสำคัญต่างๆ ที่จัดภายในโรงเรียน

ภาพที่ 2.1 แผนผังการบริหารฝ่ายกิจการนักศึกษาโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารงานกิจการนักเรียน / นักศึกษา แตกต่างกันไป ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

Isaksen (1964 : 502) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความหมายและขอบข่ายของงานกิจการนักเรียนไว้ว่า ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กในแต่ละโรงเรียนนั้นม้งานสำคัญอยู่ 3 อย่างที่จะต้องจัด คือ (1) งานด้านการเรียนการสอน (2) งานด้านการบริการ และ (3) งานด้านกิจการนักเรียน ซึ่งแน่นอนงานด้านการเรียนการสอนย่อมมีความสำคัญที่สุด ส่วนงานอีก 2 ด้านที่เหลือนั้นเป็นเพียงงานที่ช่วยสนับสนุนงานด้านการเรียนการสอนให้ดำเนินไปได้ด้วยความเรียบร้อยปราศจากปัญหาอุปสรรค

สำหรับงานกิจการนักเรียนซึ่งเป็นงานที่ประกอบไปด้วยบริการ กิจการ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียนนั้นช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์อย่างมากตลอดเวลาที่นักเรียนมีชีวิตอยู่ในโรงเรียน

โปรแกรมงานด้านกิจการนักเรียนย่อมประกอบไปด้วยกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นผลมาจาก

1. ความคิดและความเชื่อในคุณค่าของการยอมรับและการตอบสนองความต้องการอันจำเป็นของผู้เรียนแต่ละคน

2. ความเข้าใจในหลักการเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ และ

3. การยอมรับในสถานะของโรงเรียนแต่ละแห่งที่มีลักษณะเฉพาะของตนที่ไม่เหมือนใคร

ส่วนความมุ่งหมายของงานกิจการนักเรียนนั้น Isaksen มีความเห็นว่า ความมุ่งหมายเบื้องต้นของงานกิจการนักเรียนก็คือ การช่วยให้นักเรียนสามารถประสบความสำเร็จในทุก ๆ ด้าน ในขณะที่เข้ามาอยู่ในระบบการศึกษาของโรงเรียน และในความมุ่งหมายที่กว้างกว่านั้น ก็คือการมุ่งช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งหมด โดยช่วยให้ได้รับความสำเร็จในการรู้จักตนเอง เชื่อมั่นในตนเอง และสามารถนำตนเองได้ในระดับหนึ่ง

Isaksen (1964 : 502) ย้ำว่า นักการศึกษาได้มองปัญหาไปในอีกลักษณะหนึ่ง กล่าวคือ หากนักเรียนคนใดไม่ได้รับประทานอาหารกลางวันอย่างเพียงพอ ร่างกายของเขาย่อมอยู่ในสภาพที่ไม่สามารถเล่าเรียนได้ดีในช่วงของการเรียนภาคบ่าย โรงเรียนจึงควรจะต้องถือเป็นความรับผิดชอบที่จะต้องจัดให้นักเรียนได้รับประทานอาหารอย่างพอเพียงในมือกลางวัน

งานต่อไปนี้โดยทั่วไปถือว่าเป็นงานในขอบข่ายของกิจการนักเรียน บุคลากรในโรงเรียนจะต้องถือว่า หน้าที่ที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นความจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องจัดให้มีขึ้น กล่าวคือ

1. บริการด้านสุขภาพ
2. การดำเนินการด้านทะเบียน และระเบียบนักเรียน
3. บริการสอนซ่อมเสริม
4. บริการด้านการปรับตัว

5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร

6. บริการแนะแนว

Campbell and Others (1971 : 108 – 111) ได้กล่าวถึงงานนักเรียนไว้ดังนี้ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินอยู่ในขอบข่ายของงานกิจการนักเรียนนั้น ได้แก่ งานบริการต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อเสริมการสอนในชั้นเรียนตามปกติให้ได้ผลดียิ่งขึ้น บทบาทสำคัญของผู้บริหารในด้านกิจการนักเรียน ได้แก่ การที่จะต้องประสานหน้าที่การงานในด้านกิจการนักเรียนให้สอดคล้องกลมกลืนไปกับงานด้านการสอน พร้อม ๆ ไปด้วยกับการประสานงานด้านบริการชนิดต่าง ๆ ในข่ายของกิจการนักเรียนให้ดำเนินไปได้ด้วยดี สำหรับงานในขอบข่ายของกิจการนักเรียนนั้น Campbell และคณะเห็นว่าประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1. งานสำรวจและทำบัญชีหรือทะเบียนนักเรียน

2. บริการด้านต่าง ๆ สำหรับนักเรียน ได้แก่ การศึกษานักเรียน (Child Study) บริการแนะแนวและเป็นพี่ปรึกษา บริการทดสอบ บริการเยี่ยมบ้าน และสังคมสงเคราะห์ บริการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาการพูดและการได้ยิน บริการด้านการแพทย์ และพยาบาล บริการการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางกาย ทางอารมณ์ ทางสติปัญญา และเด็กปัญญาเลิศ

3. งานดูแลพฤติกรรม (ความประพฤติ) ของนักเรียน

Stoops and Others (1981 : 331) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า งานกิจการนักเรียน (บริการนักเรียน) หมายรวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ไม่ใช่การสอน แต่เป็นกิจกรรมที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ภายในโรงเรียนของนักเรียน กิจกรรมดังว่านี้จะช่วยเสริมการสอนในชั้นเรียนตามปกติ และช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจและช่วยเหลือนักเรียนได้มากยิ่งขึ้น

บริการหรือกิจการต่อไปนี้ เป็นงานที่ผู้บริหารการศึกษาของทุกจังหวัดควรจัดให้มีขึ้นเพื่อให้บริการแก่โรงเรียนต่าง ๆ ได้แก่ บริการแนะแนวและการเป็นพี่ปรึกษา บริการสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจ บริการด้านความเป็นอยู่ของนักเรียน บริการการทดสอบ บริการด้านสังคมสงเคราะห์ บริการการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กปกติ บริการด้านการรักษาพยาบาล การศึกษาเด็กเป็นรายกรณี บริการการแก้ไขปรับปรุงด้านการพูด การได้ยินและการมองเห็น สำหรับจังหวัดขนาดใหญ่ควรจัดบริการต่าง ๆ ได้มากกว่าจังหวัดที่มีขนาดเล็ก

Neil (1987 : 85) ให้ความหมายของคำว่า กิจการนักเรียนให้เป็นที่แน่ชัดลงไปนั้นไม่ใช่เรื่องที่จะทำได้ง่าย พุดอย่างง่ายที่สุดเพียงแค่งานทั่วไปที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของโรงเรียนตามปกติ เช่น การรับลงทะเบียนนักเรียนที่ประสงค์จะเข้ามาเรียนในโรงเรียน และการจัดกลุ่มนักเรียนเข้าชั้นเพื่อทำการสอนด้วยความมุ่งหมายที่จะให้งานดำเนินไปอย่างมีระเบียบเรียบร้อยง่ายต่อการควบคุมดูแล เพียงเท่านี้ก็ถือว่าเป็นงานด้านกิจการนักเรียนของโรงเรียนแห่งหนึ่งได้แล้ว

แต่ในอีกความหมายหนึ่งที่ห่างไกลไปจากความหมายแรกนั้น Neil กล่าวว่า เห็นสิ่งอื่นใด ครูย่อมมีหน้าที่เสมือนนักสังคมสงเคราะห์ที่จะต้องทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทั้งหลายของนักเรียน ตลอดจนต้องคอยเอาใจใส่ดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนทุกคนในโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยความเป็นปกติสุข

ส่วน Elsbree (1967 : 189 – 330) ได้กล่าวถึงงานบริหารกิจการนักเรียนว่าเป็นงานที่เกี่ยวกับการทำสำมะโนนักเรียน การสำรวจนักเรียนที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์เข้าเรียน การรับนักเรียนเข้าเรียน การย้ายโอนนักเรียน การแบ่งชั้นแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความถนัด หรือตามอายุ การดูแลความเจริญก้าวหน้าของเด็ก การช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาทางด้านการเรียนและด้านอื่น ๆ การวัดผลการเรียนของนักเรียนเป็นระยะ ๆ การหาวิธีและเทคนิคต่าง ๆ ในการวัดผล การสร้างข้อทดสอบ การวางแผนการทดสอบ การสร้างข้อสอบมาตรฐานเพื่อการประเมินผลการเรียน และเพื่อการเลื่อนชั้นของนักเรียน การรายงานผลการเรียนและอื่น ๆ เกี่ยวกับนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ การทำบันทึกต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนและเก็บรักษาไว้ เพื่อความสะดวกในการค้นหาหลักฐานเมื่อนักเรียนย้ายหรือลาออก การบริการแนะแนวแก่นักเรียน โดยมีระเบียบวิธีและรายงานต่าง ๆ ของนักเรียนไว้โดยละเอียด เพื่อประโยชน์ในการจัดบริการให้ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ รวมถึงการดูแลด้านระเบียบวินัยของโรงเรียนและความประพฤติของเด็กนักเรียน ตลอดจนความรับผิดชอบในการดูแลเอาใจใส่ในการบริการและสวัสดิการ รวมทั้งสุขภาพอนามัยและจิตวิทยา พัฒนาการของนักเรียนไปพร้อม ๆ กัน

Faber และ Chearron (1970 : 213) ได้ระบุภารกิจของการบริหารกิจการนักเรียนไว้ 7 ประการด้วยกัน คือ

1. การริเริ่มและรักษาระบบการสำรวจจำนวนนักเรียนในท้องที่การศึกษา
2. การจัดให้มีการปฐมนิเทศนักเรียน
3. การจัดให้มีการบริการแนะแนว
4. การจัดให้มีบริการสุขภาพ
5. การจัดให้มีบริการการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
6. การจัดระบบและกระบวนการเพื่อการประเมินผลความเจริญงอกงามของนักเรียน
7. การกำหนดวิธีที่จะแก้ปัญหาทางด้านวินัยของนักเรียน

พนัส หันนาคินท์ (2524 : 217 – 269) ได้สรุปงานบริหารกิจการนักเรียนออกเป็น 4 อย่าง คือ การจัดกิจกรรมนักเรียน การจัดบริการแนะแนว การรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน และบริการอื่น ๆ ที่จัดให้แก่ นักเรียน สำหรับ ภิญโญ สาร (2516 : 204) กล่าวว่า การบริหารกิจการนักเรียน (Pupil Personnel Administration) หมายถึงการบริหารและการนิเทศบรรดา กิจการต่าง ๆ ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการสอนในห้องเรียน การบริหารกิจการ

นักเรียนเริ่มตั้งแต่การสำรวจนักเรียนที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์บังคับตาม พ.ร.บ. ประถมศึกษาที่เรียกว่า สำมะโนโรงเรียน (School Census) การรับเข้าเรียน การลงทะเบียนเรียน การแบ่งกลุ่มแบ่งชั้น กิจกรรมนอกหลักสูตรทั้งหลายที่นักเรียนจัดทำตลอดจนบริการต่าง ๆ เพื่อสวัสดิการที่โรงเรียนจัดให้แก่ นักเรียน และเขายังได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการบริหารงานกิจการนักเรียนว่าเพื่อช่วยให้เด็กที่อยู่ในวัยเรียนทุกคนได้มีโอกาสเล่าเรียนอย่างเสมอภาคและยุติธรรมช่วยให้เด็กมีความรอบรู้และฉลาดมีไหวพริบ รู้จักแก้ปัญหาต่าง ๆ ของตนเอง รู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพสังคม ให้รู้จักใช้ความสามารถของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินชีวิต ซึ่งนั่นย่อมหมายถึงความเจริญพัฒนาของประเทศเป็นส่วนรวมในที่สุด

จากลักษณะของงานกิจการนักเรียนดังกล่าว จะเห็นได้ว่า งานกิจการนักเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง นอกเหนือจากการสอนในชั้นตามปกติ เป็นงานที่มุ่งส่งเสริมการเรียนของนักเรียนทุกคนให้ก้าวหน้า ประสบผลสำเร็จ และมุ่งส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนในโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยดี อันจะมีผลไปถึงการพัฒนาบุคลิกภาพและความรู้ความสามารถหรือความถนัดเฉพาะตนของนักเรียนแต่ละคนให้ก้าวหน้าและเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ตัวของเขาเองทั้งในขณะที่มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน และเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปสู่อาชีพการงานอีกด้วย

กล่าวโดยสรุปแล้ว การบริหารกิจการนักเรียนย่อมมุ่งหมายที่จะให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนในเรื่องต่อไปนี้

1. ช่วยให้ได้เด็กได้สำรวจตนเอง เข้าใจตนเอง ในด้านความต้องการ ความสนใจ และความถนัด ความสามารถ
2. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักเด็กแต่ละรายได้ดีขึ้น และสามารถส่งเสริมความสนใจ ความถนัด ความสามารถ ของแต่ละคนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
3. ช่วยให้ได้เด็กได้เพิ่มพูนประสบการณ์และทักษะ
4. ช่วยสร้างเสริมบุคลิกภาพ และพัฒนาการของเด็กได้เต็มที่
5. ช่วยให้ได้เด็กประสบความสำเร็จในงานของตน ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและมีความสุข
6. ส่งเสริมสัมพันธภาพ ศีลธรรมจรรยา ในการอยู่และทำงานร่วมกันในโรงเรียน
7. ส่งเสริมการปกครองตนเองตามแนวทางประชาธิปไตยอันพึงปรารถนา
8. ช่วยให้ได้เด็กทุกคนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน และได้รับประโยชน์สูงสุดอย่างเท่าเทียมกัน

และจากความคิดเห็นของนักการศึกษาทั้งหลายที่กล่าวมาแล้วจะเห็นว่าการบริหารกิจการนักเรียน ประกอบด้วยงานที่จะต้องจัดดำเนินการหลายด้าน ซึ่งในแต่ละประเทศ แต่ละท้องถิ่น หรือแต่ละจังหวัด แต่ละโรงเรียนอาจจัดหรือกำหนดขอบข่ายของงานไว้ไม่เหมือนกัน แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อกล่าวโดยทั่วไปแล้ว งานส่วนนี้ย่อมประกอบไปด้วยกิจการหรือบริการสำคัญรวม 3 ด้านด้วยกัน คือ

1. การปกครอง และการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหาร

2. บริการและสวัสดิการต่าง ๆ

3. กิจกรรมนักเรียน

ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การปกครองและการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วยงานต่อไปนี้

- การสัมภาษณ์นักเรียน
- การรับนักเรียน
- การแบ่งกลุ่ม
- การประเมินผลและการเลื่อนชั้น
- การรายงานผลการเรียนและพัฒนาการของนักเรียน
- การจัดทำระเบียบนักเรียน
- ระเบียบวินัย การรักษาระเบียบวินัยของนักเรียน

2. บริการและสวัสดิการด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย

- บริการแนะแนว
- บริการทางวิชาการ
- บริการรับส่งนักเรียน
- บริการสุขภาพอนามัย
- บริการอาหารกลางวัน
- บริการสหนาการและพักผ่อนหย่อนใจ
- บริการด้านความปลอดภัย และ
- บริการด้านอื่น ๆ ตามความจำเป็นที่มี

3. กิจกรรมนักเรียน

- ชนิดของกิจกรรมนักเรียน
- หลักการจัด

- คุณค่า
- ปัญหา และวิธีแก้

สรุป

จากความคิดเห็นของนักการศึกษาหลายท่านที่กล่าวมาแล้วพอจะสรุปได้ว่า การบริหารกิจการนักเรียน นักศึกษาซึ่งมีงานที่สำคัญรวมสามด้านด้วยกัน คือ งานปกครอง งานบริการและสวัสดิการต่าง ๆ และงานกิจกรรมนักเรียน

2.3.1 การบริการงานแนะแนว

ความหมายของการแนะแนว

Carter V. Good (อ้างใน ประดิษฐ์ ฮวบเจริญ. 2523 : 143) ให้ความหมายของการแนะแนวว่า การแนะแนว หมายถึง

1. แบบของการช่วยเหลือที่มีระเบียบแบบแผนอย่างหนึ่ง นอกเหนือจากการสอนตามปกติแก่นักเรียน นักศึกษาหรือบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้เขารู้จักแสวงหาความรู้ ความฉลาดโดยปราศจากการบังคับใด ๆ เป็นการนำทางให้เขารู้จักการนำตนเอง
2. กลวิธีในการนำเด็กไปสู่จุดหมายที่เขาปรารถนา โดยจัดสิ่งแวดล้อมให้สนองความต้องการมูลฐานของเขา และช่วยให้ความต้องการของเขาสัมฤทธิ์ผล
3. วิธีการสำคัญวิธีหนึ่งในการสอนแบบพัฒนาการ โดยการที่ครูเป็นผู้นำเด็กให้รู้จักค้นคว้าและช่วยให้ความต้องการของเขาได้รับการตอบสนอง

William M. Proctor (อ้างใน ประดิษฐ์ ฮวบเจริญ. 2523:147) นักการศึกษาของสหรัฐอเมริกา ให้ความหมายไว้ว่า "การแนะแนว คือ การบริการซึ่งจัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือเด็กทั้งที่เป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มที่ยังศึกษาเล่าเรียนอยู่ในโรงเรียนและที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว เพื่อให้เขาสามารถปรับตัวได้ดีที่สุด และรู้จักตัดสินใจในการเลือกอาชีพ สันทนาการ สุขภาพและการสังคมได้อย่างเหมาะสมที่สุด"

Arthur J. Jone (อ้างใน ประดิษฐ์ ฮวบเจริญ. 2523 : 149) ได้กล่าวว่า การแนะแนว หมายถึง การช่วยเหลือให้บุคคลรู้จักตัดสินใจว่าเขาต้องการจะไปที่ไหน

หลักสำคัญ ๆ ของการแนะแนว

1. หลักความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) ความแตกต่างระหว่างบุคคล ทางร่างกาย สติปัญญา ทางความคิด ทางความสามารถ ทางความสนใจ ฯลฯ การจะจัดอะไรจะต้องให้เป็นไปตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถของเขา แล้วสนับสนุนส่งเสริมให้เขาเหล่านั้นได้พัฒนาให้เจริญถึงที่สุด

2. หลักพฤติกรรมทุกอย่างย่อมมีสาเหตุ หลักนี้เป็นหลักของความจริงเช่นกัน คือ เราเชื่อว่าพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มนุษย์แสดงออกมา ย่อมมีสาเหตุแห่งพฤติกรรมเสมอ ไม่ว่าจะทางดีหรือไม่ดี การป้องกันและแก้ไขใด ๆ โดยไม่ได้ศึกษาสาเหตุ ย่อมไม่อาจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ การแนะแนวเด็กที่มีปัญหาจะต้องค้นหาสาเหตุให้ได้ แล้วร่วมมือกันหลายฝ่ายเพื่อแก้ไขปัญหานั้นตามสาเหตุ

3. หลักการต่อเนื่องทางการแนะแนว (Continuity) การแนะแนวจะสัมฤทธิ์ผลได้ก็ต้องกระทำการต่อเนื่องกัน การแนะแนวที่ดีจะต้องเริ่มกันตั้งแต่ชั้นประถมหรืออนุบาลติดต่อกันไปทุกระดับการศึกษา

4. หลักความร่วมมือและประสานงาน (Cooperation and Coordination) การแนะแนวจะต้องได้รับความร่วมมือและประสานงานจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย จึงจะประสบความสำเร็จภายในโรงเรียน ครูทุกคนต้องร่วมมืออย่างแท้จริง ผู้บริหารมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้กระบวนการแนะแนวดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและสัมฤทธิ์ผล

ประเภทของการแนะแนว

การแนะแนวโดยทั่วไปแบ่งออกได้ 3 ประเภท คือ

1. Incidental Guidance การแนะแนวที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ ไม่ได้อาศัยหลักวิชา เรามีโอกาสเป็นได้ สิ่งที่เขาใช้ส่วนใหญ่ ใช้ความคิดเห็นและประสบการณ์ที่ผ่านมาในการแนะแนว หรือเป็นการแนะแนวที่ไม่มีหลัก การแนะแนวชนิดนี้มีทั้งผลดีและผลเสีย ส่วนใหญ่ผลเสียจะมากกว่าผลดี เป็นวิธีการที่ไม่นิยมเชื่อถือ

2. Pseudo or Fake Guidance เป็นวิธีการทำนายซึ่งถือว่าเป็นการแนะแนวชนิดหนึ่ง มีรากฐานมาจากการทำนายทายทัก เรียกการแนะแนวชนิดนี้ว่า เป็นการแนะแนวเทียม มีผลเสียมากกว่าผลดี คนส่วนใหญ่ดูแล้วเชื่ออย่างมกมายไม่มีเหตุมีผล

3. Systematic Guidance เป็นการแนะแนวที่เปิดสอนในสถาบันต่าง ๆ มีระเบียบแบบแผน มีหลักวิชาการเป็นพื้นฐาน นำเอาวิชาต่าง ๆ มาใช้คือ สังคมวิทยา จิตวิทยา วัฒนธรรม วิชาจิตวิทยา เป็นวิธีการที่คล้ายวิธีการทางวิทยาศาสตร์

การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน

เหตุที่ต้องจัดให้มีการแนะแนวในโรงเรียน

1. สภาพของสังคมเปลี่ยนไป สภาพของสังคมไทยในสมัยก่อนกับสมัยปัจจุบันแตกต่างกันมาก เด็กปรับตัวไม่ทัน โรงเรียนจึงต้องเข้าไปมีบทบาทช่วยเหลือเด็ก

2. สภาพของครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป ครอบครัวในปัจจุบันต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เด็กขาดความอบอุ่นจากพ่อแม่ กลายเป็นเด็กที่มีปัญหา ครูจึงไปเป็นที่ปรึกษาและให้ความอบอุ่นแก่เด็ก
3. อัตราการเพิ่มของพลเมือง การเพิ่มของประชากรเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ทุกคนต้องดิ้นรนเพื่อเอาตัวรอด แม้จะต้องมีการแก่งแย่งกันอยู่ แย่งกันกิน
4. ความจำเป็นทางการศึกษา เป็นการเตรียมตัวเพื่อรับอาชีพต่าง ๆ การแนะแนวจึงเข้าไปมีบทบาทเพื่อให้เขาได้เลือกอาชีพที่ตนถนัด
5. การพัฒนาทางด้านสังคม การพัฒนาทางด้านสังคมเป็นไปช้ากว่าการพัฒนาการทางด้านวิชาการ เช่น การคุมกำเนิด แม้ว่าจะเป็นการคุมกำเนิดที่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่สังคมไม่ยอมรับ ทำให้มีปัญหาเกิดขึ้น คือคนกลับเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

การแนะแนวที่ควรจัดในโรงเรียน

1. การบริการสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. บริการสนเทศ
3. การบริการให้คำปรึกษา
4. การวางตัวบุคคล
5. การติดตามผล

การบริการสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคล

1. การสังเกตต้องเฉพาะเจาะจงลงไปจะสังเกตอะไร ทำไมและมีกำหนดเวลาที่แน่นอน และควรทำเป็นปกตินิสัยแล้วครูสังเกตพฤติกรรมเด็กที่แสดงออกบ่อย ๆ แล้วทำการบันทึกรายละเอียดไว้ในระเบียบสะสมของเด็กแต่ละคน
2. การสัมภาษณ์ เพื่อหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งอาจจะใช้เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการใช้กลวิธีอื่น ๆ เพื่อความแน่ใจ การสัมภาษณ์กระทำได้โดยสัมภาษณ์เด็กโดยตรง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับ เช่น บิดามารดา ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา เพื่อน ๆ ฯลฯ แล้วบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
3. การเขียนอัตชีวประวัติ หมายถึง การเขียนประวัติของนักเรียน ครูจะต้องเก็บไว้เป็นความลับ ครูจะต้องแจ้งความมุ่งหมายในการเขียนให้เด็กทราบ เป็นประวัติส่วนตัวของเด็ก
4. การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นการสำรวจเด็กที่มีจำนวนมากซึ่งประหยัดเวลา เป็นการสำรวจเพื่อทราบปัญหาทั่วไป ข้อสำคัญก่อนกรอกแบบสอบถาม ครูควรแจ้งให้เด็กทราบความมุ่งหมายของการกรอกว่าจะนำไปใช้อะไรและจะเก็บไว้เป็นความลับ

5. การใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เป็นวิธีการย่อการสังเกตแบบหนึ่ง หลังจากที่ได้สังเกตเด็กหลาย ๆ ลักษณะ หลาย ๆ สถานที่แล้ว สรุปออกมา พฤติกรรมอุปนิสัยของเด็กนั้นเป็นอย่างไร แต่วิธีนี้เป็นวิธีที่มีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นต่ำ ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ประเมินค่าเป็นสำคัญ

6. การศึกษาเด็กเป็นรายกรณี (Case Study)

7. เทคนิคสังคมนิติ (Sociometric Technique) หมายถึง กลวิธีอย่างหนึ่งสำหรับใช้หาความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างนักเรียนในชั้นว่า คนใดมีเพื่อนมากที่สุด คนใดมีเพื่อนน้อยที่สุด คนใดขาดเพื่อน คนที่มีเพื่อนน้อยและคนขาดเพื่อน มักจะเป็นเด็กที่มีปัญหา ทำให้ครูสามารถช่วยเหลือเด็กได้ วิธีทำนั้น เราให้เด็กตอบคำถาม ซึ่งตั้งว่า เธอชอบใครมากที่สุด? หรือเธออยากนั่งใกล้ใครที่สุด เพื่อนสนิทที่สุดในชั้นคือใคร ครูรวบรวมคำตอบโดยเช็คในตาราง ก็จะทราบได้ทันที

8. พฤติกรรมพรรณนา (Behavior Description) คือ การเขียนรายงานเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านความสนใจในการสังคม ความถนัด ความประพฤติ ความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ อาจเขียนเป็นภาค ๆ มีลักษณะคล้ายกับการเขียนลงในสมุดรายงานซึ่งในปัจจุบันใช้กันอยู่ รายงานผลการเรียนไปยังผู้ปกครอง แต่การเขียนรายงานพฤติกรรมนี้ครูประจำชั้นจะต้องบอกไว้อย่างละเอียด ซึ่งแต่ละครั้งจะไม่เหมือนกันเลย

9. ระเบียบพฤติกรรม (Anecdotal Record) เป็นการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับตัวเด็กในวัยหนึ่ง ๆ มีพฤติกรรมกระทำซ้ำ ๆ ของเด็กที่ครูเห็นว่าจะมีปัญหา ผู้บันทึกได้แก่ครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา ในกรณีที่สอนประจำวิชา แล้วรวบรวมระเบียบพฤติกรรมส่งให้ครูประจำชั้นเก็บไว้ เพื่อหาทางช่วยเหลือเด็ก

10. การไปเยี่ยมบ้านนักเรียน เป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะทำให้ครูได้ทราบข้อเท็จจริงและสภาพที่แท้จริงของเด็ก โดยการสัมภาษณ์กับผู้ปกครองเด็ก การไปเยี่ยมบ้านนักเรียน ก่อนไปครูควรได้แจ้งให้ทราบล่วงหน้า เตรียมคำสัมภาษณ์ไว้ให้พร้อมและการไปเยี่ยมแต่ละครั้งควรบันทึกทันทีเมื่อกลับมา

11. กลวิธีให้บุคคลระบายความในใจ คือ วิธีการทดสอบเพื่อให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับบุคลิกภาพของบุคคล โดยพยายามใช้เครื่องกระตุ้นให้เขาระบายความในใจออกมา แล้วผู้เชี่ยวชาญหรือนักจิตวิทยา นำผลที่เขาได้ระบายความในใจออกมานั้น มาแปลความหมายอีกครั้งหนึ่ง จะรู้ได้ว่าบุคคลผู้นั้นมีอะไรปิดบังอยู่ในใจ หรือเขามีความต้องการอะไร แต่วิธีนี้เป็นวิธีการที่ค่อนข้างยาก ซึ่งไม่ควรใช้ในระดับโรงเรียน

12. การใช้แบบสำรวจปัญหา (Problem Checklists) เป็นการสำรวจปัญหาของนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนได้บริการแนะแนวให้ แบบสำรวจก็เป็นคำถามให้นักเรียนตอบว่าใช่หรือไม่ใช่เท่านั้น

13. การทดสอบ (Testing) แบบทดสอบนับว่ามีประโยชน์ต่อการแนะแนวอย่างมาก เพราะเป็นแบบสอบถามที่สามารถทำให้ทราบปัญหาของนักเรียนอย่างรวดเร็วแต่ทั้งนี้แบบทดสอบต้องเป็นแบบทดสอบที่ดี มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ชนิดของแบบทดสอบมีหลายชนิด เช่น แบบทดสอบความถนัดทางการเรียน แบบสำรวจการสังคมและบุคลิกภาพ แบบทดสอบความสัมพันธ์ ผล ความสนใจ และความถนัด เป็นต้น

14. ระเบียบสะสม (Commutative Record) เป็นเอกสารชนิดหนึ่งที่ใช้สำหรับรวบรวมประวัติของนักเรียนโดยละเอียดทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียน ประวัติสุขภาพ ครอบครัว ชุมชน เวลาเรียน และรายการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก เป็นรายบุคคล ระเบียบสะสมเป็นหน้าที่ของครูประจำชั้นหรือครูประจำ Home Room หรือครูประจำวิชา เป็นผู้จัดทำและรวบรวมเก็บไว้ ถ้าหากเรามีความต้องการศึกษาเด็กเพื่อประโยชน์ในการแนะแนว สามารถค้นคว้ารายละเอียดดังกล่าวได้จากระเบียบสะสม

15. การให้นักเรียนเขียนอนุทินส่วนตัวหรือบันทึกรประจำวัน เป็นเอกสารอีกอันหนึ่งที่ครูจะได้รับความละเอียดชัดเจนในตัวเด็กเพิ่มอีกทางหนึ่ง เพราะเด็กมีอะไรที่คับข้องใจ เขาสามารถระบายออกมาโดยการบันทึกอนุทินส่วนตัวไว้ ครูมีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนและสร้างให้เด็กมีความไว้วางใจครู มิฉะนั้นอนุทินที่เด็กบันทึกจะไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริง

บริการสนเทศ (information Services)

1. บริการสนเทศด้านการศึกษา (Education Information)
2. บริการสนเทศด้านอาชีพ (Occupational Information)
3. บริการสนเทศด้านส่วนตัวและสังคม (Personal-Social Information)

กิจกรรมต่าง ๆ ที่ควรจัดให้บริการสนเทศแก่นักเรียน อาจทำได้คือ

1. การปฐมนิเทศนักเรียนใหม่
2. การอภิปรายกลุ่ม การได้วาทีและการอภิปรายเป็นคณะ
3. การประชุมใหญ่
4. การจัดนิทรรศการ
5. การใช้บริการห้องสมุด
6. การศึกษานอกสถานที่
7. การสอนซ่อมเสริม

8. การบริการอาหารกลางวัน
9. การจัดการแข่งขันกีฬา
10. การจัดกิจกรรม (Home Room)
11. การจัดชุมนุมต่าง ๆ
12. อื่น ๆ

การบริการให้คำปรึกษา (Counseling Services)

1. การให้คำปรึกษาต้องประกอบด้วยบุคคล 2 คน
2. จุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาก็คือ ช่วยเหลือผู้มารับคำปรึกษาให้เขา สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองให้ได้
3. การให้คำปรึกษา กระทำโดยผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมมาโดยเฉพาะ มีความรู้กว้างขวางลึกซึ้ง
4. การให้คำปรึกษาที่ได้ผล คือ การเปลี่ยนความรู้สึกของผู้มารับคำปรึกษาได้
5. วิธีการที่ใช้ในการให้คำปรึกษาคือการสัมภาษณ์

การให้คำปรึกษาแบ่งออกได้ 3 แบบ คือ

1. แบบนำทาง (Directive Method) หมายถึง การให้คำปรึกษาซึ่งผู้ให้คำปรึกษา ต้องศึกษาเรื่องราวของผู้มาขอรับคำปรึกษา โดยวิธีการใช้แบบทดสอบ แบบสำรวจต่าง ๆ และแนะวิธีแก้ปัญหาให้นักเรียนโดยตรง
2. แบบไม่นำทาง (Non-Directive Method) หมายถึง การให้คำปรึกษาซึ่งผู้มาขอรับคำปรึกษามาขอคำปรึกษาเอง โดยผู้ให้คำปรึกษามีหน้าที่สัมภาษณ์ วิธีการสัมภาษณ์ พยายามกระตุ้นให้ผู้มีปัญหาได้แสดงความรู้สึกต่าง ๆ ในปัญหาที่เขาเผชิญให้มากที่สุด โดยการตั้งคำถาม การสนทนา จะทำให้เขาสามารถตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้
3. แบบสายกลาง คือ เป็นวิธีการที่เรานำเอาทั้ง 2 วิธีมาประสมกันเข้าโดยให้เหมาะกับแต่ละคน แต่ละปัญหา

การวางตัวบุคคล

1. จัดตั้งบุคคลสำหรับดำเนินการงานบริการ ควรเลือกผู้ที่มีคุณวุฒิ มีความรู้ และมีประสบการณ์ในการจัดวางตัวบุคคลมาพอสมควร
2. จัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกอย่างพอเพียงให้ เช่น โทรศัพท์ วัสดุ ครุภัณฑ์ สำนักงาน ฯลฯ
3. จัดหาแบบฟอร์ม และแบบบันทึกต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้สำหรับบริการ
4. มีความเข้าใจในเรื่องงานบริการ และขอบเขตของงานบริการ การดำเนินงานพอสมควร

ลำดับขั้นในการจัดบริการแนะแนว

1. ศึกษาความต้องการและความจำเป็นในการจัดบริการแนะแนว โดยการออกแบบสำรวจความต้องการจากนักเรียน ครูและผู้ปกครอง
2. ศึกษาบริการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีอยู่แล้ว เพื่อปรับปรุงและขยายให้กว้างขึ้น โดยยึดหลักการและวางแผนปฏิบัติให้ตรงความต้องการ
3. วางแนวการดำเนินการ โดยการประชาสัมพันธ์ให้ทุกฝ่ายเกี่ยวข้องได้รับทราบผลประโยชน์แต่ละฝ่ายที่จะได้รับจากการบริการ
4. วางแผนปฏิบัติงานด้วยคำนึงถึงบุคคลที่จะทำงานว่ามีความสามารถมากน้อยเพียงใด เมื่อทำแล้ว ต้องทำให้สำเร็จ เพื่อเรียกความสนใจและความศรัทธาในการแนะแนว
5. กำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว
6. จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เครื่องอำนวยความสะดวกในการแนะแนวไว้ให้พร้อมและถูกต้องเหมาะสม
7. จัดระบบการจัดทำและเก็บบันทึกและรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการแนะแนว
8. จัดให้มีการอบรมครูประจำการให้เข้าใจในงานแนะแนว
9. ศึกษาแหล่งวิทยาการที่จะนำมาใช้ประโยชน์แก่บริการแนะแนว
10. จัดตั้งงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการแนะแนว

การจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน

1. อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่	เป็นประธาน
2. ผู้ช่วยอาจารย์ ผู้ช่วยครูใหญ่	เป็นรองประธาน
3. หัวหน้าวิชาต่าง ๆ	เป็นกรรมการ
4. หัวหน้าฝ่ายแนะแนว	เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการมีบทบาทและหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงาน

1. วางแนวดำเนินงานร่วมกัน โดยยึดหลักการและอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับความจำเป็นและความต้องการในด้านบริการแนะแนวเป็นหลัก
2. พิจารณากำหนดตัวบุคคล และหน้าที่ความรับผิดชอบ และกำหนดรายงานของฝ่ายต่าง ๆ
3. จัดตั้งงบประมาณเพื่อการแนะแนว
4. ร่วมกันพิจารณาปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงาน ควรเป็นเดือนละ 1 ครั้ง
5. ติดตามผลงานและประเมินผลงาน

ข้อควรคำนึงในการจัดบริการแนะแนว

1. ผลงานของการแนะแนวขึ้นอยู่กับเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เวลา และความร่วมมือของคณะกรรมการ
2. ความจำเป็นและความต้องการบริการแนะแนวการจัดต้องจัดให้สนองความต้องการของนักเรียนเท่าที่จะทำได้ โดยดูจากผลการสำรวจและการติดตามผล
3. เจตคติและความรู้สึกของบุคคลฝ่ายต่าง ๆ โดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนในท้องถิ่น ต่อบริการแนะแนว ผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำต้องดำเนินการมีหลักการ วิธีการที่เหมาะสม โดยให้สอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียนด้วย

สำนักงานแนะแนว แบ่งออกได้ดังนี้

1. ห้องสำหรับให้บริการปรึกษา (Counseling Rooms)
2. ห้องประชุมย่อย สำหรับคณะกรรมการดำเนินงาน สำหรับทดสอบ
3. มีส่วนสำหรับเก็บตู้ระเบียบน เอกสาร หลักฐานและอุปกรณ์ต่าง ๆ พอเพียง
4. มีห้องสำหรับเจ้าหน้าที่ธุรการหรือเลขานุการแนะแนวของสำนักงานแนะแนว
5. มีบริเวณที่สามารถจัดบอร์ดหรือป้ายต่าง ๆ เพื่อการติดต่อที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้มาขอรับคำปรึกษาและผู้ให้คำปรึกษา

การจัดบริการอื่น ๆ

1. บริการหาทุน ในการดำเนินการงานบริการให้ทุนอุดหนุนมีวิธีการดังนี้
  - 1.1 อาจารย์ใหญ่ตั้งคณะกรรมการพิจารณาเด็กที่สมควรได้รับทุน
  - 1.2 กรรมการให้นักเรียนที่ประสงค์จะขอทุนเขียนคำชี้แจงถึงเหตุที่ขอทุน
  - 1.3 กรรมการขอหลักฐานและความเห็นจากครูประจำชั้นและครูอื่นที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน
  - 1.4 กรรมการสัมภาษณ์นักเรียน
  - 1.5 กรรมการไปพบผู้ปกครองที่บ้านและสัมภาษณ์ผู้ปกครอง
2. บริการจัดหางานให้นักเรียนทำ ซึ่งมีวิธีการดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 โรงเรียนหรือสถานศึกษาประกาศให้นักเรียนหรือนักศึกษาที่ประสงค์จะทำงานระหว่างปิดภาคเพื่อหาเงินช่วยการศึกษามาแจ้งความจำนงค์ไว้พร้อมทั้งจุดที่อยู่ไว้ให้เรียบร้อย เพื่อติดต่อเมื่อได้งานที่ประสงค์จะทำ โดยแยกงานออกเป็นประเภท เช่น ทำการสอนวิชาพิเศษ ทำไร่อ้อย ทำไร่มันสำปะหลัง ขายของหน้าร้าน พิมพ์ดีด ฯลฯ

ขั้นที่ 2 โรงเรียนจัดส่งรายชื่อผู้ประสงค์ทำงานไปให้กองแรงงาน กรมประชาสงเคราะห์ พร้อมด้วยงานที่ประสงค์จะทำ ที่ติดต่อทางจดหมายหรือโทรศัพท์ พร้อมทั้งแจ้งให้กองแรงงานทราบวัตถุประสงค์ ขอให้ช่วยเหลืองานให้ทำ

ขั้นที่ 3 เมื่อกองแรงงาน กรมประชาสงเคราะห์ได้รับบัญชีรายละเอียดไปแล้ว กองแรงงานจะจัดหางานเหล่านี้ให้โดยติดต่อกับผู้ประสงค์จะทำงานเองทางโทรศัพท์หรือจดหมายตามที่แจ้งไว้ พร้อมทั้งแจ้งราคาค่าจ้าง ถ้านักเรียนหรือนักศึกษามีความประสงค์จะทำงานจริง ก็จะไปติดต่อกับกองแรงงาน เพื่อเตรียมตัวเดินทางไปทำงานต่อไป

2.3.2 งานปกครอง

วินัยในโรงเรียนเป็นปัญหาของความแตกต่างทางสรีรวิทยาและจิตวิทยาาระหว่างนักเรียน ซึ่งอยู่ในวัยหนึ่งกับครูหรือคนอื่นที่อยู่ในอีกวัยหนึ่ง และความแตกต่างนี้ก็เป็นเรื่องยากที่จะทำให้คนทั้งสองวัยเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี ในระบบโรงเรียนของไทยเราให้ความสนใจเรื่องของวินัยมากพอสมควร แต่คำว่าวินัยมักจะหมายถึงการปกครอง การควบคุม เช่น ในโรงเรียนมีตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายปกครอง ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายปกครอง เป็นต้น บางโรงเรียนพยายามหาบุคคลที่มีรูปร่างสูงใหญ่ทำงานฝ่ายปกครองก็เพื่อจะให้นักเรียนเกรงกลัวการปกครอง ในทางทฤษฎีแล้ว เกี่ยวกับการรักษาระเบียบวินัยในโรงเรียนนั้นคนทั้งหลายมีความคาดหวังว่าครูหรือครูใหญ่จะทำหน้าที่ที่เรียกว่า In Loco Parentis ซึ่งหมายถึงครูหรือครูใหญ่ทำหน้าที่แทนบิดามารดาในอำนาจและความรับผิดชอบเกี่ยวกับระเบียบวินัย Lester W. Anderson and Lauren A. Van Dyke (1963 : 408) การให้การศึกษแก่นักเรียนเพื่อที่จะประพฤติตนอย่างเหมาะสมในสังคมนั้น เป็นภารกิจที่ซับซ้อนและเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของบ้าน สถาบันศาสนา รัฐบาล โรงเรียน และสถาบันอื่น ๆ ในสังคม

ความหมายของคำว่าวินัย

คำว่าวินัยเป็นคำที่มีความหมายได้หลายอย่าง บางคนอาจเข้าใจว่าวินัยหมายถึงการปฏิบัติตามคำสั่งหรือกฎข้อบังคับของโรงเรียน บางคนอาจเข้าใจว่าหมายถึงการทำโทษนักเรียน ในอดีต วินัยมักจะหมายถึงการทำโทษนักเรียนที่ประพฤติผิดไปจากแบบแผนของโรงเรียน ในปัจจุบัน วินัยถือเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งของการศึกษาในการที่จะปรับปรุงและส่งเสริมความประพฤติของนักเรียน แม้ว่าวินัยอาจเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนตามกฎหรือข้อบังคับของโรงเรียน แต่ไม่ใช่เป็นการขู่เข็ญบังคับ แต่วินัยมุ่งที่จะให้นักเรียนควบคุมตนเอง (Self - Control) มีวินัยในตนเอง (Self - Discipline) และรู้จักปกครองตนเอง นักการศึกษาในปัจจุบันอาจยอมรับว่าวินัยยังคงเกี่ยวข้องกับการสร้างกฎข้อบังคับ แต่นักการศึกษาส่วนใหญ่ก็เน้นในการศึกษาเพื่อให้เกิดวินัยในตนเอง

วินัยในโรงเรียนที่สอดคล้องกับแนวคิดข้างต้น อาจมีคุณลักษณะดังนี้

1. พฤติกรรมของนักเรียนส่วนใหญ่เป็นการควบคุมตนเอง
2. อำนาจที่ใช้น่าจะขึ้นกับหลักของเมตตาธรรมมากกว่าที่จะขึ้นกับตัวบุคคล
3. การเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งหรือระเบียบควรจะขึ้นกับความเข้าใจในเหตุผลมากกว่าที่จะยอมรับโดยปราศจากเหตุผล
4. กิจกรรมของโรงเรียน และประสบการณ์ในชั้นเรียนควรจะสร้างขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาพฤติกรรมที่สังคมยอมรับและปรารถนา
5. ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียนนั้นควรจะคำนึงถึงภูมิหลังของนักเรียนด้วย

การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับวินัย

การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับวินัยก็อาจมีส่วนช่วยให้ปัญหาทางวินัยลดน้อยลง หรือถ้ามี ปัญหาทางวินัยผู้บริหารก็จะได้แก้ไขด้วยปัญญา การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับวินัยของโรงเรียนก็ คล้ายกับการวางขอบเขตให้นักเรียนทราบว่า เขาจะต้องประพฤติปฏิบัติอย่างไร ตัวอย่างเช่น Salinas Union High School District มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับวินัยไว้ดังนี้

1. นักเรียนพึงเคารพและยอมรับอำนาจของโรงเรียน ทั้งนี้รวมทั้งการประพฤติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ตลอดจนกฎหมายที่เกี่ยวกับการกระทำของเยาวชนด้วย
2. ประชาชนในสังคมประชาธิปไตยจะต้องเคารพในสิทธิของผู้อื่น และให้ความร่วมมือ แก่คนทั้งหลาย ดังนั้นนักเรียนควรจะต้องประพฤติตนโดยยอมรับและเคารพในสิทธิของผู้อื่น
3. นักเรียนพึงมีมาตรฐานสูงในการประพฤติที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น เช่น มีใจเอื้อเฟื้อ เพื่อแผ่ อ่อนน้อม มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ และพูดจาสุภาพ การเคารพในสมบัติของผู้อื่น ความ ภูมิใจในผลงานและความสำเร็จตามความสามารถของตนเองเป็นสิ่งที่นักเรียนพึงกระทำ
4. นักเรียนที่แสดงความปรารถนาที่จะเรียน มีความขยันหมั่นเพียร ขวนขวายหาความรู้ จะได้รับโอกาสให้ทำเช่นนั้น และจะได้รับความช่วยเหลือทุก ๆ ทางเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อความ สำเร็จในการศึกษา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขีดความสามารถของแต่ละบุคคล

Roald F.Campbell and Others (1972 : 153) และคณะให้ความเห็นว่านโยบาย เกี่ยวกับวินัยควรระบุให้ชัดเจน เพราะเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง นอกไปจากนั้นนโยบายนี้คณะครูจะ ต้องเข้าใจและสามารถอธิบายให้นักเรียนได้ นโยบายที่ชัดเจนย่อมจะมีส่วนช่วยให้นักเรียน ประพฤติตนได้ง่ายขึ้น

สาเหตุของปัญหาทางวินัย

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าสิ่งที่พึงปรารถนาเกี่ยวกับวินัยในโรงเรียนก็คือการมีวินัยในตนเอง ตามแนวคิดทางสังคมวิทยา และจิตวิทยา ถือว่าวินัยเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่บุคคลสามารถเรียนรู้ได้โดยการพัฒนานิสัยการควบคุมตนเอง และระลึกเสมอถึงความรับผิดชอบของตนที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม

Ovard (ม.ป.ป. : 337) ได้ให้ความเห็นว่าปัญหาทางวินัยอาจเกิดจากเหตุผลหลาย ๆ อย่าง สาเหตุที่สำคัญ ๆ เช่น

1. ความบกพร่องทางการฝึกหัดและการพัฒนาการ
2. ขาดความสนใจในวิชาที่เรียน
3. กระบวนการสอนไม่ดี
4. การบริหารโรงเรียนไม่ดีและขาดประสิทธิภาพ
5. มีปัญหาทางครอบครัว
6. มีความบกพร่องในการปรับตัวให้เข้ากับสังคม
7. คบเพื่อนที่เลว
8. มีความบกพร่องทางร่างกาย
9. ขาดความรับผิดชอบ
10. มีปัญหาในการปรับตัวเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น

สาเหตุของวินัยดังได้กล่าวมาข้างต้น การขาดความรับผิดชอบจะเป็นเรื่องสำคัญสำหรับโรงเรียน การปรับตัวเข้าสู่วัยรุ่นเป็นปัญหาที่สำคัญไม่น้อยเลย

ประเภทของวินัยที่ใช้ในโรงเรียน

พนัส หันนาคินท์ (2513 : 198-200) ได้เขียนไว้ในหนังสือหลักการบริหารโรงเรียนว่า วินัยที่ใช้อยู่ในโรงเรียนแตกต่างออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. วินัยเฉียบขาดแบบทหาร (Absolute Authority)

แนวคิดนี้ถือว่านักเรียนเป็นเด็กไม่มีความคิดรู้จักรับผิดชอบ ดังนั้นจึงต้องปฏิบัติตามคำสั่งและระเบียบวินัย ใครละเมิดย่อมได้รับโทษ วินัยแบบนี้ใช้ความกลัวเป็นที่ตั้ง นักเรียนทำดีเพราะกลัวถูกลงโทษ สอดคล้องกับสุภาษิตที่ว่า "รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี" แนวคิดนี้มีทั้งผู้เห็นด้วยและคัดค้าน พวกเขาเห็นด้วยอ้างว่า เมื่อนักเรียนทำดีจนเคยชินเป็นนิสัยแล้วก็จะไม่กระทำชั่ว เราได้ดีเพราะเราถูกเคี่ยวเข็ญมาแต่เด็ก พวกเขาไม่เห็นด้วยอ้างว่าการบังคับให้นักเรียนทำขัดกับหลักการของประชาธิปไตย ไม่ยอมรับในคุณค่าความเป็นคน วินัยที่ดีน่าจะเกิดจากความรับผิดชอบของนักเรียนไม่ใช่เกิดจากการบังคับ

2. วินัยแบบดำเนินงานให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน

ตามแนวคิดนี้ถือว่าถ้านักเรียนได้กระทำในสิ่งที่ตนเองสนใจแล้ว ปัญหาเรื่องวินัยจะไม่เกิด เช่น นักเรียนชอบเดินลัดสนามเพราะเป็นทางใกล้ที่สุด โรงเรียนก็สนองความสนใจโดยสร้างถนนถาวรตามทางที่นักเรียนเดินลัดสนาม

3. วินัยที่เกิดจากการรู้จักรับผิดชอบและเกียรติของตนเอง

ตามแนวคิดนี้ถือว่าจุดมุ่งหมายของวินัยก็คือ การให้นักเรียนมีความประพฤติดี คนจะประพฤติดีก็ต่อเมื่อมีคุณธรรมประจำใจและนับถือเกียรติของตนเอง ถ้าเราคิดว่าเราเป็นคนดีเป็นคนมีเกียรติ ก็ย่อมจะไม่ทำในสิ่งที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงของเราเอง การให้นักเรียนรักษาเกียรติของตนเองเป็นจุดหมายของการสร้างวินัยตามแนวคิดนี้

การป้องกันการกระทำผิดทางวินัย

1. การแก้ไขหรือการทำโทษควรจะมีธรรมชาติเป็นการให้การศึกษา จุดประสงค์ของการแก้ไขก็เพื่อจะช่วยให้นักเรียนมีวินัยในตนเอง นักเรียนที่ประพฤติตามกฎและระเบียบเพราะเขาถือว่าเป็นสิ่งที่น่ากระทำ การทำโทษควรจะเป็นการสอนให้มีความรับผิดชอบ

2. การทำโทษควรจะเกี่ยวข้องกับการฝ่าฝืนขอบเขตหรือระเบียบ เช่น นักเรียนเขียนอะไรบนฝาผนังก็ไม่ควรจะให้นักเรียนคิดว่า "ข้าพเจ้าจะไม่ขีดเขียนบนฝาผนังอีก" 50 เพียวมาส่งครู ควรจะทำโทษโดยการให้ทำความสะอาดที่ตนเองเขียน นักเรียนทำกระจกหน้าต่างแตกก็ควรจะทำโทษโดยการให้เปลี่ยนกระจกหน้าต่างใหม่ นักเรียนเอาหมากฝรั่งไปติดตามเก้าอี้ก็ควรจะทำโทษโดยการให้ทำความสะอาดเก้าอี้เป็นต้น

3. การแก้ไขหรือทำโทษควรจะทำทันทีหรือโดยเร็วที่สุด หลังจากที่กระทำผิด เพราะถ้าหากนักเรียนทำผิดแล้วปล่อยไว้นาน ๆ จึงเรียกมาพบนักเรียนอาจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแล้วก็ได้

4. การทำโทษควรจะเป็นการนำไปสู่พฤติกรรมที่พึงปรารถนา

5. การทำโทษควรจะเป็นการพิจารณาอย่างรอบคอบว่าเป็นการถูกต้อง ไม่ควรทำโทษเมื่อโกรธ

6. การทำโทษควรจะเป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ เช่น ไม่ทำโทษโดยการไล่นักเรียนออกจากโรงเรียน

พนัส หันนาคินทร์ (2513 : 59) ได้เสนอแนะวิธีดำเนินการป้องกันการกระทำผิดทางวินัยไว้ดังนี้

1. การส่งเสริมให้เกิดความสนใจในบทเรียน เมื่อนักเรียนสนใจในบทเรียน ย่อมไม่สร้างปัญหาขึ้น ถ้านักเรียนไม่สนใจในบทเรียนแล้ว พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาอาจเกิดขึ้นได้

2. การสร้างความรักโรงเรียนให้เกิดขึ้นในหมู่นักเรียน เมื่อนักเรียนรักโรงเรียน มีความภูมิใจในโรงเรียน ย่อมไม่ประพฤติตนในอันที่จะนำความเสื่อมเสียมาสู่โรงเรียน เครื่องแบบและเครื่องหมายของโรงเรียนย่อมมีส่วนช่วยป้องกันปัญหาทางวินัยได้บ้าง

3. การรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างคณะครูด้วยกัน ถ้าครูแตกแยกความสามัคคียอมเป็นเหตุให้ความนับถือที่นักเรียนมีต่อครูเสื่อมลง ซึ่งจะเป็นผลทำให้การอบรมสั่งสอนนักเรียนเป็นไปได้โดยยาก

4. พยายามขจัดสิ่งยั่วยุที่จะก่อให้เกิดความผิดทางวินัย สิ่งยั่วยุนี้รวมทั้งทางกายภาพ เช่น อาคารเรียน สนาม ห้องเรียน และสิ่งยั่วยุภายในได้แก่ความรู้สึกทางอารมณ์ เช่น ครูที่สอนเป็นคนเจ้าอารมณ์ โมโห ฉุนเฉียว ย่อมสร้างปัญหาทางวินัยได้ง่าย

5. การให้รางวัลความประพฤติดี เพื่อช่วยให้อะไรก็ตามดี

6. สร้างความร่วมมืออันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน

7. ชี้แจงตักเตือนเป็นรายบุคคลหรือเป็นหมู่ เพื่อให้นักเรียนทราบว่าจะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ

8. การจัดกิจกรรมนักเรียน

ครูใหญ่นับว่ามีบทบาทที่สำคัญยิ่งในการป้องกันปัญหาทางวินัย ผู้เขียนขอเสนอแนวคิดบางประการดังนี้ (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. 2519 : 60)

1. การที่นักเรียนประพฤติดีนั้น ควรจะเป็นเพราะนักเรียนเห็นดีเห็นชอบกับผลที่ได้รับจากการกระทำดีของตนเอง การเชื่อฟังคำสั่งและประพฤติตามระเบียบเกิดจากการเข้าใจเหตุผลของระเบียบหรือคำสั่ง ไม่ควรจะเป็นการบังคับ เป้าหมายของวินัยในโรงเรียนก็คือให้นักเรียนควบคุมตนเอง และมีวินัยในตนเอง

2. การออกคำสั่ง ระเบียบต่าง ๆ ควรจะพิจารณาอย่างรอบคอบด้วยเหตุผลและเชื่อว่าจะเป็นส่วนช่วยให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา

3. การจัดสภาพโรงเรียนและสิ่งแวดล้อมให้มีสภาพน่าเรียน น่าอยู่

4. ครูเป็นบุคคลสำคัญที่อาจก่อให้เกิดปัญหาทางวินัยได้ ครูควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน เช่น ความสามัคคี การแต่งกาย มารยาท การพูดจา เป็นต้น ครูจะต้องเป็นคนมีเหตุมีผล ไม่ใช่คนเจ้าอารมณ์ อารมณ์ร้ายของครูทำให้เกิดปัญหาทางวินัยได้ง่าย

5. การฝึกให้นักเรียนเป็นคนมีวินัย มีเกียรติ และมีความรับผิดชอบ ย่อมป้องกันปัญหาทางวินัยได้อย่างดี

6. พยายามช่วยให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าคุณเองมีความเป็นเจ้าของโรงเรียน นักเรียนย่อมไม่ประพฤติในสิ่งที่จะนำความเสื่อมเสียชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน

7. พยายามส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งอาจเป็นทางการเรียนหรือกิจกรรม

8. การมีวินัยในตัวเองขึ้นอยู่กับความสามารถของนักเรียน ที่จะประเมินผลของผลที่จะตามมาจากการกระทำของตน การแนะแนวและการให้คำปรึกษาจะช่วยได้อย่างมาก

9. พยายามหลีกเลี่ยงการทำโทษ ให้พยายามศึกษาถึงขอบเขตของอำนาจในการลงโทษ

10. ครูใหญ่จะเป็นต้องสนับสนุนครูเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับวินัย ในบางครั้งครูอาจลงโทษเกินกว่าอำนาจที่มีอยู่ ครูใหญ่ก็จะเป็นต้องพิจารณาโทษเท่าที่อำนาจมีอยู่ ถ้าครูสั่งลงโทษเกินกว่าเหตุ ครูใหญ่ควรจะเกลี้ยกล่อมครูให้พิจารณาโทษใหม่

การแก้ไขความผิดทางวินัย

การแก้ไขความผิดทางวินัยนั้นควรจะแก้ที่สาเหตุ การแก้ไขไม่ให้เกิดความผิดทางวินัย อาจทำได้ดังนี้

1. ว่ากล่าวตักเตือน
2. การกักขัง (Detention) เช่น กักไม่ให้ออกไปในเวลาพักกลางวัน หรือกักให้กลับบ้านช้ากว่าปกติ
3. การลดใช้ค่าเสียหาย เมื่อนักเรียนทำอะไรเสียกายก็ให้ซื้อหรือซ่อมให้คงสภาพเดิม
4. การให้สั่งคมลงโทษ โดยทำให้สั่งคมไม่ยอมรับผู้กระทำความผิด
5. การชูให้กลัวหรือทำให้ได้อาย
6. พักการเรียน (Suspension) และการไล่ออก (Expulsion)
7. การลงโทษให้เจ็บกาย

ขอบเขตของครูใหญ่เกี่ยวกับโทษทางวินัย

ครูใหญ่มีขอบเขตความรับผิดชอบเพียงใดเกี่ยวกับปัญหาทางวินัย ดูออกจะเป็นคำถามที่ตอบยาก บิดามารดา ผู้ปกครอง ตลอดจนบุคคลในสังคมต่างก็โยนปัญหาทางวินัยให้อยู่ในความรับผิดชอบของโรงเรียน ไม่ว่าปัญหานั้นเกิดในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียนก็ตาม อำนาจของครูใหญ่ในการลงโทษนักเรียน

ครูใหญ่มีอำนาจทำโทษนักเรียนได้ 6 อย่าง คือ

1. ว่ากล่าวตักเตือน
2. เมียน
3. ทำทัณฑ์บน
4. สั่งพักการเรียน
5. ให้ออก
6. คัดชื่อออก

สรุป

วินัยในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายที่จะให้นักเรียนควบคุมตนเอง ปกครองตนเอง มีวินัยในตนเอง เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องพัฒนาความประพฤติให้นักเรียนมีวินัยในตนเอง ควบคุม

ตนเองจากภายในมากกว่าที่จะใช้กฎระเบียบหรือสิ่งแวดล้อมภายนอกเป็นตัวบังคับความประพฤติ วินัยที่ดีจะต้องมีเสรีภาพ มีความรับผิดชอบ และมีขอบเขต วินัยในโรงเรียนนั้นควรจะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความผิดขึ้น มากกว่าที่จะแก้ไขความผิดที่เกิดขึ้นแล้วโดยการทำโทษ

ผู้บริหารการศึกษาจำเป็นจะต้องทราบว่าขอบเขตของความรับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหาทางวินัยของตนเองมีมากน้อยเพียงใด ตนเองมีอำนาจในการทำโทษได้เพียงใดภายในขอบเขตของฐานอำนาจที่มีอยู่

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา

พ.ศ. 2515

.....

อาศัยอำนาจตามความในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 132 ข้อ 5 วรรคสาม กระทรวงศึกษาธิการจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา พ.ศ. 2515"

ข้อ 2. ตั้งแต่วันใช้ระเบียบนี้ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงธรรมการเรื่องการทำให้นักเรียนออกจากโรงเรียนเพราะเหตุประพฤติผิด พ.ศ. 2482 และคำสั่ง ระเบียบหรือข้อบังคับอื่นใดที่ระเบียบนี้กำหนดไว้แล้ว หรือที่ขัดแย้งระเบียบนี้ และให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 3. "หัวหน้าสถานศึกษา" หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าของโรงเรียนหรือสถานศึกษาของนักเรียนหรือนักศึกษานั้น

"การลงโทษ" หมายถึง การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาที่ประพฤติผิดหรือฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา หรือของกระทรวงศึกษาธิการ หรือฝ่าฝืนกฎกระทรวงศึกษาธิการ ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อสั่งสอนให้มีความประพฤติดีหรือเพื่อให้เข็ดหลาบ

ข้อ 4. การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา ให้อยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าสถานศึกษาหรือครูอาจารย์ที่หัวหน้าสถานศึกษามอบหมายที่จะดำเนินการตามความเหมาะสมดังต่อไปนี้

- 1.1 ว่ากล่าวตักเตือน
- 1.2 เสีย
- 1.3 ทำทัณฑ์บน
- 1.4 สั่งพักการเรียน
- 1.5 ให้ออก

1.6 คัดชื่อออก

สำหรับนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์บังคับตามกฎหมายว่าด้วยประถมศึกษา ให้พิจารณาลงโทษตาม 4.1, 4.2, 4.3 เท่านั้น

ข้อ 5. การกล่าวตักเตือน ใช้สำหรับนักเรียนหรือนักศึกษาที่ได้กระทำความผิดไม่ร้ายแรง และในเมื่อหัวหน้าสถานศึกษามอบหมายเห็นว่าเหมาะสมและจะได้ผลดี

ข้อ 6. การเขียนใช้สำหรับความผิดที่นักเรียนหรือนักศึกษาฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาหรือประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่สภาพนักเรียนหรือนักศึกษาตามกฎหมายกระทรวงศึกษาธิการออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 132

การเขียนให้เขียนด้วยไม้เรียวเหลากกลมเกลามาผิวเรียบ เส้นผ่าศูนย์กลางไม่เกิน 0.7 เซนติเมตรที่บริเวณก้นหรือขาอ่อนท่อนบนด้านหลังซึ่งมีเครื่องแต่งกายรองรับกำหนดเขียนไม่เกิน 6 ที โดยให้หัวหน้าสถานศึกษาหรือครู อาจารย์ที่หัวหน้าสถานศึกษามอบหมายให้เป็นผู้เขียน การเขียนต้องกระทำในที่เปิดเผยและในลักษณะที่ว่าการกล่าวสั่งสอนเพื่อให้เข็ดหลาบ ไม่ประพฤติชั่วและกลับตัวเป็นคนดีต่อไป

ข้อ 7. การทำทัณฑ์บน ให้หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาที่ประพฤติตนไม่สมควรแก่สภาพนักเรียนหรือนักศึกษาตามกฎหมายกระทรวงศึกษาธิการออกตามความประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ในกรณีที่ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติศักดิ์ของสถานศึกษาหรือฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาอย่างร้ายแรง หรือได้รับโทษอย่างอื่นแล้วแต่ยังไม่เข็ดหลาบ ให้ทำทัณฑ์บนไว้เป็นหลักฐาน และเชิญบิดามารดา หรือผู้ปกครองมาทำบันทึกรับทราบความผิดและรับรองการทำทัณฑ์บนไว้ด้วย

ข้อ 8. การสั่งพักการเรียนให้หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาลงโทษสั่งพักการเรียนในกรณีต่อไปนี้

8.1 นักเรียนหรือนักศึกษาที่ประพฤติตนไม่สมควรแก่สภาพนักเรียน หรือนักศึกษาตามกฎหมายกระทรวงศึกษาธิการ ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 132 ในกรณีที่ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติศักดิ์ของสถานศึกษา หรือฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาอย่างร้ายแรง หรือเคยถูกทำโทษให้ทำทัณฑ์บนมาแล้วแต่ไม่เข็ดหลาบ

8.2 นักเรียนหรือนักศึกษาซึ่งฝ่าฝืนระเบียบกระทรวงศึกษาธิการที่ระบุไว้ ให้สั่งพักการเรียน

การลงโทษสั่งพักการเรียน จะสั่งพักการเรียนได้ครั้งหนึ่งไม่เกินเจ็ดวัน หรือจนกว่าความผิดนั้นจะได้รับการแก้ไขให้ถูกต้องแล้ว ถ้าสั่งพักการเรียนเกินเจ็ดวัน ให้ขออนุมัติกรมเจ้าสังกัดสำหรับโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในส่วนกลาง ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับโรงเรียนรัฐบาล

และโรงเรียนราษฎร์ในส่วนภูมิภาค เมื่อสั่งพักการเรียนแล้ว ให้แจ้งให้บิดามารดาหรือผู้ปกครอง นักเรียนทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ 9. การให้ออก นักเรียนหรือนักศึกษาคนใดประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่สภาพนักเรียน หรือนักศึกษาตามกฎกระทรวงศึกษาธิการออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 132 หรือฝ่าฝืนในระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา หรือประพฤติผิดศีลธรรมจนเป็นที่เห็นได้ว่าถ้าให้อยู่ในสถานศึกษาต่อไปจะทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติศักดิ์ของสถานศึกษาหรือจะเป็นเหตุให้ระเบียบวินัยหรือศีลธรรมอันดีของนักเรียนหรือนักศึกษาอื่นพลอยเสื่อมเสีย ให้หัวหน้าสถานศึกษาเชิญบิดามารดาหรือผู้ปกครองมารับทราบเหตุผลแล้วให้นักเรียนหรือนักศึกษาผู้นั้นออกไป ในกรณีนี้ให้สถานศึกษาออกใบสุทธิให้

ข้อ 10. การคัดชื่อออก นักเรียนหรือนักศึกษาคนใดประพฤติตนผิดตามที่กล่าวไว้ในข้อ 9 และหัวหน้าสถานศึกษาได้เชิญบิดามารดาหรือผู้ปกครองมารับทราบเหตุผลแล้วแต่บิดามารดา หรือผู้ปกครองไม่มาในเวลาอันสมควร ให้แจ้งเหตุผลให้ทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียน แล้ว รายงานขออนุญาตคัดชื่อนักเรียนหรือนักศึกษาผู้นั้นออกจากสถานศึกษาต่อกรมเจ้าสังกัด สำหรับโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในส่วนกลาง ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในส่วนภูมิภาค เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงคัดชื่อออกและไม่ออกใบสุทธิให้

ข้อ 11. ห้ามลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาด้วยวิธีรุนแรงหรือแบบกลั่นแกล้งหรือลงโทษด้วยความโกรธ หรือด้วยความพยาบาท หรือลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาที่กำลังเจ็บป่วยหรือกำลังมีปัญหากระทบกระเทือนใจอย่างแรง และให้คำนึงถึงอายุของนักเรียนหรือนักศึกษาด้วย

การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา ให้เป็นไปเพื่อว่ากล่าวสั่งสอน โดยเจตนาที่จะแก่นิสัย และความประพฤติไม่ดีของนักเรียน หรือนักศึกษาให้รู้สำนึกในความผิด ละเว้นความประพฤติชั่ว และกลับประพฤติตนในทางที่ดีต่อไป

ข้อ 12. การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาทุกครั้ง ให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาบันทึกไว้เป็นหลักฐานในสมุดหมายเหตุรายวันของสถานศึกษานั้น และให้แจ้งบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ทราบเป็นหนังสือด้วยทุกครั้ง

ข้อ 13. สำหรับสถานศึกษาที่มีระเบียบว่าด้วยการตัดคะแนนความประพฤตินักเรียน นักศึกษาอยู่แล้ว จะใช้ระเบียบนั้นต่อไปก็ได้

ข้อ 14. ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 4 กันยายน 2515

บุญถิ่น อัตถากร

(นายบุญถิ่น อัตถากร)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้ใช้อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

2.3.3 การจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา

ความหมาย

กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ (2530 : 4) กล่าวว่า การบริการกิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนร่วมกันจัดขึ้นนอกเวลาเรียน และนอกเหนือจากหลักสูตรที่โรงเรียนกำหนดให้เรียนในเวลาเรียนปกติ ตัวอย่างกิจกรรมนักเรียนก็ได้แก่ การดำเนินงานของสภานักเรียน ชุมชนหรือชมรมต่าง ๆ ที่นักเรียนตั้งขึ้นในโรงเรียน เช่น ชมรมดนตรี ชมรมกีฬา ชมรมศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

ปัจจุบันการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลจะต้องอาศัยกิจกรรมหลายรูปแบบ เพราะกิจกรรมเป็นส่วนที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ความสามารถทางวิชาการ ช่วยแก้ปัญหา การปกครอง ช่วยให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทำให้เด็กได้มีโอกาสทำงานและประสบความสำเร็จในงานที่ตนถนัดและสนใจ สอนให้เป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย รู้จักริเริ่ม สร้างสรรค์ รู้จักเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ได้ฝึกทักษะการทำงานร่วมกัน และช่วยให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนกับครู นักเรียนกับโรงเรียน ตลอดจนโรงเรียนกับชุมชนอีกด้วย

กิจกรรมนักเรียนเดิมมีชื่อเรียกหลายอย่าง เช่น เรียกว่ากิจกรรมนอกหลักสูตร (Extra-Curricular Activities) หรือกิจกรรมนอกชั้นเรียน (Extraclass Activities) หรือกิจกรรมร่วมหลักสูตร (Co-Curricular Activities) ทั้งนี้ก็โดยถือว่ากิจกรรมเหล่านี้จัดขึ้นนอกเหนือจากที่หลักสูตรกำหนดไว้ และจัดนอกชั้นเรียน นอกเวลาเรียนตามปกติ

เหตุผลและความจำเป็นในการจัดกิจกรรมนักเรียน

การจัดกิจกรรมนักเรียนจำเป็นที่โรงเรียนต่าง ๆ จะต้องจัดให้มีกิจกรรมนักเรียนขึ้นในโรงเรียนของตน ในเรื่องนี้ Glathorn และ Spencer (1986 : 99 – 100) ได้พูดถึงเหตุผลที่โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ว่าโรงเรียนจะต้องตระหนักที่จะจัดการสนองความจำเป็นของนักเรียนในหลายเรื่องด้วยกัน ได้แก่

1. ความจำเป็นที่จะพัฒนาภาวะผู้นำและความสามารถในการตัดสินใจให้แก่นักเรียน
2. ความจำเป็นที่จะพัฒนาความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์อย่างอบอุ่นกับเพื่อน

สมาชิกที่เป็นเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ

3. ความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาสติปัญญา ความสามารถหลาย ๆ อย่างให้แก่ นักเรียน
4. ความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาทักษะในการปรับตัวเข้ากับคนอื่น ๆ ได้
5. ความจำเป็นที่จะต้องช่วยให้นักเรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์ใหม่ ๆ ในวงกว้างขวางยิ่งขึ้น
6. ความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาความสนใจใหม่ ๆ ให้เกิดกับนักเรียน
7. ความจำเป็นที่จะต้องช่วยปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอัตราความกระตือรือร้นของนักเรียนให้สูงขึ้น
8. ความจำเป็นที่จะต้องจัดงานเฉลิมฉลอง และจัดการแสดงต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน
9. ความจำเป็นที่จะต้องให้นักเรียนมีโอกาสฝึกการให้บริการแก่คนอื่น ๆ

ความมุ่งหมายของกิจกรรมนักเรียน

Gorton (1983 : 406) ได้เสนอแนะว่า ความมุ่งหมายของโครงการกิจกรรมนักเรียนควรจะเป็นโครงการที่ช่วยให้นักเรียนทั้งหมดได้

1. เรียนรู้ที่จะใช้เวลาว่างได้อย่างฉลาดยิ่งขึ้น
2. เพิ่มพูนและช่วยให้นักเรียนรู้จักใช้ความสามารถและทักษะที่เขามีอยู่ไปในทางที่สร้างสรรค์ยิ่งขึ้น
3. พัฒนาความสนใจ และทักษะในด้านอาชีพและการพักผ่อนหย่อนใจ
4. ให้มีทัศนคติต่อคุณค่าของอาชีพ และการพักผ่อนหย่อนใจในทางบวกมากขึ้น
5. เพิ่มพูนความรู้และทักษะในการทำหน้าที่ผู้นำและการเป็นสมาชิกที่ดีของหมู่คณะ
6. พัฒนาทัศนคติที่มีต่อตนเองและผู้อื่นให้ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงและเป็นไปในทางที่ดีได้มากขึ้น
7. พัฒนาทัศนคติที่มีต่อโรงเรียนให้เป็นไปในทางที่มีเหตุผลและสร้างสรรค์มากขึ้น

จากผลของการเข้าร่วมในโครงการกิจกรรมนักเรียน

Backner, Cornett (1972 : 377) ได้กล่าวถึงสมมติฐานเบื้องต้นของการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการ

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่มีคุณค่าภายใต้การแนะนำของผู้นำชั้นวิชาชีพทางการศึกษา
2. ช่วยให้นักเรียนได้ใช้พลังงานอันเหลือเฟือของเขาไปในทางที่ถูกต้องปลอดภัย ซึ่งมีฉะนั้นแล้วนักเรียนอาจจะเดินหลงไปในแนวทางอันไม่พึงปรารถนาได้ง่าย ๆ

3. ช่วยเพิ่มโอกาสให้นักเรียนได้รับความพึงพอใจในความต้องการทางใจ เช่น การได้รับการยอมรับนับถือ การได้รับความสำเร็จ การได้พิสูจน์ตนเองว่ามีความสามารถ เป็นต้น
4. เป็นการขยายโอกาสทางวิชาการ โดยการจัดประสบการณ์หลายรูปแบบที่แตกต่างไปจากประสบการณ์ในชั้นเรียนปกติ
5. เป็นแรงจูงใจให้เด็กบางคนยังคงอยู่ในโรงเรียนต่อไป ซึ่งมีฉะนั้นอาจจะออกจากโรงเรียนไปแล้ว
6. ให้โอกาสในรูปแบบต่าง ๆ หลายอย่างซึ่งนับเป็นการพัฒนาความสามารถในทางสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น
7. เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เพิ่มเติมความสามารถในทางสังคมที่เขาควรจะได้รับซึ่งโอกาสในเรื่องเช่นนี้มักไม่ค่อยมีมากนักในชั้นเรียนตามปกติ
8. เป็นโอกาสให้ครูมีความสนิทสนมคุ้นเคยกับนักเรียนดีขึ้นซึ่งเป็นโอกาสให้ครูสามารถให้คำแนะนำแก่นักเรียนเป็นการส่วนตัวได้มากขึ้น
9. เป็นการฝึกอบรมเบื้องต้นที่พิเศษยิ่งในการที่จะพัฒนานักเรียนให้เป็นพลเมืองดีของชาติ

ประโยชน์หรือคุณค่าของกิจกรรมนักเรียน จะขอรวบรวมสรุปไว้ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อตัวนักเรียนเอง
  - 1.1 ทำให้นักเรียนได้ทำในสิ่งที่ตนต้องการและสนใจ
  - 1.2 ส่งเสริมบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตย รู้จักการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี
  - 1.3 ส่งเสริมสุขภาพทั้งทางกายและทางใจ นักเรียนรู้จักใช้เวลาในการพักผ่อนหย่อนใจได้ถูกต้อง เป็นประโยชน์
  - 1.4 ส่งเสริมความสามัคคีมีน้ำใจ รักพวกพ้อง และรักโรงเรียน
  - 1.5 ช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเอง นับถือตนเอง เชื่อมมั่นในตนเอง และรู้จักปกครองตนเองได้มากยิ่งขึ้น
  - 1.6 ช่วยเพิ่มพูนความสามารถทางด้านสังคม รู้จักติดต่อสร้างมนุษยสัมพันธ์กับคนอื่น รู้จักวางตน รู้จักพูด – คิด – ฟัง รู้จักอดทนและรู้จักยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
  - 1.7 ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนเพราะนักเรียนมีโอกาสแสดงออกในกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่
  - 1.8 ทำให้นักเรียนสนใจโรงเรียน และบทเรียนมากขึ้น
  - 1.9 ช่วยให้นักเรียนได้พบเพื่อนใหม่ ทำให้สังคมของนักเรียนกว้างขึ้น

1.10 ทำให้สัมพันธ์ภาพระหว่างผู้บริหารและครูกับนักเรียนดีขึ้น ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจในตัวนักเรียนแต่ละคนได้มากขึ้น

1.11 ในอนาคตกิจกรรมนักเรียนอาจกลายเป็นอาชีพหลักหรืออาชีพรองของนักเรียนได้

1.12 ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสทดลองหรือสำรวจความสามารถหรือความสนใจของตนเอง

1.13 เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ แก่นักเรียนให้สมบูรณ์ขึ้น เนื่องจากกิจกรรมนักเรียนทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีความหมายมากขึ้น โดยนักเรียนมีโอกาสได้ทดลองปฏิบัติ ค้นคว้าศึกษาเพิ่มเติมในส่วนที่ตนยังขาดอยู่ หรือที่ตนสนใจเป็นพิเศษ ส่วนครูก็มีส่วนส่งเสริมความสนใจ ความสามารถ ข้อบกพร่องของนักเรียนจากการที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม ทำให้อาจสามารถแนะแนวทางเพื่อส่งเสริมความรู้ให้แก่นักเรียนได้มากขึ้น

2. เป็นประโยชน์ในการบริหารงานของโรงเรียน

2.1 ทำให้เกิดความร่วมมือในงานต่าง ๆ ของโรงเรียนดีขึ้นทั้งทางฝ่ายผู้บริหาร ครู และนักเรียน

2.2 นักเรียนที่ร่วมทำงานด้านสถานนักเรียน หัวหน้าชมรม หรือหัวหน้ากิจกรรมชนิดต่าง ๆ มีส่วนช่วยในการควบคุมดูแลการดำเนินงานต่าง ๆ ตลอดจนควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียนด้วยตนเอง ซึ่งถ้ามีการวางแผนประสานงานและสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันได้ระหว่างผู้บริหาร - ครู - นักเรียน จะช่วยลดภาระของทางโรงเรียนไปได้เป็นอันมาก ซึ่งขณะเดียวกันก็เป็นประโยชน์แก่ตัวนักเรียนอย่างยิ่งอีกด้วย

2.3 ช่วยให้นักเรียนใช้เวลาว่างอย่างมีประโยชน์ ซึ่งเป็นการลดปัญหาความประพฤติของนักเรียนไปพร้อม ๆ กันด้วย

3. กิจกรรมนักเรียนมีส่วนส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยอันเป็นความมุ่งหมายสำคัญของการศึกษาแบบปัจจุบันได้อย่างมาก ได้แก่

3.1 ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักปกครองตนเอง นำตนเอง มีวินัยในตนเอง

3.2 ส่งเสริมความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน

3.3 ส่งเสริมความสามารถในการพูดเป็น ฟังเป็น คิดเป็น ทำเป็น

4. กิจกรรมนักเรียนมีประโยชน์ต่อสังคม

4.1 ช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

4.2 กิจกรรมบางอย่างเป็นประโยชน์แก่ชุมชนโดยตรง เช่น กิจกรรมลูกเสือ

กิจกรรมอนุชาต เป็นต้น

จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียน

1. เพื่อให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย
2. เพื่อให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
3. เพื่อให้มีความเข้าใจและเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
4. เพื่อให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ภายในขอบเขตของกฎหมาย
5. เพื่อให้มีความซาบซึ้งในคุณค่า ดำรงไว้และส่งเสริมเอกลักษณ์ วัฒนธรรมอันดีงามของชาติไทย
6. เพื่อให้เกิดความรักและสามัคคีในหมู่คณะ
7. เพื่อส่งเสริมทักษะ ความถนัดและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
8. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ และรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
9. เพื่อให้รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและสร้างความมั่นคงของชาติ
10. เพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงาม
11. เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

ประเภทต่าง ๆ ของกิจกรรมนักเรียน

กิจกรรมนักเรียนอาจจัดได้ในหลายรูปแบบ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 221 – 224) กล่าวไว้ว่า กิจกรรมนักเรียนมีหลายประเภท ได้แก่ กิจกรรมการประชุม กิจกรรมชุมนุมหรือชมรม กิจกรรมที่กระทำนอกโรงเรียน กิจกรรมเกี่ยวกับการพิมพ์ กิจกรรมเกี่ยวกับการกีฬา กิจกรรมเกี่ยวกับดนตรี กิจกรรมเกี่ยวกับการละคร และการพูดในที่สาธารณะ กิจกรรมการสังคมสงเคราะห์ และกิจกรรมโฮมรูม

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดประเภทกิจกรรมนักเรียนไว้ 10 ประเภท คือ กิจกรรมลูกเสือ หรือยุวกาชาด หรือเนตรนารี หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์และกิจกรรมรักษาดินแดน กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมการใช้ห้องสมุด กิจกรรมส่งเสริมการเกษตร และสหกรณ์ กิจกรรมส่งเสริมการใช้สินค้าไทย กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมส่งเสริมวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร

ส่วน Gorton (1983 : 406) ได้แบ่งกิจกรรมออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ไว้เป็น 4 ประเภท คือ

1. กิจกรรมนักเรียนในส่วนที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปกครองและการพิมพ์ (Student Government and Publication) ได้แก่ สภานักเรียน หนังสือพิมพ์นักเรียน หนังสือประจำปี และอื่น ๆ
2. กิจกรรมกลุ่มการแสดง ได้แก่ การละคร การดนตรี การขับร้อง การโต้วาที และอื่น ๆ
3. กิจกรรมชมรมและองค์กรต่าง ๆ เช่น ชมรมหมากระดาน ชมรมถ่ายรูป ชมรมภาษาอังกฤษ และอื่น ๆ
4. กิจกรรมการกีฬา เช่น ฟุตบอล ปิงปอง เทนนิส บาสเกตบอล ว่ายน้ำ และอื่น ๆ

สำหรับ Smith and Others (1961 : 759) ได้กล่าวถึงกิจกรรมนักเรียนไว้ถึง 16 ชนิดได้แก่

1. กิจกรรมการประชุม
2. กิจกรรมการกีฬา
3. กิจกรรมการธนาคาร
4. กิจกรรมการจัดงานหนังสือ
5. กิจกรรมค่ายพักแรม
6. กิจกรรมการพบปะสังสรรค์ของชั้นเรียน
7. กิจกรรมชมรมต่าง ๆ
8. กิจกรรมละครในโรงเรียน
9. กิจกรรมเกี่ยวกับการเงิน
10. กิจกรรมงานฉลองวันหยุด
11. กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ
12. กิจกรรมการป้องกันภัย
13. กิจกรรมการเลือกตั้ง
14. กิจกรรมร้านค้า
15. กิจกรรมสภานักเรียน
16. กิจกรรมการพิมพ์

ส่วน Grattthorn และ Spencer (1986 : 99 – 100) ได้พูดถึงงานกิจกรรมนักเรียนที่สมบูรณ์แบบไว้ว่าจะต้องประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ

1. กิจกรรมด้านกีฬา กีฬาที่มีการแข่งขันกันระหว่างโรงเรียน จัดขึ้นภายในโรงเรียนอีกอย่างหนึ่ง
2. กิจกรรมพิธีการหรือการเฉลิมฉลองกิจกรรมกลุ่มนี้หมายถึงรวมถึงการจัดกิจกรรม

การประชุมและกิจกรรมทางสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ด้วย

3. กิจกรรมกลุ่มสนใจ หมายถึงรวมถึงกิจกรรมชนิดต่าง ๆ เช่น กิจกรรมของชุมนุม (ชมรม) ต่าง ๆ กิจกรรมของกลุ่มการพิมพ์ กิจกรรมของชุมนุมการละคร กิจกรรมของชมรมดนตรี เป็นต้น

การจัดกิจกรรมนักเรียน

กิจกรรมต่าง ๆ ก็คงจะจัดกันไปตามสภาพความแตกต่างของนักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ตลอดจนสภาพความแตกต่างของชุมชน แต่อย่างไรก็ตามตัวประกอบที่สำคัญ 2 ประการที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมนักเรียนย่อมจะได้แก่

1. สายตาของผู้บริหารและคณะครูที่จะมองเห็นว่ากิจกรรมนักเรียนมีความสำคัญเพียงใด
  2. ความเอาใจใส่รับผิดชอบในหน้าที่ด้านกิจกรรมนักเรียนของผู้บริหารและคณะครู
- หากผู้บริหารและคณะครูอาจารย์และเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายในโรงเรียนมองเห็นความสำคัญที่จะต้องตั้งความมุ่งหมายในประเด็นต่าง ๆ ให้ครบถ้วนและผสมผสานกันอย่างดี และรับผิดชอบดำเนินการโดยทุ่มเทเวลาและพลังงานไปในการนี้เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามความมุ่งหมาย

การจัดกิจกรรมนักเรียนให้ตอบสนองความต้องการอันจำเป็นของนักเรียนได้อย่างจริงจัง

1. ต้องจัดสิ่งแวดล้อมของงานกิจกรรมนักเรียนให้มีลักษณะแตกต่างออกไปจากสภาพภายในห้องเรียน สิ่งแวดล้อมจะต้องมีลักษณะช่วยให้นักเรียนรู้สึกอิสระที่จะติดต่อสัมพันธ์กับคนอื่นอย่างเต็มที่ ลดการติดต่อแบบพิธีการให้เหลือน้อยลง กฎ ระเบียบต่าง ๆ ก็ควรจะมีเท่าที่จำเป็น
2. บทบาทและความสัมพันธ์ของนักเรียน ควรจะมีลักษณะแตกต่างจากที่มีอยู่ในห้องเรียนการที่เด็กจะพัฒนาไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่ตินั้นจำเป็นที่เขาจะต้องได้รับโอกาสให้ได้แสดงบทบาทต่าง ๆ และสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น ๆ ได้มากและแตกต่างกันออกไป
3. นักเรียนควรมีโอกาสได้ฝึกให้มีวิญญานและอารมณ์ที่แตกต่างออกไป เด็ก ๆ ย่อมต้องการเวลาสำหรับที่จะหัวเราะ ที่จะคิดฝัน และที่จะเฉลิมฉลอง เพื่อหนีจากธุระการงานอันเคร่งเครียด
4. ความแตกต่างในความคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนส่วนใหญ่ในห้องเรียนที่ได้มาตรฐานทางวิชาการนั้น แต่งานกิจกรรมนักเรียนจะให้แนวความคิดในลักษณะที่แตกต่างออกไป นั่นคือ การถือว่า การเรียนคือความเจริญงอกงามที่ได้มาจากการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ๆ
5. ความแตกต่างในความคิดเกี่ยวกับความสามารถของคน นักเรียนที่เรียนเก่งในวิชาต่าง ๆ จะได้รับการยกย่องและได้รับรางวัล คะแนนความสามารถและคะแนนสอบจะเป็นตัววัดความสำเร็จของนักเรียน แต่ในกิจกรรมนักเรียนความสามารถจะถูกวัดและได้รับการตอบแทนใน

ลักษณะที่แตกต่างออกไป สิ่งทีถือว่สำคัญในกิจกรรมนักเรียน ได้แก่ ความสามารถในการวางแผนงาน ความสามารถในการร้องเพลง ความสามารถในการจัดข้อขัดแย้ง ความสามารถในการแสดงบุคลิกภาพที่สง่างาม ฯลฯ ซึ่งความสำเร็จนี้จะถูกวัดในลักษณะของการกระทำจริง หรือความสำเร็จที่ได้รับจากการกระทำจริง ๆ ไม่ใช่จากการสอบไล่

ปัญหาในการจัดกิจกรรมนักเรียน

กิจกรรมนักเรียนทุกประเภทได้รับการยกย่องว่าให้ประโยชน์แก่โรงเรียนและนักเรียนอย่างมาก แต่ในการจัดการงานด้านนี้ก็ปรากฏว่ามีปัญหาอยู่มากเช่นเดียวกัน ซึ่งโรงเรียนแต่ละห้องอาจประสบแตกต่างกันไปตามสภาพของโรงเรียน Neill (1987 : 119) เห็นว่าปัญหาในการจัดกิจกรรมนักเรียนมีอยู่ดังนี้

1. การส่งเสริมนักเรียนนั้น ถ้ายิ่งส่งเสริมมาก ผลกระทบในเรื่องระเบียบและงานประจำก็จะมีมากขึ้นตามความจำเป็น จะเห็นว่ากิจกรรมที่ทำความยุ่งยากให้กับตารางสอนที่จัดไว้เรียบร้อยแล้วอยู่บ่อย ๆ ย่อมทำให้เกิดการต่อต้านจากฝ่ายนักเรียน และยิ่งอาจทำให้คุณครูอาจารย์รู้สึกอึดอัดอีกด้วยโดยเฉพาะครูที่สอนวิชาที่มีลักษณะต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ
2. เด็กบางคนอาจเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียนมากเกินไปจนทำให้เสียการเรียน
3. นักเรียนบางคนทีกลายเป็นดาวของโรงเรียน หรือเป็นดาราฟุตบอลอาจจะได้รับ ความสนใจจากคนอื่นมากเกินไป อาจกลายเป็นผู้สร้างปัญหาด้านวินัยให้เกิดขึ้นในห้องเรียนได้ง่าย ๆ
4. ครูบางคนอาจเข้าไปร่วมงานด้านนี้มากเกินไปจนกระทั่งไม่เอาใจใส่งานในหน้าที่ปรกติของตน
5. อาจเกิดความขัดแย้งในกลุ่มครูเกี่ยวกับการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น การใช้สนามกีฬาหรือโรงฝึกพละ และอาจมีการแข่งขันกันในการดึงเอานักเรียนบางคนที่มีความสามารถสูง
6. การใช้จ่ายพาหนะซึ่งปรกติโรงเรียนก็มีน้อยหรือไม่ค่อยมีกันอยู่แล้ว อาจมีปัญหาขัดแย้ง หรืออาจกลายเป็นอุปสรรคทำให้ไม่อาจจัดกิจกรรมที่ดีมีประโยชน์นอกโรงเรียนได้
7. ปัญหาด้านการเงินซึ่งต้องใช้เป็นจำนวนมากก็มักจะเกิดขึ้นเสมอในกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะในบางกิจกรรมที่ต้องใช้เงินสิ้นเปลืองมาก
8. อาจมีปัญหาว่าผู้ปกครองบางคนไม่มีเงินพอที่จะสนับสนุนบุตรหลานของตนให้เข้าร่วมกิจกรรมได้ทั้ง ๆ ทีที่ทราบดีว่าบุตรหลานของตนจะได้รับประโยชน์อย่างมาก

ส่วน Gorton (1983 : 416 - 419) ได้พูดถึงปัญหาสำคัญในการจัดกิจกรรมไว้ว่ามี 2 ประเภท คือ

1. ปัญหาสำคัญทั่ว ๆ ไป

2. ปัญหาที่เกิดเฉพาะในแต่ละกิจกรรม

สำหรับปัญหาใหญ่ ๆ ทั่วไป ก็ได้แก่

1. ปัญหาการขาดแคลนผู้ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษากิจกรรมที่มีคุณภาพและสนใจ
2. ปัญหานักเรียนไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม กับนักเรียนอีกฝ่ายหนึ่งเข้าร่วมกิจกรรม

มากเกินไป

3. ปัญหาเกี่ยวกับการสนับสนุนด้านการเงิน

สมศักดิ์ ศรีมาโนชย์ (2524 : 204 – 205) ได้รวบรวมปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียนไว้หลายข้อ ดังต่อไปนี้

ปัญหาการบริหารกิจกรรมนักเรียน มีดังนี้

1. โรงเรียนไม่เข้าใจธรรมชาติและจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรม แต่จัดขึ้นเพราะเห็นโรงเรียนอื่นจัด
  2. ผู้บริหารขาดความเชื่อในความสามารถของนักเรียน ในการวางแผนในการตัดสินใจและความรับผิดชอบ
  3. การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนไม่ทั่วถึง เพราะถูกจำกัดโดยผลการเรียนและเศรษฐกิจของนักเรียน
  4. กิจกรรมที่ทำเป็นการแข่งขัน เน้นการแพ้ชนะ ซึ่งทำให้เกิดผลทางวินัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมกีฬา
  5. องค์การหรือกิจกรรมภายนอก บีบบังคับให้จัดกิจกรรมถ้าโรงเรียนไม่จัดจะถูกตำหนิว่าไม่ให้ความร่วมมือ
  6. กิจกรรมบางอย่างไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชน หรือทำให้ผู้ปกครองเดือดร้อน
  7. กิจกรรมที่จัดไม่สัมพันธ์กับหลักสูตร และไม่ส่งเสริมหลักสูตร
  8. ขาดการประเมินผลกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
  9. ผู้รับผิดชอบขาดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์หรือมุ่งประโยชน์อย่างอื่น เช่น ชื่อเสียง การค้า หรือความดีความชอบ จากผู้บริหารเป็นพิเศษมากกว่าที่จะมุ่งสร้างประโยชน์ให้เกิดแก่นักเรียน
  10. ครูอาจารย์ไม่ค่อยให้ความร่วมมือเพราะถือว่าเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ตน
  11. งบประมาณสถานที่ อุปกรณ์และที่ปรึกษากิจกรรมมีไม่เพียงพอ
  12. กิจกรรมบางอย่างอาจมีการเมืองเข้าแทรกแซง
- กล่าวโดยสรุปแล้ว ในการจัดกิจกรรมนักเรียนนั้น มีปัญหาใหญ่ ๆ ที่โรงเรียนพบกันเป็นส่วนมากอยู่หลายประการ ได้แก่
1. ปัญหาเกี่ยวกับครูที่ปรึกษากิจกรรม ได้แก่

- การขาดแคลน
  - การร่วมงานด้านนี้มากเกินไปจนเสียงานด้านอื่น
  - การขาดความรู้ความสามารถ และความเอาใจใส่
2. ปัญหาด้านตัวนักเรียน ได้แก่
    - สนใจมากเกินไปหรือน้อยเกินไป
    - ขาดการสนับสนุนจากผู้ปกครอง
  3. ปัญหาด้านการเงินที่จะใช้ในการดำเนินงาน
  4. ปัญหาเรื่องการจัดเวลา
  5. ปัญหาด้านอาคารสถานที่
  6. ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
  7. ปัญหาการจัดกิจกรรมนักเรียนโดยขาดความรู้ความเข้าใจใน
    - ความมุ่งหมาย
    - การสร้างความพร้อม ความร่วมมือร่วมใจจากฝ่ายต่าง ๆ
    - การบริหารกิจกรรม
  8. ปัญหาการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ

ส่วน ประพันธ์ศิริ ชัยชนะใหญ่ (2507 : 116) ได้พูดถึงการแก้ปัญหาด้านการเงินสำหรับจัดกิจกรรมไว้อย่างน่าสนใจ โดยกล่าวว่า การจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน เงินที่ได้มาจากการเก็บค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียม และค่าบำรุงรักษาอุปกรณ์ต่าง ๆ จากนักเรียนนั้น หาได้เพียงพอต่อการที่จะดำเนินการด้านกิจกรรมนักเรียนไม่ โดยเหตุนี้คณะกรรมการนันทนาการต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องหาวิธีการที่จะให้ได้เงินมาเพื่อจัดงานด้านกิจกรรมนักเรียนให้เพียงพอ โดยการดำเนินการหาเงินทูลนั้น จะต้องไม่ทำความเดือดร้อนให้แก่นักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชนโดยทั่วไป มีวิธีการที่ดีหลายประการที่นิยมใช้ดำเนินการในการหาทุนซึ่งคณะกรรมการกิจกรรมนักเรียนสามารถกระทำได้ เช่น

1. เก็บเงินจากค่าดูกีฬา และกิจกรรมบันเทิงต่าง ๆ เงินที่ได้รับนี้จะเป็นเงินที่ได้จากการเก็บเงินค่าผ่านประตู วิธีการนี้คณะกรรมการจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมถึงราคาค่าบัตรผ่านประตูว่าควรจะมีราคาที่เหมาะสม และพอที่นักเรียนส่วนใหญ่จะมีความสามารถซื้อบัตรเข้าชมได้
2. การเก็บเงินค่าสมาชิก ให้มีชมรมหรือชุมนุมต่าง ๆ ขึ้น นักเรียนที่สนใจในชมรมหรือสมาคมใดก็มีสิทธิที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิก โดยจะต้องเสียเงินค่าสมาชิก
3. รายได้จากการเก็บเงินค่าปรับ ค่าสมัคร และค่าประกันต่าง ๆ รายได้จากเงินค่าปรับต่าง ๆ ที่ได้รับการเกี่ยวกับนันทนาการ

4. รายได้จากผู้เข้ามาใช้สถานที่ต่าง ๆ เช่น สมาธิกามาใช้สถานที่ประกอบกิจกรรมบางอย่างอาจจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นค่าสถานที่เป็นรายวัน หรือรายชั่วโมงอีกต่างหากด้วย เช่น ค่าสระว่ายน้ำ ค่าสนามเทนนิส สนามเบดมินตัน ฯลฯ

5. รายได้ที่มาจากค่าเช่าต่าง ๆ เช่น ทางโรงเรียนอาจจะให้เช่าอุปกรณ์กีฬาสถานที่ต่าง ๆ แก่บุคคลทั่วไปในวันหยุดหรือในช่วงที่ไม่มีการเรียนการสอน เป็นชั่วคราวชั่วคราว หรือช่วงเวลาสั้น ๆ ก็ได้

6. การรณรงค์เพื่อหาเงิน เช่น

- การจัดงานปาร์ตี้สังสรรค์ งานเดินร่ำ งานจัดแสดงโชว์กิจกรรม งานรื่นเริงต่าง ๆ
- สภาพเศรษฐกิจ ความนิยมของนักเรียนในโรงเรียนและของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นเป็นสำคัญ
- ความกว้างขวาง ความเป็นที่นิยมนับถือของผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียน
- การประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงเกี่ยวกับความมุ่งหมายของกิจกรรมการหาเงิน
- และจะต้องไม่จัดบ่อยเกินไป

การแก้ปัญหาให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมมากเกินไปหรือน้อยเกินไป

Groton (1983 : 416 – 419) เห็นว่า ปัญหาให้นักเรียนไม่เข้าร่วมกิจกรรมหรือเข้าร่วมน้อย อาจแก้ได้โดยการวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริง แล้วจึงแก้ตามสาเหตุเหล่านั้น เช่น

- ให้นักเรียนได้รับรู้อย่างทั่วถึงว่าโรงเรียนมีจัดกิจกรรมอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร
- ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจถึงประโยชน์ต่าง ๆ ที่นักเรียนจะได้รับ
- อธิบายให้นักเรียนเข้าใจอย่างชัดเจนว่า เขาจะเริ่มต้นเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่ม

กิจกรรมแต่ละอย่างได้อย่างไร

- จัดตารางกิจกรรมให้เหมาะสมกับที่นักเรียนทั้งหมดจะสามารถเข้าร่วมได้
- จัดที่ปรึกษาให้นักเรียนที่สามารถและกระตือรือร้น
- จัดสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมหรือเพียงพอ

การแก้ปัญหาให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมมากเกินไปซึ่งทำให้เสียเวลาเรียนและงานอื่น ๆ และขณะเดียวกันกิจกรรมที่จัดก็อาจไม่ได้ผลดีนักถ้ามีสมาชิกมากเกินไปนั้น พันธ์ หันนาคินท์ ได้กล่าวถึงวิธีการกำจัดไม่ให้นักเรียนแต่ละคนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มากเกินไปไว้ว่า

ควรมีการกำหนดว่านักเรียนคนหนึ่งจะเข้าร่วมกิจกรรมได้ที่ชนิด โดยพิจารณาด้วยว่า เข้าร่วมในกิจกรรมใดและในตำแหน่งอะไร เพราะกิจกรรมแต่ละอย่างมีความหนักเบาไม่เหมือนกัน ต้องใช้เวลาไม่น้อยไม่เหมือนกัน และหน้าที่ของแต่ละตำแหน่งที่นักเรียนถูกกำหนดให้ปฏิบัติในแต่ละกิจกรรมก็ใช้เวลาและแรงงานผิดกัน

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัด
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2520

เพื่อให้การจัดกิจกรรมของนักเรียนในสถานศึกษาที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวง
ศึกษาธิการเป็นไปในแนวเดียวกัน กระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบว่าด้วยการจัดกิจกรรมใน
สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2520 ปรากฏข้อความดังต่อไปนี้

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. 2520

เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายหลักที่จะปลูกฝังเยาวชนของชาติไทยให้มีคุณธรรม ระเบียบ
วินัย ความจงรักภักดีต่อสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเลื่อมใสในการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การดำรงส่งเสริมเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทย
ตลอดจนความเป็นเอกราชความมั่นคงของชาติ เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลให้
สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษา ฉะนั้นอาศัยอำนาจตามความในข้อ 23 แห่งประกาศ
ของคณะปฏิวัติฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 กระทรวงศึกษาธิการจึงวางระเบียบ ไว้
ดังต่อไปนี้

1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถาน
ศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2520"
2. ตั้งแต่วันที่ใช้ระเบียบนี้ ให้ยกเลิกระเบียบหรือหลักฐานในการจัดกิจกรรมใน
สถานศึกษาใด ๆ ที่ขัดแย้งกับระเบียบนี้
3. หลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษา
  - 3.1 จะต้องเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล ในการดำเนินงานพัฒนาการศึกษา
เพื่อส่งเสริมความเจริญและความมั่นคงของชาติ
  - 3.2 จะต้องเป็นไปเพื่อวางรากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมี
พระมหากษัตริย์เป็นประมุข
  - 3.3 จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้มีระเบียบวินัยในตนเอง
  - 3.4 จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนกับครู
  - 3.5 จะต้องปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ
  - 3.6 จะต้องมีโครงการและระเบียบข้อบังคับของกิจกรรม โครงการและระเบียบข้อ
บังคับนั้นจะต้องเป็นของสถานศึกษา

- 3.7 นักเรียน นักศึกษาจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ อย่างน้อย 1 กิจกรรม ตลอดเวลาที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น
- 3.8 ทุกกิจกรรมจะต้องมีครู – อาจารย์ในโรงเรียนเข้าร่วมรับผิดชอบดำเนินการ
- 3.9 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม จะต้องเป็นบุคคลที่ปัจจุบันอยู่ในสถานศึกษานั้นเว้นแต่วิทยากรให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา
- 3.10 การจัดให้มีกิจกรรมเลือกใด ๆ หรือไม่ ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าสถานศึกษานั้น ๆ
- 3.11 ให้สถานศึกษาควบคุมเรื่องการรับจ่ายเงินหรือพัสดุของอื่น ๆ ให้เป็นการประหยัดและเป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อความมั่นคงและปลอดภัยของชาติ
- 3.12 ในกรณีที่หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาเห็นว่ากิจกรรมใด ๆ ไม่เหมาะสมมีการกระทำหรืออาจนำมาซึ่งภัยอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ ให้หัวหน้าสถานศึกษาสั่งยกเลิกกิจกรรมนั้น ๆ เสีย
4. ให้อธิบดีกรมเจ้าสังกัดสถานศึกษานั้น ๆ เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้
  5. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2520 เป็นต้น

ประกาศ ณ วันที่ 25 มีนาคม 2520

(ลงชื่อ) ภิญญู สาร

(นายภิญญู สาร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำหรับชั้นประถมและมัธยมศึกษาชั้นกระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศอีก 2 ฉบับ มีข้อความดังต่อไปนี้

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง ใ้ใช้คู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษา
พุทธศักราช 2520

เพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2520 กระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศใช้คู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2520

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2520 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2521

ก่อ สวัสดิพานิชย์

(นายก่อ สวัสดิพานิชย์)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมข้อความในคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียน
ระดับประถมและมัธยมศึกษา
พุทธศักราช 2520 (ครั้งที่ 2)

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษาพุทธศักราช 2520 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น กระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศให้ทราบทั่วกันดังต่อไปนี้

1. ให้ยกเลิกความใน 3. ของการจัดกิจกรรมนักเรียนตอนที่ 1 หลักสูตรการจัดกิจกรรมนักเรียนตามคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2520 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"3. ขอบข่ายและประเภทของกิจกรรมนักเรียน

3.1 ของกิจกรรม กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนองความสนใจและเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพอุปนิสัยของนักเรียนให้เหมาะสมกับสังคมประชาธิปไตย

3.2 ประเภทของกิจกรรม กิจกรรมนักเรียนควรจัดให้มีดังต่อไปนี้

- 3.2.1 กิจกรรมลูกเสือ หรืออนุชาต หรือเนตรนารี หรือกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์
- 3.2.2 กิจกรรมศาสนา
- 3.2.3 กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
- 3.2.4 กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
- 3.2.5 กิจกรรมใช้ห้องสมุด
- 3.2.6 กิจกรรมส่งเสริมการใช้สินค้าไทย
- 3.2.7 กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม
- 3.2.8 กิจกรรมทัศนศึกษา
- 3.2.9 กิจกรรมนันทนาการ
- 3.2.10 กิจกรรมส่งเสริมวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร

3.3 กิจกรรมทั้ง 10 ประเภทใน 3.2 นี้ แต่ละประเภท โรงเรียนอาจแยกจัดเป็นกิจกรรมย่อย ๆ ได้อีกหลายกิจกรรม เช่น 3.2.4 กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ อาจแยกจัดเป็นชุมนุมยุวกสิกรในระดับประถมหรือชุมนุมเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทยในระดับมัธยมศึกษา หรือชุมนุมสหกรณ์ เป็นต้น

3.4 โรงเรียนใดจัดกิจกรรมประเภทใดหรือจัดเป็นชุมนุมต่าง ๆ อย่างไรในแต่ละภาคเรียนให้รายงานให้เจ้าสังกัดทราบ ดังนี้

- 3.4.1 โรงเรียนสังกัดส่วนกลาง ให้รายงานอธิบดีเจ้าสังกัด
- 3.4.2 โรงเรียนราษฎร์ในส่วนกลาง ให้รายงานเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
- 3.4.3 โรงเรียนที่อยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัดให้รายงานผู้ว่าราชการจังหวัด
- 3.4.4 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้รายงานผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ
- 3.4.5 โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้รายงานผู้ว่าราชการจังหวัด
- 3.4.6 โรงเรียนเทศบาล ให้รายงานนายกรัฐมนตรี"

2. ให้ยกเลิกความใน 4.7 ของการจัดกิจกรรมนักเรียน ตอนที่ 1 หลักสูตรการจัดกิจกรรมนักเรียนตามคู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2520 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"4.7 นักเรียนจะต้องเข้าร่วมในกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ไม่น้อยกว่า 1 อย่าง

การเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนในแต่ละภาคเรียน จะเป็นกิจกรรมอย่างเดียวกันหรือไม่ก็ได้"

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2521

(ลงชื่อ) ก่อ สวัสดิพิธานิชย์

(นายก่อ สวัสดิพิธานิชย์)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

อำนาจหน้าที่ของผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายกิจการนักศึกษา

1. จัดทำโครงการ แผนปฏิบัติงาน และงบประมาณของฝ่ายกิจการนักศึกษาประจำปี
2. เสนอโครงการ แผนปฏิบัติงาน และงบประมาณประจำปี
3. ควบคุมดูแลงานกิจกรรม งานปกครอง และงานแนะแนว โดยการมอบหมายนโยบายที่ชัดเจนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง
4. แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายกิจการนักศึกษา และคณะกรรมการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
5. ประสานงานกับหัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน หัวหน้าแผนก และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามโครงการของฝ่ายกิจการนักศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
6. กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษา และแก้ปัญหาการปฏิบัติงานตามโครงการแก่ผู้รับผิดชอบอย่างใกล้ชิด
7. สร้างความสามัคคีกลมเกลียวกันเป็นหนึ่งเดียว เพื่อให้ฝ่ายกิจการนักศึกษาพัฒนาไปสู่การทำงานที่เป็นระบบและเป็นทีม
8. สร้างสรรค์ความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรภายในและภายนอกโรงเรียน ตลอดจนประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชน
9. ประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการของแต่ละงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น
10. พิจารณาประเมินผลงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรมเพื่อเสนอความดีความชอบตามสายงานต่อไป

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยในประเทศ

กุลวดี สุวรรณนิตย์ (2538 :บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเขตการศึกษา 3

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 3 ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารโรงเรียน 222 คน ครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน 222 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มีการดำเนินการในงานบริหารกิจการนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย งานที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และเรื่องเกี่ยวกับตัวนักเรียน งานที่โรงเรียนจัดบริการนักเรียน และงานที่ส่งเสริมให้มีขึ้นใน

โรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้จัดและดำเนินการเกี่ยวกับงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า

ปัญหาในการบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการติดตามผล การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง การขาดแคลนงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่ตนไม่ได้รับผิดชอบ

สุธนะ ติงศภัทย์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร

การวิจัยนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยมสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา กรรมการกิจการนักเรียน และอาจารย์ที่ปรึกษาฯเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม สำหรับอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียนจำนวน 104 คน ได้รับคืนจำนวน 82 ชุด (ร้อยละ 78.85) แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมสาธิต มีการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย แนวทางปฏิบัติ โครงสร้างการบริหารกิจกรรมนักเรียน การวางแผน การดำเนินงาน และการติดตามและประเมินผล ไว้เป็นอย่างดีทุกโรงเรียน โดยมีผู้บริหารเป็นผู้กำหนดนโยบาย กรรมการกิจการนักเรียนเป็นผู้ดำเนินงาน ให้นักเรียนได้ดำเนินงานตามความสนใจ ติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียนโดยการสังเกตและบันทึกและมีปัญหาที่พบส่วนใหญ่โรงเรียนมัธยมสาธิตมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นปัญหาความเป็นสัดส่วนของสถานที่สำหรับนักเรียนที่ทำกิจกรรม เนื่องจากสถานที่อันจำกัด และปัญหาอาจารย์ในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรม จึงไม่เข้าร่วมกิจกรรมหรือส่งเสริมให้เข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากการบริหารโรงเรียนมัธยมสาธิตยึดหลักการบริหารของมหาวิทยาลัย ทำให้อาจารย์บางส่วนขาดความสนใจในกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียน และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีปัญหาโครงสร้างการบริหารกิจกรรมนักเรียนอยู่ในระดับมาก ทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินงาน และการติดตามและประเมินผลด้วย

จุไร ชุมรุม (2531 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง การบริหารกิจการนักศึกษาในสหวิทยาลัยศรีอยุธยา ตามทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเป็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ของสหวิทยาลัยศรีอยุธยา เกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษาในด้านบริการและสวัสดิการ ด้านวินัยและการปกครอง ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา และด้านงานพัฒนานักศึกษา

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ในสภาพปัจจุบัน ในด้านการบริหารและสวัสดิการ ด้านวินัยและการปกครอง ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา และด้านงานพัฒนานักศึกษาของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ล้วนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ในสภาพคาดหวัง ในด้านการบริหารและสวัสดิการ และด้านวินัยและการปกครองของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เห็นว่าการปฏิบัติในระดับปานกลาง แต่ในด้านการบริหารกิจการนักศึกษา ด้านการบริหารงานพัฒนานักศึกษา เห็นว่าการปฏิบัติในระดับมาก

3. ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษาทั้งในสภาพปัจจุบัน และสภาพคาดหวัง รวมทั้ง 5 ด้านนี้ ต่างก็มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ในสภาพปัจจุบัน และสภาพคาดหวัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ความคิดเห็นของอาจารย์ เกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา ในสภาพปัจจุบัน และสภาพคาดหวัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษาในสภาพปัจจุบัน และสภาพคาดหวัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิจัย ธรรมชาติ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนปฏิบัติกิจกรรมการบริหารงานกิจการนักเรียนครบทั้ง 4 กิจกรรมที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้องและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน และกิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียน มีการปฏิบัติทุกกิจกรรมย่อยในระดับมากที่สุด ส่วนกิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียนและกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า กิจกรรมย่อยส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่มีการปฏิบัติกิจกรรมย่อยที่ประเมินว่าจัดได้ดีที่สุดในแต่ละกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการสำรวจเด็กเข้าเรียนล่วงหน้า กิจกรรม

การจัดอาหารกลางวัน กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย และกิจกรรมการติดตามนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้ว

ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมย่อย มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยมากที่สุด ที่เหลืออยู่ระดับปานกลาง ยกเว้นการดำเนินการเพื่อจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า ซึ่งมีปัญหาอยู่ในระดับมาก

2.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Field and Gilds (1980 : 67 - 73) แห่งมหาวิทยาลัยเออร์เบิร์น ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของนิสิตต่อการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในคณะวิชาธุรกิจ เพื่อค้นหามิติของความพึงพอใจและไม่พึงพอใจต่อการจัดโปรแกรมการศึกษา และประสบการณ์การศึกษาในคณะวิชาชีพชั้นสูง ได้ค้นพบมิติของความพึงพอใจ 8 มิติ คือ ความพึงพอใจกับสิ่งเร้าด้านการสอนทางทฤษฎีปัญญา ความพึงพอใจกับการได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของคณะ ความพึงพอใจกับความสัมพันธ์ด้านสังคมและการทำงานกับเพื่อน ความพึงพอใจกับสิ่งเร้าทางด้านทฤษฎีปัญญาของเพื่อน ความพึงพอใจกับความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์ ความพึงพอใจกับการเลือกโปรแกรมได้อย่างเสรี ความพึงพอใจกับความก้าวหน้าทางการเรียนรายวิชา ในหลักสูตร ความพึงพอใจกับการกำหนดกฎเกณฑ์ที่นิสิตพึงปฏิบัติ

Hallenbeck (1978 : 5159 - A) ได้ทำการวิเคราะห์ความพึงพอใจที่ได้รับรายงานจากนิสิตมหาวิทยาลัยเคนต์ วัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความพึงพอใจของนิสิตในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ซึ่งใช้วัดโดยแบบสอบถามความพึงพอใจต่อมหาวิทยาลัย (CSSQ Form C) ในเรื่องต่าง ๆ ทั้งหมด 7 ด้าน คือ สิ่งที่มาวิทยาลัยจัดให้ ชีวิตในวิทยาลัย สถานะการทำงาน ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย คุณภาพของการศึกษา และวัดรวมทุกด้าน การวิเคราะห์ความพึงพอใจจำแนกตามตัวแปรต่อไปนี้คือ เพศ อายุ คณะวิชา ชั้นปี สถานที่อยู่ ภูมิภาคหลังทางการศึกษา คะแนน ACT การเข้าร่วมกับองค์กรของมหาวิทยาลัย สภาพการเข้าฟังบรรยาย และภูมิภาคหลังทางเผ่าพันธุ์ จากนั้นใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลปรากฏว่า พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทุกด้านในกลุ่มตัวแปรอายุ คณะ ชั้นปี และสถานที่อยู่อาศัย นอกจากนั้นยังพบว่านิสิตที่มีอายุตั้งแต่ 29 ปีขึ้นไป มีระดับความพึงพอใจสูงกว่านิสิตที่มีอายุน้อย ในเรื่องชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย นิสิตในคณะศึกษาศาสตร์มีระดับความพึงพอใจมากกว่านิสิตในคณะศิลปศาสตร์ ในด้านสิ่งที่มหาวิทยาลัยจัดให้ สถานะการทำงาน ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย คุณภาพการศึกษา และวัดรวมทุกด้าน นิสิตที่อาศัยอยู่นอกวิทยาเขตมีความพึงพอใจมากกว่านิสิตที่อยู่ประจำในเรื่องสถานะการทำงาน

Bailey (1978 : 3239 - A) ได้ศึกษาความพึงพอใจเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน วิธีสอน โปรแกรมการศึกษา แนะนำ พบว่า นักศึกษาสองกลุ่มคือ ภาคนอกเวลาและภาคปกติมีความ

พึงพอใจสูงพอสมควร และนักศึกษายังรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่าพึงพอใจต่อโปรแกรมการศึกษาภาค
ปกติเช่นเดียวกับที่ตนเองเป็นนิสิตภาคปกติ นอกจากนี้นักศึกษาภาคปกติและภาคนอกเวลายัง
สนใจกับการฝึกงานในอนาคต แต่มีความสนใจที่สูงกว่าในด้านความก้าวหน้าของงานปัจจุบัน
ด้านส่วนตัว โดยเฉพาะนักศึกษาที่มีอายุมาก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ในการบริหารงาน กิจการนักเรียน นักศึกษา ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา โดยดำเนินการศึกษาตามลำดับดังนี้ คือ

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ภาค ต้นปีการศึกษา 2544 หลักสูตร ปวช.2 ,3 และหลักสูตร ปวส.2 จำนวน 1,871 คน โดยจำแนก ตามลักษณะของหลักสูตรกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ Krejcie and morgan ได้ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง 547 หลักสูตร ปวช. ทุกแผนกวิชาประชากร รวม 982 คน และหลักสูตร ปวส.2 ทุกแผนก วิชาประชากร รวม 884 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะของหลักสูตร ระดับ ปวช. ได้ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง 279 คน และ ปวส. ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 268 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 547 คน เทียบ สัดส่วนบัญญัติไตรยางศ์ให้กระจายตามลักษณะหลักสูตรทุกแผนกวิชา ดำเนินการเก็บข้อมูลโดย การสุ่มตัวอย่าง อย่างง่าย ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับหลักสูตรและชั้นปี
ทุกประเภทสาขาวิชา

ลักษณะ หลักสูตร	แผนกวิชา/ประชากร					รวม ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง					รวมกลุ่ม ตัวอย่าง
	ชฟ.	ชย.	ชอ.	ชส.	พณ.		ชฟ.	ชย.	ชอ.	ชส.	พณ.	
ปวช.2	80	266	95	18	26	485	23	75	27	5	7	137
ปวช.3	58	277	96	27	44	502	16	78	27	8	13	142
ปวส.2	166	379	113	44	182	884	51	115	34	13	55	268

* ชฟ. หมายถึง ช่างไฟฟ้ากำลัง

ชย. หมายถึง ช่างยนต์

ชอ. หมายถึง ช่างอิเล็กทรอนิกส์

ชส. หมายถึง ช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม

พณ. หมายถึง พณิชยการ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้สร้างเป็นแบบสอบถามวัดความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงาน
กิจการนักเรียน นักศึกษา ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่
ลักษณะของหลักสูตร หลักสูตร ปวช. ปวส. มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check - List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อการบริหาร
กิจการนักเรียน นักศึกษา ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยีสงขลา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการ
บริการแนะแนว ด้านการปกครอง ด้านกิจกรรม แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณ
ค่า (Rating Scales) โดยให้ผู้ตอบตอบเป็นน้ำหนักมาก น้อย ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบ
สอบถาม คำถามแต่ละข้อได้กำหนดคะแนนในการตอบไว้เป็น 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ประกอบด้วยคำถามที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษาของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยีทั้ง 3 ด้าน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอจากงานบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อส่งถึงโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยีด้วยตนเอง
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามไปดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำมาจัดหมวดหมู่ตามลักษณะของตัวแปร แล้วหาค่าร้อยละสำหรับแบบสอบถามตอนที่ 1
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อความพึงพอใจในการบริหารกิจการนักเรียน นักศึกษา
3. ตรวจสอบและให้คะแนนและแปลผลของแบบสอบถามตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของระดับความพึงพอใจในการบริหารกิจการนักเรียน นักศึกษา โดยอาศัยเกณฑ์พิจารณาดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบ ความแตกต่างจำแนกตามลักษณะของหลักสูตรโดยใช้ค่า

t-test

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ใช้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package For The Social Sciences / Personal Computer Plus) สำหรับค่าสถิติต่อไปนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. ค่า t-test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้กล่าวถึงสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ลำดับชั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (t-test)
F	แทน	ค่าความถี่ (Frequency)
P	แทน	ความน่าจะเป็น (Probability)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ลำดับชั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับแบบสอบถาม ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน, นักศึกษา ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี เสนอรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาของกลุ่มตัวอย่าง ที่นำมาวิเคราะห์ จำแนกตามลักษณะหลักสูตร

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจ ของนักเรียน นักศึกษา ต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ใน 3 ด้าน คือ การบริการแนะแนว งานปกครอง และ การจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ใน 3 ด้าน คือ การบริการงานแนะแนว, งานปกครอง และการจัดกิจกรรมนักเรียน, นักศึกษา โดยจำแนกตามลักษณะหลักสูตรการศึกษา ระดับ ปวช. ปวส.

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับหลักสูตร ปวช. ปวส.

ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน นักศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับหลักสูตร ปวช.	279	51.00
ระดับหลักสูตร ปวส.	268	49.00
รวม	547	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า นักเรียน นักศึกษา โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ที่ตามแบบสอบถาม จำนวน 547 คน จำแนกตามลักษณะหลักสูตร ปวช. จำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 51.00 และระดับหลักสูตร ปวส. จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 49.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ดังปรากฏในตารางที่ 4.2 - 4.5

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจ และลำดับที่ตามความคิดเห็น ของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ด้านการบริการงานแนะแนว

ข้อคำถาม	n = 547		ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การสำรวจปัญหาให้นักเรียน นักศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม	3.30	83	ปานกลาง	4
2. การศึกษาเด็กเป็นรายกรณี	3.14	85	ปานกลาง	13
3. การเยี่ยมบ้านนักเรียน นักศึกษา	2.80	1.04	ปานกลาง	20
4. การให้นักเรียน นักศึกษา เขียนระบบความในใจ	3.04	1.12	ปานกลาง	19
5. การสำรวจปัญหาให้นักเรียน นักศึกษา	3.15	.98	ปานกลาง	15
6. การจัดทำระเบียบนสขสม	3.21	.94	ปานกลาง	10
7. การบริการข้อมูลทางการศึกษา	3.33	.93	ปานกลาง	3

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อคำถาม	n = 547		ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
8. การบริการข้อมูลด้านอาชีพ	3.25	.96	ปานกลาง	8
9. การบริการข้อมูลเป็นรายบุคคล	3.15	.98	ปานกลาง	15
10. การปฐมนิเทศนักเรียน นักศึกษาใหม่	3.43	.98	ปานกลาง	1
11. การจัดนิทรรศการ	3.38	.95	ปานกลาง	2
12. การศึกษานอกสถานที่	3.09	1.03	ปานกลาง	17
13. การสอนซ่อมเสริม	3.04	1.01	ปานกลาง	18
14. การแก้ปัญหาของนักเรียน นักศึกษา	3.24	1.05	ปานกลาง	9
15. การจัดวางบุคลากรที่ปฏิบัติงานแนะแนว	3.30	1.01	ปานกลาง	5
16. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในสำนักงานแนะแนว	3.28	.96	ปานกลาง	6
17. การติดตามความก้าวหน้าในการแก้ปัญหาของนักเรียน นักศึกษา	3.20	1.0	ปานกลาง	12
18. สภาพบรรยากาศในสำนักงานแนะแนว	3.16	.99	ปานกลาง	14
19. อธิษาศัยของบุคลากรงานแนะแนว	3.21	1.05	ปานกลาง	11
20. การจัดทุนการศึกษา	3.26	1.1	ปานกลาง	7
รวม	3.20	.54	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า นักเรียน นักศึกษา โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ด้านการบริการงานแนะแนว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ลำดับแรกคือ ข้อที่ 10 การปฐมนิเทศนักเรียนนักศึกษาใหม่ ($\bar{X} = 3.43$) ข้อที่ 11 การจัดนิทรรศการ ($\bar{X} = 3.38$) และข้อที่ 7 การบริการข้อมูลทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.33$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับ ดังนี้ ข้อที่ 3 การเยี่ยมบ้านนักเรียน นักศึกษา ($\bar{X} = 2.80$) ข้อที่ 4 การให้นักเรียน นักศึกษาเขียนระบายความในใจ ($\bar{X} = 3.04$) ข้อที่ 13 การสอนซ่อมเสริม ($\bar{X} = 3.04$)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจ และลำดับที่ตามความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านงานปกครอง

ข้อคำถาม	n = 547		ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การกำหนดนโยบายงานปกครอง	3.37	1.0	ปานกลาง	1
2. การลงทะเบียนนักเรียน, นักศึกษาที่มาสาย	3.30	1.0	ปานกลาง	4
3. การลงทะเบียนนักเรียน, นักศึกษาที่ขาดเรียน	3.22	1.0	ปานกลาง	7
4. การลงทะเบียนนักเรียน, นักศึกษาที่หนีเรียน	3.25	1.0	ปานกลาง	5
5. การลงทะเบียนนักเรียน, นักศึกษา ที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทในโรงเรียน	3.35	1.0	ปานกลาง	2
6. การลงทะเบียนนักเรียน, นักศึกษาที่พกพาอาวุธเข้ามาในโรงเรียน	3.32	1.1	ปานกลาง	3
7. การลงทะเบียนนักเรียน, นักศึกษาที่แต่งกายรวมถึงทรงผมผิดระเบียบ	3.25	1.1	ปานกลาง	6
8. การตรวจสอบความเรียบร้อยตามสถานที่และจุดล่อแหลมต่าง ๆ	3.22	1.1	ปานกลาง	8
9. การเชิญผู้ปกครองมารับทราบปัญหาของนักเรียน, นักศึกษา	3.22	1.1	ปานกลาง	9
10. การตรวจสอบสารเสพติดให้กับนักเรียน, นักศึกษา	3.22	1.1	ปานกลาง	10
11. การจัดอบรมความรู้เพื่อป้องกันสารเสพติด	3.17	1.0	ปานกลาง	13
12. การรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักเรียน, นักศึกษา	3.16	1.1	ปานกลาง	15
13. การจัดวางบุคลากรงานปกครอง	3.18	1.1	ปานกลาง	12
14. การใช้กิริยาวาจาแก่นักเรียน, นักศึกษา	3.11	1.0	ปานกลาง	16
15. การลงทะเบียนเพื่อให้นักเรียน นักศึกษาสำนึกต่อการกระทำความผิด	3.17	1.0	ปานกลาง	14
16. บทลงโทษเป็นสิ่งที่นักเรียน นักศึกษา	3.22	1.1	ปานกลาง	11
รวม	3.22	.62	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักเรียน นักศึกษา โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ด้านงานปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ลำดับแรกคือ ข้อที่ 1 การกำหนดนโยบายงานปกครอง ($\bar{X} = 3.37$) ข้อที่ 5 การลงโทษนักเรียน นักศึกษา ที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.35$) ข้อที่ 6 การลงโทษนักเรียน นักศึกษาที่ พบพาอาวุธเข้ามาในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.32$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดดังนี้ ข้อที่ 14 การใช้กริยาวาจากับนักเรียน นักศึกษา ($\bar{X} = 3.11$) ข้อที่ 12 การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักเรียน นักศึกษา ($\bar{X} = 3.16$) ข้อที่ 15 การลงโทษเพื่อให้นักเรียน นักศึกษาสำนึกต่อการทำความผิด

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจ และลำดับที่ตามความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา

ข้อคำถาม	n = 547		ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การจัดกิจกรรมกีฬาภายในโรงเรียน	3.24	1.1	ปานกลาง	1
2. การจัดกิจกรรมกีฬาภายนอกโรงเรียน	3.13	1.1	ปานกลาง	4
3. การจัดกิจกรรมดนตรีเพื่อนันทนาการ	3.16	1.1	ปานกลาง	3
4. การจัดกิจกรรมชมรม	3.00	1.0	ปานกลาง	9
5. การจัดพิธีทางศาสนา	2.90	1.0	ปานกลาง	11
6. การจัดกิจกรรมลูกเสือ	2.84	1.1	ปานกลาง	13
7. การจัดกิจกรรมเพื่อต่อต้านยาเสพติด	2.04	1.0	ปานกลาง	14
8. การจัดกิจกรรมรณรงค์ ตามระบบประชาธิปไตย	2.90	1.0	ปานกลาง	12
9. การจัดกิจกรรมช่วยเหลือชุมชน	2.96	1.1	ปานกลาง	10
10. การจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาสาธารณะประโยชน์	3.1	.9	ปานกลาง	5
11. การจัดกิจกรรมต่อต้านโรคเอดส์	3.08	1.0	ปานกลาง	6
12. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นผู้นำ	3.07	1.0	ปานกลาง	8
13. การจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	3.08	1.0	ปานกลาง	7
14. การจัดวางตัวบุคคลากรเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรม นักเรียน นักศึกษา	3.17	1.0	ปานกลาง	2
รวม	3.05	.62	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.4 พบว่านักเรียน นักศึกษา โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยีมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ลำดับสูงสุด คือ ข้อที่ 1 การจัดกิจกรรมกีฬาภายในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.24$) ข้อที่ 14 การจัด

วางตัวบุคคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ($\bar{X} = 3.17$) และข้อที่ 3 การจัดกิจกรรมดนตรีเพื่อนันทนาการ ($\bar{X} = 3.16$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามลำดับดังนี้ ข้อที่ 7 การจัดกิจกรรมเพื่อต่อต้านยาเสพติด ($\bar{X} = 2.04$) ข้อที่ 6 การจัดกิจกรรมลูกเสือ ($\bar{X} = 2.84$) ข้อที่ 8 การจัดกิจกรรมรณรงค์ตามระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 2.90$)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความพึงพอใจและลำดับที่ตามความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษา โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ในภาพรวมและรายด้าน

ความพึงพอใจ	n = 547		ความพึงพอใจ	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
การบริการงานแนะแนว	3.20	.54	ปานกลาง	2
งานปกครอง	3.22	.62	ปานกลาง	1
งานกิจกรรม	3.05	.62	ปานกลาง	3
รวม	3.16	.49	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ของนักเรียน นักศึกษา ของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยีมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนนักศึกษา ของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านงานปกครอง ($\bar{X} = 3.22$) ด้านการบริการงานแนะแนว ($\bar{X} = 3.20$) ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ($\bar{X} = 3.05$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบความพึงพอใจ ของนักเรียน นักศึกษา ต่อ การบริหารงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ที่มีความแตกต่างในระดับ หลักสูตร ปรากฏดังรายละเอียดในตารางที่ 4.6-4.9

ตารางที่ 4.6 แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ ของนักเรียนระดับหลักสูตร ปวช. และ นักศึกษาระดับ ปวส. ของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยีต่อการบริหารงานกิจกรรม นักเรียนนักศึกษา ด้านการบริการงานแนะแนว

ด้านการบริการงานแนะแนว	ปวช. n = 279		ปวส. n = 268		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. การสำรวจปัญหานักเรียน นักศึกษา โดยใช้แบบสอบถาม	3.39	.84	3.20	.81	2.621*
2. การศึกษาเด็กเป็นรายกรณี	3.26	.88	3.02	.81	3.283*
3. การเยี่ยมบ้านนักเรียน นักศึกษา	2.92	1.08	2.67	.99	2.718*
4. การให้นักเรียนนักศึกษาเขียนระบาย ความในใจ	3.14	1.15	2.94	1.08	2.078*
5. การใช้แบบสำรวจปัญหาของนักเรียน นัก ศึกษา	3.22	.98	3.08	.97	1.621
6. การจัดทำระเบียบสะสม	3.29	.96	3.13	.92	1.975*
7. การบริการข้อมูลทางการศึกษา	3.43	.95	3.23	.90	2.403*
8. การบริการข้อมูลด้านอาชีพ	3.35	.99	3.14	.93	2.541*
9. การบริการข้อมูลเป็นรายบุคคล	3.27	1.00	3.02	.93	2.995*
10. การปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่	3.48	1.05	3.38	.89	1.226
11. การจัดนิทรรศการ	3.58	1.06	3.18	.85	4.804*
12. การศึกษานอกสถานที่	3.15	1.15	3.03	.88	1.326
13. การสอนซ่อมเสริม	3.12	1.07	2.96	.93	1.843
14. การแก้ปัญหาให้นักเรียนนักศึกษา	3.29	1.02	3.20	1.08	.946
15. การจัดวางบุคลากรที่ปฏิบัติงานแนะแนว	3.35	1.01	3.25	1.01	1.166
16. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกใน สำนักงานแนะแนว	3.38	1.00	3.18	.90	2.441*
17. การติดตามความก้าวหน้าในการแก้ ปัญหาของนักเรียน นักศึกษา	3.38	1.04	3.01	.93	4.338*
18. สภาพบรรยากาศในสำนักงานแนะแนว	3.31	1.02	3.01	.94	3.555*

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ด้านการบริการงานแนะแนว	ปวช. n = 279		ปวส. n = 268		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
19. อีศยาศัยของบุคคลกรงานแนะแนว	3.41	1.09	3.01	.98	4.591*
20. การจัดทุนการศึกษา	3.44	1.14	3.07	1.02	3.937*
ค่าเฉลี่ยรวม	3.31	.57	3.09	.48	4.863*

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ความพึงพอใจ ของนักเรียน ระดับหลักสูตร ปวช. และนักศึกษา ระดับหลักสูตร ปวส. ต่อการ บริหารงาน กิจการ นักเรียน นักศึกษา ด้านการบริการงานแนะแนว ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐาน ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ที่ระดับ .05 ข้อที่ คือ 1 การสำรวจปัญหานักเรียน นักศึกษา โดยใช้แบบสอบถาม ข้อ 2 การศึกษาเด็กเป็นรายกรณี ข้อที่ 3 การเยี่ยมบ้านนักเรียนนักศึกษา ข้อที่ 4 การให้นักเรียน นักศึกษาเขียนระบายความในใจ ข้อที่ 6 การจัดทำระเบียบสะสม ข้อที่ 7 การบริการข้อมูลทางการศึกษา ข้อที่ 8 การบริการข้อมูลด้านอาชีพ ข้อที่ 9 การบริการข้อมูลเป็นรายบุคคล ข้อที่ 11. การจัดนิทรรศการ ข้อที่ 16 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในสำนักงานแนะแนวข้อที่ 17 การติดตามความก้าวหน้าในการแก้ปัญหา ข้อที่ 18 สภาพบรรยากาศในสำนักงานแนะแนว ข้อที่ 19 อีศยาศัย ของบุคคลกรงานแนะแนว และข้อที่ 20 การจัดทุนการศึกษา นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.7 แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ ของนักเรียนระดับหลักสูตร ปวช. และ นักศึกษาระดับหลักสูตร ปวส. ของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ที่มีต่อการบริหาร งานกิจการนักเรียน นักศึกษา ด้านงานปกครอง

ด้านงานปกครอง	ปวช. n = 279		ปวส. n = 268		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. การกำหนดนโยบายงาน ปกครอง	3.37	1.05	3.14	1.06	2.658*
2. การลงโทษนักเรียน นักศึกษาที่มาสาย	3.45	1.07	3.14	1.02	3.502*
3. การลงโทษนักเรียน นักศึกษาที่ขาดเรียน	3.40	1.09	3.02	1.00	4.216*
4. การลงโทษนักเรียน นักศึกษาที่หนีเรียน	3.51	1.06	2.98	.96	6.053*
5. การลงโทษนักเรียน นักศึกษาที่ก่อเหตุ ทะเลาะวิวาท	3.57	1.06	3.21	1.04	5.048*
6. การลงโทษนักเรียน นักศึกษาที่พกพาอาวุธ เข้ามาในโรงเรียน	3.56	1.07	3.07	1.14	5.193*
7. การลงโทษนักเรียนนักศึกษาที่ แต่กายรวม ถึงทรงผมผิดระเบียบ	3.42	1.13	3.07	1.09	3.611*
8. การตรวจสอบความเรียบร้อยตามสถาน สถานที่จุดล่อแหลมต่าง ๆ	3.45	1.11	2.98	1.10	4.911*
9. การเชิญผู้ปกครองมารับทราบปัญหา นักเรียนนักศึกษา	3.47	1.11	2.97	1.04	5.42*
10. การตรวจสอบสารเสพติดให้กับ นักเรียน นักศึกษา	3.46	1.17	2.96	1.05	5.301*
11. การจัดอบรมความรู้เพื่อป้องกัน สารเสพติด	3.41	1.10	2.91	1.02	5.495*
12. การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สินของนักเรียน นักศึกษา	3.39	1.14	2.92	1.03	5.024*
13. การจัดวางบุคลากรงานปกครอง	3.37	1.11	2.98	1.07	4.171*
14. การใช้กิริยาวาจากับนักเรียนนักศึกษา	3.36	1.11	2.95	1.05	3.429*
15. การลงโทษเพื่อให้นักเรียน นักศึกษา สำนึกต่อการกระทำผิด	3.29	1.09	3.05	1.00	2.725*
16. บทลงโทษเป็นสิ่งที่นักเรียน นักศึกษา สามารถรับได้	3.29	1.10	2.95	1.08	3.587*
ค่าเฉลี่ยรวม	3.42	.62	3.01	.55	8.016*

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียน ระดับหลักสูตร ปวช. และ นักศึกษา ระดับหลักสูตร ปวส. ต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ด้านงานปกครองในโรงเรียน สงขลาเทคโนโลยี

โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ที่ระดับ .05 คือ ข้อที่ 1. การกำหนดนโยบายงานปกครอง ข้อที่ 2 การลงโทษนักเรียน นักศึกษาที่มาสาย ข้อที่ 3 การลงโทษนักเรียน นักศึกษาที่ขาดเรียน ข้อที่ 4 การลงโทษนักเรียน นักศึกษาที่หนีเรียน ข้อที่ 5 การลงโทษนักเรียน นักศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทในโรงเรียน ข้อที่ 6 การลงโทษนักเรียน นักศึกษา ที่แต่งกายรวมไปถึง ทรงผมผิดระเบียบ

ข้อที่ 8 การตรวจสอบความเรียบร้อย สถานที่ และจุดล่อแหลมต่าง ๆ ข้อที่ 9 การเชิญ ผู้ปกครองมารับทราบปัญหา นักเรียน นักศึกษา ข้อที่ 10 การตรวจสารเสพติดให้กับนักเรียน นักศึกษา ข้อที่ 11 การจัดอบรมความรู้เพื่อป้องกันสารเสพติด ข้อที่ 12 การรักษาความปลอดภัย ในชีวิต และทรัพย์สินของนักเรียน นักศึกษา ข้อที่ 13 การจัดวางบุคลากรงานปกครอง ข้อที่ 14 การใช้กิริยาวาจา กับนักเรียน นักศึกษา

ข้อที่ 15 การลงโทษ เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา สำนึกต่อการกระทำความผิด ข้อที่ 16 บทลงโทษเป็นสิ่งที่นักเรียน นักศึกษา สามารถรับได้ นอกนั้นไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4.8 แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ ของนักเรียนระดับหลักสูตร ปวช. และ นักศึกษาระดับหลักสูตร ปวส. ของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ที่มีต่อการบริหาร งานกิจการนักเรียน นักศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา	ปวช. n = 279		ปวส. n = 268		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. การจัดกิจกรรมกีฬาภายใน โรงเรียน	3.49	1.11	2.98	1.08	5.465*
2. การจัดกิจกรรมกีฬาภายใน นอกโรงเรียน	3.30	1.06	2.95	1.09	3.649*
3. การจัดกิจกรรมดนตรีเพื่อนันทนาการ	3.39	1.13	2.92	1.03	5.002*
4. การจัดกิจกรรมชมรม	3.16	1.15	2.83	1.01	3.585*
5. การจัดกิจกรรมทางศาสนาพิธี	3.08	1.09	2.71	.96	4.193*
6. การจัดกิจกรรมลูกเสือ	3.02	1.20	2.65	1.04	3.829*
7. การจัดกิจกรรมเพื่อต่อต้านยาเสพติด	3.20	1.13	2.87	.99	3.577*
8. การจัดกิจกรรมรณรงค์ตามระบอบ ประชาธิปไตย	3.09	1.09	2.69	.99	4.474*
9. การจัดกิจกรรมช่วยเหลือชุมชน	3.10	1.12	2.82	1.06	2.951*
10. การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสาธารณะ ประโยชน์	3.19	1.01	3.02	.95	1.938
11. การจัดกิจกรรมต่อต้านโรคเอดส์	3.21	1.02	2.95	.99	2.963*
12. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นผู้นำ	3.17	1.03	2.98	.96	2.234*
13. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม	3.22	1.04	2.92	1.02	3.396*
14. การจัดวางตัวบุคคลากรเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมนักเรียน นักศึกษา	3.28	1.05	3.05	1.00	2.580*
ค่าเฉลี่ยรวม	3.21	.64	2.88	.56	6.261*

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ความพึงพอใจ ของนักเรียน ระดับหลักสูตร ปวช. และ นักศึกษา ระดับ หลักสูตร ปวส. ต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนนักศึกษา ด้านการจัดกิจกรรม นักเรียน นักศึกษาในโรงเรียน สงขลาเทคโนโลยี โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อที่ 1 การจัด กิจกรรมกีฬาภายในโรงเรียน ข้อที่ 2 การจัด กิจกรรม กีฬาภายในนอกโรงเรียน ข้อที่ 3 การจัดกิจกรรมดนตรีเพื่อนันทนาการ ข้อที่ 4 การจัด

กิจกรรมชมรม ข้อที่ 5. การจัดกิจกรรมทางศาสนาพิธี ข้อที่ 6 การจัดกิจกรรมลูกเสือ ข้อ 7 การจัดกิจกรรม เพื่อต่อต้านยาเสพติด ข้อที่ 8 การจัดกิจกรรม รมรงค์ ตามระบบประชาธิปไตย ข้อที่ 9 กิจกรรมช่วยเหลือชุมชน ข้อที่ 11 กิจกรรมต่อต้านโรคเอดส์ ข้อที่ 12 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นผู้นำ ข้อที่ 13 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรม และข้อที่ 14 การจัดวางตัวบุคคลากร เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.9 แสดงการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักเรียนระดับ ปวช. และนักศึกษา ระดับ ปวส. ต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนนักศึกษารวม 3 ด้าน

ความพึงพอใจ	หลักสูตร ปวช. n1=279		หลักสูตร ปวส. n2=268		t - test
	$\bar{X}_1$	S.D. ₁	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	
ด้านการบริการแนะแนว	3.31	.57	3.09	.48	4.86 *
ด้านงานปกครอง	3.42	.62	3.01	.55	8.01 *
ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา	3.21	.64	2.88	.56	6.26 *
รวม	3.31	.49	3.01	.44	7.64 *

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 4.9 พบว่า นักเรียนนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนนักศึกษาในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักเรียนระดับ ปวช. มีค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา สูงกว่านักศึกษาระดับ ปวส. เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทนี้จะกล่าวโดยการสรุปผลตามวัตถุประสงค์ ของการวิจัย สมมติฐานการวิจัย วิธีดำเนินการ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ซึ่งรายละเอียดของการวิจัย เรื่องความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา โดยมีข้อสรุปดังนี้ คือ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษาต่อการบริหารงาน กิจการนักเรียน นักศึกษา ของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จำแนกตามลักษณะหลักสูตร

5.2 สมมติฐานการวิจัย

นักเรียน นักศึกษา มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ในแต่ละด้านแตกต่างกันทั่วไปในภาพรวมและรายด้าน

5.3 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียน นักศึกษา ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ภาคต้นปีการศึกษา 2544 จำนวน 1,871 คน จำแนกตามลักษณะของหลักสูตร ปวช. ทุกแผนก วิชาการรวม 982 คน และหลักสูตร ปวส.2 ทุกแผนกวิชา รวม 884 คน กลุ่มตัวอย่างได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะของหลักสูตร ระดับ ปวช. ประชากร 982 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 279 คน และหลักสูตร ปวส. ประชากร 884 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 268 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 547 คน เทียบสัดส่วนบัญญัติไตรยางศ์ให้กระจายตามลำดับหลักสูตรทุกแผนกวิชา โดยวิธีกลุ่มตัวอย่าง อย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามวัดความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ลักษณะของหลักสูตร ปวช.,ปวส. มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริการงานแนะแนว งานปกครอง และการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา รวมจำนวน 30 ข้อ แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยได้นำไปทดสอบหาความเชื่อมั่น แบบหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีการของ Cronbach กับนักเรียนระดับหลักสูตร ปวช. และ ปวส. ของโรงเรียนช่างกลภาคใต้เทคโนโลยี โรงเรียนบริหารธุรกิจวิทยา สงขลา ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ผลปรากฏว่า แบบสอบถามมีค่าความมั่นคงเท่ากับ 0.97 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัย ได้ส่งผลแบบสอบถามตามจำนวนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 547 ฉบับ ได้รับคืนกลับมา 547 คิดเป็นร้อยละ 100% วิเคราะห์โดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ โดยแบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละและแบบสอบถาม ตอนที่2 วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าเปรียบเทียบ ด้วย t-test

5.4 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่านักเรียน นักศึกษา ของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี จำนวน 547 คน จำแนกตามลักษณะ หลักสูตร ปวช. จำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 51.00 และลักษณะหลักสูตร ปวส. จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 49.00 ตามลำดับ

5.4.2 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ใน 3 ด้าน คือ ด้านการบริการงานแนะแนว ด้านงานปกครอง ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา โดยภาพรวม และรายข้อในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ด้านงานปกครอง ($\bar{X} = 3.22$) ด้านงานบริการงานแนะแนว ($\bar{X} = 3.20$) ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา ($\bar{X} = 3.20$) เมื่อพิจารณารายด้านสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการบริการงานแนะแนว ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านักเรียน นักศึกษา โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยีมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ลำดับแรกคือ ข้อที่ 10 การปฐมนิเทศ นักเรียน นักศึกษาใหม่ ข้อที่ 11 การจัดนิทรรศการ และ ข้อที่ 7 การบริการข้อมูลทางการศึกษา

2. ด้านงานปกครอง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่านักเรียน นักศึกษา โรงเรียน สงขลาเทคโนโลยี มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ในด้านงานปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$) พิจารณาความคิดเห็นเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ ข้อที่ 1 การกำหนดนโยบายการปกครอง ข้อที่ 5 นักศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทในโรงเรียน ข้อที่ 6 การลงโทษนักเรียน นักศึกษาที่พกพาอาวุธเข้ามาในโรงเรียน

3. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ผลการวิเคราะห์ พบว่า นักเรียน นักศึกษา โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี มีความพึงพอใจ ต่อการบริหาร กิจการนักเรียน นักศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ลำดับแรกคือ ข้อที่ 1 การจัดกิจกรรมกีฬาภายในโรงเรียน ข้อที่ 14 การจัดวางตัวบุคคลากร ที่เกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา และข้อที่ 3 การจัดกิจกรรมดนตรี เพื่อนันทนาการ

5.4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความพึงพอใจ ของนักเรียน นักศึกษา ต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ที่มีลักษณะหลักสูตรต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความพึงพอใจ ของนักเรียน นักศึกษา ต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ที่มีลักษณะหลักสูตรต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการบริการงานแนะแนว โดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันแทบทุกข้อยกเว้นข้อ ที่ 5 คือการใช้แบบสอบถามสำรวจปัญหา ข้อที่ 10 การปฐมนิเทศนักเรียนนักศึกษาใหม่ ข้อที่ 12 การศึกษานอกสถานที่ ข้อที่ 13 การสอนซ่อมเสริม และข้อที่ 15 การจัดวางตัวบุคคลากรที่ปฏิบัติงานแนะแนวนอกนั้นแตกต่างกัน

ด้านการปกครอง โดยภาพรวม และรายข้อทุกข้อ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการจัดกิจกรรม โดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันแทบทุกข้อยกเว้นข้อที่ 10 คือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสาธารณะประโยชน์

5.5 อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษา พบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษาของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี รวม 3 ด้าน คือ ด้านการบริการงานแนะแนว ด้านงานปกครอง และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา อภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

5.5.1 ความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของนักเรียนนักศึกษา รวม 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียน นักศึกษา ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ยังไม่ได้รับการตอบสนองในสิ่งที่นักเรียนนักศึกษาต้องการจริง ๆ จากโรงเรียนในส่วนของบริการทั้ง 3 ด้านอย่างเพียงพอและเหมาะสม แต่ลักษณะที่จัดให้อยู่ในปัจจุบันเป็นแค่เพียงการจัดเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรเท่านั้นแต่ไม่ได้เสริมพัฒนาการของนักเรียน นักศึกษาเท่าที่ควร ซึ่งไม่สอดคล้องกับ วิทยุ โสธร (2516 : 204) กล่าวว่า งานกิจการนักเรียน นักศึกษา เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน นักศึกษาโดยตรงนอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนตามปกติแล้ว แต่ยังเป็นการมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคนให้ก้าวหน้าประสบผลสำเร็จและมุ่งส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของนักเรียนในโรงเรียนให้ดำเนินไปได้ด้วยดีอันจะมีผลไปถึงการพัฒนาบุคลิกภาพ และความรู้ความสามารถเฉพาะตนของนักเรียนให้แต่ละคนเกิดความก้าวหน้า และเป็นประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ Campbell (อ้างใน ธีรวุฒิ ประทุมณพรัตน์. 2532 : 55) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารในด้านงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ได้แก่การประสานหน้าที่การงานในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกลมกลืนไปกับงานด้านการสอนพร้อมไปกับประสานงานด้านบริการชนิดต่าง ๆ ในขอบข่ายของงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ให้ดำเนินงานไปได้ด้วยดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรวม ตามลำดับ มีดังนี้

ด้านงานปกครอง พบว่า ระดับค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในลำดับที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี เป็นโรงเรียนประเภทช่างอุตสาหกรรมนักเรียน นักศึกษา ส่วนใหญ่เป็นผู้ชายและกำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่น โรงเรียนจึงต้องมีการเข้มงวดในเรื่องของระเบียบวินัย ซึ่งเป็นไปตามปรัชญาของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยีที่มีอยู่ว่า ฝีมือดี มีวินัย จากปรัชญาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนให้ความสำคัญกับเรื่องระเบียบวินัยเป็นพิเศษจึงส่งผลให้นักเรียน นักศึกษา มีความพึงพอใจต่องานปกครองเป็นลำดับที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทรงศิลป์ ไชยทิพย์ (2540 : 138) พบว่า งานปกครองเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน นักศึกษา กำกับดูแลให้นักเรียน นักศึกษาประพฤติตนให้ครอบคลุมในเรื่องของระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กาญจนา ภาสุรพันธ์ (2531 : 110) พบว่านักเรียน นักศึกษามีความพึงพอใจเกี่ยวกับการปกครองในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา

รายละเอียดมีความพึงพอใจระดับปานกลาง ต่อกฎระเบียบและวินัยต่าง ๆ ที่วิทยาลัยกำหนด แสดงว่ากฎระเบียบต่าง ๆ มีความเหมาะสมอยู่แล้ว

ด้านการบริการงานแนะแนว พบว่า ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในลำดับที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียน นักศึกษา ไม่ได้เห็นความสำคัญของงานบริการแนะแนวในรูปแบบต่าง ๆ มากนักเนื่องจากโรงเรียนไม่ได้จัดให้มีคาบเรียนเพื่อการจัดกิจกรรมแนะแนวเป็นคาบเรียนบังคับจึงส่งผลให้นักเรียน นักศึกษา มีความพึงพอใจอยู่ในลำดับที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับ พรรณราย ทรัพย์ประภา (2529 : 2) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวมีจุดอ่อนอยู่ประการหนึ่ง คือ กิจกรรมแนะแนวไม่มีหน่วยการเรียนและไม่มี การประเมินผลเป็นหน่วยการเรียนซึ่งสอดคล้องกับหน่วยการเรียนกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 34) ซึ่งชี้ว่าโรงเรียนแต่ละโรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมทั้งทางด้าน การศึกษา อาชีพ และการพัฒนาตนเองให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสมโดยถือเอาเอกลักษณ์การเรียนในแต่ละชั้นปี ระดับชั้น ธรรมชาติ และวัยของผู้เรียนเป็นหลัก ดังนั้น โรงเรียนจึงจะทบทวนและสร้างรูปแบบของการบริการงานแนะแนวให้ชัดเจนเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ตามสภาพความต้องการที่แท้จริงทุก ๆ ด้าน

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนนักศึกษา ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในลำดับที่ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยีส่วนใหญ่จะถูกกำหนดโดยโรงเรียนรูปแบบของกิจกรรมที่ออกมาไม่หลากหลายและนักเรียน นักศึกษา ไม่มีส่วนร่วมในการคิด ขาดความเป็นอิสระในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขาดการสนับสนุน ในด้านปัจจัยต่าง ๆ จึงส่งผลให้ ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กาญจนา ภาสุพันธ์ (2531 : 111) ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัย อาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา เขต 8 พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจระดับ ปานกลาง ค่อนข้างน้อยในด้านของความเป็นอิสระในการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ สมบูรณ์ ทับทิมไทย (อ้างใน นิรันดร์ จุลทรัพย์. 2535 : 3) กล่าวว่า กิจกรรมนักเรียน หมายถึง บรรดากิจกรรมประกอบหรือเสริมหลักสูตรทั้งหลายที่จัดขึ้นโดยนักเรียน และนักเรียนสมัครใจที่จะเข้าร่วมดำเนินการเองทั้งใน และนอกห้องเรียนโดยการเห็นชอบและสนับสนุนทาง โรงเรียน

5.5.2 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจ ของนักเรียนระดับ ปวช. และ นักศึกษาระดับ ปวส. ที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนนักศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของนักเรียนระดับ ปวช. และ นักศึกษาระดับ ปวส. ของโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยีต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนนักศึกษารวม 3 ด้าน โดยภาพรวมพบว่า ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านงานปกครอง โดยภาพรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ที่ระดับ .05 เนื่องจากในด้านเรื่องกฎระเบียบ ในเรื่องของการควบคุมระเบียบวินัย ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี มีการกำหนดกฎระเบียบเอาไว้อย่างเป็นรูปแบบชัดเจน โดยไม่ได้กำหนดแยกระดับชั้นปีแต่ทั้งระดับ ปวช. และปวส. ต้องประพฤติตนอยู่ในกฎระเบียบอันเดียวกัน ขณะที่นักเรียนที่อยู่ในระดับ ปวช. เป็นวัยรุ่น ซึ่งต้องควบคุมพฤติกรรมอย่างเข้มงวด แต่ในขณะเดียวกัน นักศึกษาระดับ ปวส. ค่อนข้างเป็นผู้ใหญ่ มีความคิด และมีความเชื่อมั่นในความคิดของตนเอง ต้องการความเป็นอิสระ ไม่ต้องการการควบคุม หรือการกำหนดขอบเขต จึงส่งผลให้นักเรียนทั้งสองระดับ มีความ พึงพอใจแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ พงศ์ศักดิ์ สนเทศ (อ้างใน ผ่อง เกื้อเม้ง. 2539 : 71) กล่าวคือ การบริหารงานปกครอง นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่น นับว่ามีปัญหามากกว่างานปกครอง ในระดับอื่น ๆ ดังนั้น โรงเรียนจะต้องดำเนินการ ควบคุมดูแลความประพฤติ และส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อที่ 1 การกำหนดนโยบายงานปกครองโรงเรียนได้มีการกำหนดนโยบายทางด้านกรปกครองไว้อย่างเป็นแบบแผนที่ชัดเจน ข้อที่ 2 การลงโทษนักเรียน นักศึกษาที่มาสายจะต้องได้รับโทษ เช่น การเก็บชยะ หรือ ทำความสะอาดห้องเรียน ข้อที่ 3 การลงโทษนักเรียน นักศึกษา นักเรียน นักศึกษาที่ขาดเรียน 2 ครั้งติดต่อกันโรงเรียนจะต้องแจ้งให้ผู้ปกครองทราบและหาวิธีการแก้ไข ข้อที่ 4 การลงโทษนักเรียน นักศึกษาที่หนีเรียน นักเรียน นักศึกษา ที่หนีเรียนจะต้องเรียกมาพูดคุยและลงโทษตามความเหมาะสม ข้อที่ 5 การลงโทษนักเรียน นักศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทในโรงเรียน นักเรียน นักศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทในโรงเรียน จะต้องถูกสอบสวนและพักการเรียนตามความผิด ข้อที่ 6 การลงโทษนักเรียน นักศึกษา ที่แต่งกาย รวมไปถึงทรงผมผิดระเบียบ นักเรียน นักศึกษาที่แต่งกาย และไว้ทรงผมผิดระเบียบ จะต้องว่ากล่าวตักเตือนและลงโทษตามความเหมาะสม ข้อที่ 8 การตรวจสอบความเรียบร้อย ตามสถานที่ และจุดหล่อแหลมต่าง ๆ โรงเรียนได้จัดตั้งคณะกรรมการออกตรวจตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน ข้อที่ 9 การเชิญผู้ปกครองมารับทราบปัญหาของนักเรียน เมื่อนักเรียนเกิดปัญหา นักศึกษา เกิดปัญหาต่าง ๆ โรงเรียนจะเชิญผู้ปกครองมารับทราบปัญหาและร่วมกันหาวิธีการแก้ไข ข้อที่ 10 การตรวจสอบสารเสพติดให้กับนักเรียน นักศึกษา

โรงเรียนได้ตระหนักถึงปัญหายาเสพติดและได้จัดตั้งศูนย์ตรวจสอบยาเสพติดเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองในเรื่องของการแก้ปัญหาเสพติด ข้อที่ 11 การจัดอบรมความรู้เพื่อป้องกันสารเสพติด โรงเรียนได้จัดโครงการอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องสารเสพติด ซึ่งเป็นการป้องกันการติดยาเสพติดให้กับนักเรียน นักศึกษา ข้อที่ 12 การรักษาความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สินของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนได้จัดสถานที่จอดรถพร้อมทั้งมีเวรยามเฝ้าเพื่อดูแลความปลอดภัย ข้อที่ 13 การจัดวางตัวบุคลากรงานปกครอง บุคลากรงานปกครองเป็นคณะครู อาจารย์ ที่มาจากแต่ละแผนก และล้วนมีความรู้ความสามารถในด้านการ ปกครองเป็นอย่างดี ข้อที่ 14 การใช้กิริยาวาจา กับนักเรียน นักศึกษา โดยคำสั่งท่านผู้อำนวยการโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ครู และเจ้าหน้าที่ทุกท่านในโรงเรียน จะต้องใช้กิริยาวาจา กับนักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครองอย่างสุภาพ อ่อนโยน ข้อที่ 15 การลงโทษเพื่อให้นักเรียน นักศึกษาสำนึก ต่อการกระทำความผิด บทลงโทษส่วนแต่เป็นสิ่งที่ให้นักเรียน นักศึกษาสำนึก ต่อการกระทำความผิด และจะไม่ทำผิดอีกต่อไป ข้อที่ 16 บทลงโทษเป็นสิ่งที่นักเรียน นักศึกษาสามารถรับได้ บทลงโทษที่สั่งลงโทษนักเรียน นักศึกษาไม่รุนแรงและเกินความผิดที่แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ กิติมา ปริติติลล (2532 : 170) การปกครองนักเรียน หมายถึง การป้องกันและ ควบคุมดูแลรักษารวมทั้งให้การอบรมศีลธรรม จรรยา มารยาทอันดีงาม ซึ่งให้สามารถปกครองตนเองได้

ด้านการบริการแนะแนว โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ .05 เนื่องจาก นักศึกษา ระดับ ปวส. มีความเป็นผู้ใหญ่ มากกว่า นักเรียนระดับ ปวช. และสามารถศึกษาหาข้อมูลต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง จึงให้ความสำคัญการบริการแนะแนวต่างกับนักเรียนระดับ ปวช. ซึ่งสอดคล้องกับ อุบลรัตน์ เฟิงสถิตย์ (2529 : 197) กล่าวว่า อายุของบุคคลจะมีผลต่อพฤติกรรมที่แตกต่างกัน วัยแต่ละวัยย่อมมีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไปด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 คือ ข้อที่ 1 การสำรวจปัญหา นักเรียน นักศึกษา โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งสอดคล้องกันเพื่อศึกษาหาข้อมูลในตัวเด็กเพื่อนำข้อมูลมาแก้ปัญหาตามขั้นตอน ข้อที่ 2 การศึกษาเด็กเป็นรายกรณี โรงเรียนพยายามติดตามนักเรียนที่มีปัญหาเป็นรายบุคคลเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กออกกลางคัน ซึ่งสอดคล้องกับ ทองเรียน อัมรัชกุล (2528 : 61) กล่าวว่า เป็นการรวบรวมข้อมูลของโรงเรียนเพื่อที่จะได้ให้ความช่วยเหลือเด็ก และให้เข้ามามีความเข้าใจในตัวเอง ข้อที่ 3 การเยี่ยมบ้านนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนมีนโยบายและจัดตั้งทีมงาน เพื่อออกเยี่ยมบ้านนักเรียนทั้งคนที่มีปัญหาและคนที่ไม่มีปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับ กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ (2533 : 59) กล่าวว่า การแก้ปัญหาของนักเรียนโรงเรียนจะต้องประสานงานกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองจะต้องให้ความร่วมมือดูแลกันเป็นอย่างดี ไม่เช่นนั้นอาจเกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาได้ ข้อที่ 4 การให้นักเรียน นักศึกษา เขียนระบายความในใจเพื่อมารับทราบข้อมูลในตัวเด็กและหาวิธีการแก้ไข ข้อที่ 6 การจัดทำระเบียบนสะสม รงเรียนจัดทำระเบียบสะสมของ

นักเรียน นักศึกษา ทุกระดับชั้นเพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐานและความก้าวหน้าทางการศึกษา ข้อที่ 7 การบริการข้อมูลทางการศึกษา โดยทางโรงเรียนได้ประสานงานกับสถาบันการศึกษาทั้งในท้องถิ่นและส่วนภูมิภาค จะแนะแนวการศึกษาต่อให้กับนักเรียน นักศึกษาต่อ ข้อที่ 8 การบริการข้อมูลด้านอาชีพ โรงเรียนได้ติดประกาศตำแหน่งงานตามป้ายประกาศ ส่วนต่าง ๆ ในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ข้อที่ 9 การบริการข้อมูลเป็นรายบุคคล โรงเรียนได้จัดการบริการข่าวสารข้อมูลโดยคำนึงถึงความแตกต่างและความเหมาะสมของแต่ละคน ข้อที่ 11 การจัดนิทรรศการ การจัดนิทรรศการภายในโรงเรียนมีทั้งในส่วนงานวิชาการและงานบันเทิง ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษา ทุกชั้นปีได้เข้าร่วม ข้อที่ 17 การติดตามความก้าวหน้าในการแก้ปัญหา เมื่อนักเรียน นักศึกษา มีปัญหาจะได้รับการช่วยเหลือแก้ไข และมีการติดตามความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ ข้อที่ 18 สภาพบรรยากาศในสำนักงานแนะแนว สภาพปัจจุบันสำนักงานแนะแนวมีสภาพพร้อมในทุก ๆ ด้าน สำหรับบริการนักเรียน นักศึกษา ข้อที่ 19 อรรถาธิบายของบุคลากรงานแนะแนว บุคลากรงานแนะแนวล้วนแต่ได้ผ่านการคัดเลือกและเหมาะสม สำหรับงานแนะแนวโดยเฉพาะ ข้อที่ 20 การจัดทุนการศึกษา พิจารณาตามความเหมาะสมโดยยึดถือสภาพตามความเป็นจริงในการจัดสรรทุนการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ มัทกานต์ โอฟารัตน์มณี (2534 : 26 - 27) ได้กล่าวถึง การแนะแนวว่าสถานศึกษาควรมีหน่วยงานแนะแนวเป็นงานสนับสนุนงานวิชาการ เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือป้องกันแก้ไข และพัฒนานักเรียน นักศึกษา ให้มีการพัฒนาการทุกด้านทั้งร่างกาย จิตใจและสติปัญญาอย่างสมบูรณ์

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี เปิดสอน สองรอบ คือ รอบเช้าและรอบบ่าย โดยแบ่งนักเรียน ระดับ ปวช. เรียนในรอบเช้า และนักศึกษา ปวส. เรียนในรอบบ่าย ในขณะที่การดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับนักเรียน นักศึกษา ส่วนใหญ่จะจัดในช่วง รอบเช้า ดังนั้น ผู้ที่ได้มามีส่วนร่วมในกิจกรรม ส่วนใหญ่มักจะเป็นนักเรียน ระดับ ปวช. ส่วนนักศึกษาที่มาในรอบบ่ายนั้น มักจะไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมบ่อยครั้งนัก ดังนั้น จะส่งผลให้นักเรียน นักศึกษา ทั้งสองระดับมีความพึงพอใจที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ อุบลรัตน์ เพ็งสถิตย์ (2529 : 197) กล่าวว่า สถานการณ์ต่าง ๆ เช่นเวลาและสิ่งแวดล้อม สถานที่จะมีผลต่อการเกิดแรงจูงใจในแตกต่างกัน และสอดคล้องกับ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ กล่าวว่า การเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ขึ้นอยู่กับการดูแลของโรงเรียน โรงเรียนจะต้องกำหนดเวลา ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ควรที่จะได้รับความสนใจ กับการพัฒนาโปรแกรมกิจกรรม เมื่อกิจกรรมหลายอย่างถูกกำหนดในเวลาเดียวกัน นักเรียน นักศึกษา ก็จะเกิดความขัดแย้งภายในใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ข้อที่ 1 การจัดกิจกรรมกีฬาภายในโรงเรียนได้จัดให้มีการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ ตลอดปีการศึกษา ซึ่งสอดคล้อง

กับ นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2535 : 14) กล่าวว่า กิจกรรมนักเรียนมีความสำคัญในด้านการตอบสนองทางด้านจิตใจ และเป็นเครื่องมือเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน และช่วยพัฒนาความเป็นผู้นำของนักเรียนได้ ข้อที่ 2 การจัดกิจกรรมกีฬาภายนอกโรงเรียน โรงเรียนมีการจัดส่งทีมนักกีฬาประเภทต่างๆ เข้าร่วมแข่งขันกับหน่วยงานและสถาบันการศึกษาต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ Glathron และ Spencer (อ้างใน นิรันดร์ จุลทรัพย์, 2535 : 15) คุณค่าของกิจกรรมที่มีต่อตัวนักเรียนเองและต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ ส่งเสริมสุขภาพทางด้านร่างกายและจิตใจ รู้จักใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ และยังสร้างความสามัคคี มีน้ำใจ รักพวกพ้อง รักและผูกพันกับโรงเรียน ข้อที่ 3 การจัดกิจกรรมดนตรีเพื่อนันทนาการ โรงเรียนจัดให้มีการประกวดร้องเพลง การแข่งขันดนตรีโฟล์คของ ทั้ง 2 ภาคเรียน ซึ่งสอดคล้องกับข้อที่ 4 การจัดกิจกรรมชมรม โรงเรียนได้จัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมชมรมองค์การวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย และกิจกรรมลูกเสือ ข้อที่ 5 การจัดกิจกรรมต่างศาสนาพิธี มีการจัดกิจกรรมทางศาสนาโดยเชิญตัวแทนของศาสนาต่าง ๆ มาร่วมในกิจกรรม ข้อที่ 6 การจัดกิจกรรมลูกเสือ เป็นกิจกรรมบังคับเลือกสำหรับนักเรียนระดับ ปวช.1 ทุกคน ข้อที่ 7 การจัดกิจกรรมเพื่อต่อต้านยาเสพติด โรงเรียนได้จัดกิจกรรมสาบานตน โดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดทุกชนิด พร้อมทั้งลงชื่อเพื่อร่วมกระแสด้านยาเสพติด ข้อที่ 8 การจัดกิจกรรมรณรงค์ตามระบบประชาธิปไตย มีการร่วมรณรงค์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งและจัดเวทีให้ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งปราสัย ข้อที่ 11 กิจกรรมต่อต้านโรคเอดส์ โรงเรียนเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ และนำนักเรียนไปเยี่ยมชมผู้ป่วยโรคเอดส์ ข้อที่ 12 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นผู้นำ โรงเรียนได้จัดให้มีการเลือกตั้ง ประธานชมรมองค์การวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย โดยให้นักเรียนทุกแผนกลงรับสมัครเลือกตั้ง ข้อที่ 13 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม โรงเรียนได้จัดให้มีโครงการของหายได้คืน โดยมุ่งนักเรียน นักศึกษา มีคุณธรรม โดยนำสิ่งของที่พบมามอบให้กับครู อาจารย์ และประกาศหาเจ้าของต่อไป และข้อที่ 14 การจัดวางตัวบุคลากรเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนได้คัดเลือกผู้ที่มีความสามารถในการจัดกิจกรรมทุกรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับ พันธ์ หันนาคินทร์ (2524 : 221-224) กล่าวไว้ว่า กิจกรรมนักเรียนมีหลายประเภท ได้แก่ กิจกรรมการประชุม กิจกรรมชุมนุมหรือชมรม กิจกรรมที่กระทำนอกโรงเรียน กิจกรรมเกี่ยวกับการพิมพ์ กิจกรรมเกี่ยวกับการกีฬา กิจกรรมเกี่ยวกับการดนตรี กิจกรรมเกี่ยวกับการละครและการพูดในที่สาธารณะ กิจกรรมการสังคมสงเคราะห์ และกิจกรรมไฮมรุม

5.6 ข้อเสนอแนะ

5.6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนหรือผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสงขลา เทคโนโลยีต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษารวม 3 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารงานแนะแนว

ควรจัดการบริการงานแนะแนว ทุกด้านอย่างเต็มศักยภาพ และจะต้องช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาอย่างแท้จริง ขณะเดียวกันจะต้องพัฒนาบุคลากรงานแนะแนวให้มีความรู้ความสามารถ เหมาะสมสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่งานแนะแนว

2. ด้านงานปกครอง

ด้านงานปกครองโรงเรียนจะต้องคัดเลือกบุคลากรที่จะมาทำงานปกครองนั้นต้องเป็น บุคลากรที่มีจิตวิทยาในการอบรมสั่งสอน มีความคิดละเอียดรอบคอบ ไม่เป็นคนโมโหร้าย กิริยา วาจาที่พูดคุยกับนักเรียน นักศึกษา ต้องสุภาพและมีจิตวิญญาณของความยุติธรรมอย่างแท้จริง

3. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา

การจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ควรให้นักเรียน นักศึกษามีส่วนร่วมในการคิด เช่น เลือกกิจกรรมที่จะจัดเพราะจะต้องตระหนักว่าถ้ากิจกรรมทุกกิจกรรมที่จัดขึ้นไม่ได้สนองตอบความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ที่แท้จริงจะทำให้นักเรียน นักศึกษา เบื่อและไม่สนใจเข้าร่วม กิจกรรม

5.6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับหัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้างาน

1. ด้านงานบริการแนะแนว

ควรพิจารณาบทบาทภาระหน้าที่ของงานแนะแนว และควรจัดการบริการงานแนะแนว ให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน นักศึกษา สูงสุดขณะเดียวกันควรประเมินผลการปฏิบัติงานของการบริหารแต่ละด้านว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้นำข้อมูลมาพิจารณาปรับปรุงแบบ การปฏิบัติงาน

2. ด้านงานปกครอง

การควบคุมดูแล การปฏิบัติงานของบุคลากรในสายงานอย่างใกล้ชิด และไม่ควรให้สิทธิ ในการดำเนินการในการลงโทษนักเรียน นักศึกษา มากเกินไปแต่ควรจะกลั่นกรองอย่างละเอียด รอบคอบ และพยายามแก้ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน นักศึกษา ด้วยเหตุด้วยผล

3. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา

ควรสำรวจความต้องการของนักเรียน นักศึกษา และเปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษา ดำเนินการในการจัดกิจกรรมเองบ้างตามโอกาส โดยคอยช่วยเหลือและสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ ให้กับนักเรียน นักศึกษา

5.6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี

รวม 3 ด้าน

1. ศึกษารูปแบบการสอนซ่อมเสริมที่นักเรียน นักศึกษา ฟังพอใจ
2. ศึกษาลักษณะของครูปกครองที่นักเรียน นักศึกษา ฟังพอใจ
3. ศึกษาเปรียบเทียบตัวแปรอื่นๆ เช่น แผนก ชั้น ปี อายุ และเพศ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. 2534. **การจัดกิจกรรมคาบแนะแนวตามหลักสูตรมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์. 2538. **การบริหารกิจการนักเรียน นักศึกษา**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กิตติมา ปรีดีติติก. 2529. **ทฤษฎีบริหารองค์การ**. กรุงเทพฯ : อักษรพิพัฒน์การพิมพ์.
- กุลวดี สุวรรณนิตย์. 2538. **รวมบทความของงานวิจัย**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุไร ชุมชุม. 2536. **บทความย่อกรรมการฝึกหัดครู**. กรุงเทพฯ : อักษรไทย.
- ชาญชัย อินทรประวัตติ. 2521. **การบริหารกิจการนักเรียน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา.
- ถวิล ธาราโภชน. 2536. **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ทองสมัย สุระชัย. 2536. **รายงานการวิจัย เรื่องความพึงพอใจในงานของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยโรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น**
- ธงชัย ช่อพุกษา. 2538. **การบริหารกิจการนักเรียน นักศึกษา**. กรุงเทพฯ : สหวิทยาพุทธชินราช.
- ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์. 2536. **การบริหารกิจการนักเรียน**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- ประดิษฐ์ ฮวบเจริญ และคณะ. ม.ป.ป.. **การบริหารกิจการนักเรียน**. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- ผ่อง เกื้อเม้ง. 2539. "ศึกษาบทบาทของอาจารย์ฝ่ายปกครองในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์และอาจารย์ฝ่ายปกครองโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา." **ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา**
- พนัส หันนาคินทร์. 2514. **หลักการบริหารโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : รัตนาพานิช
- ไพบูล ช่างเรียน. 2516. **ศัพท์ทางสังคมสาหรานุกรมวิทยา**. กรุงเทพฯ : ผดุงวิทยาจำกัด.
- ไพศาล หวังพานิช. 2526. **การวัดผลการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ปิฎก โสธร. 2516. **หลักการบริหาร**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- มัทกานต์ โอฟารรัตน์มณี. 2534. "วารสารงานแนะแนว." กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- โยธิน คันสนยุท. 2530. **มนุษย์สัมพันธ์ : จิตวิทยาการทำงานในองค์กร**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524. **หลักการวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ทวีกิจการพิมพ์.

- วิชัย ธรรมชาติ. 2539. **บทคัดย่องานวิจัย**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุธนะ ดิงศภทิพย์. 2538. **รวมบทคัดย่องานวิจัย**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, ดร.และเอนกกุล กรี่แสง. 2519. **หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อักษรสัมพันธ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2540. **เอกสารการประกันภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- หวน พิณรุฬพันธ์. 2528. **การบริหารโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- Anderson, Lester W. and Lauren A. Van Dike. 1963. **Secondary School Administration**. Boston: Houghton Mifflin.
- Froehlich, Clifford P. 1952. **Studying Students**. Chicago : Science Research Associates.
- Good, Carter V. 1973. **Dictionary of Education**. 3rd.ed., New York, McGraw-Hill.
- Gorton, Richard A. 1983. **School Administrator and Supervision**. Leadership Challenges and Opportunities, U.S.A. : Wm.C. Brow.
- Hill, George E. 1980. **Management and Improvement of Guidance**. New York : Appleton - Century Croft.
- Jacobson, Paul B. 1975. **The Effective School Principal**. Managing Curriculum Activities New Jersey : Prentice-Hall.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. 1970. "Determining Sample Size for Research Activities," *Educational and Psychological Measurement*. 30 : 607 – 610, Autumn.
- Ovard Glen F. 1966. **Administration of the Changing Secondary School**. New York : The Machmillan.
- Starr, George G. 1942. **An Evaluation of Student Autobiography**. New York : Education LSIII.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก หนังสือราชการ

ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ภาคผนวก ก
หนังสือราชการ

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา ที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

นายวินิจ จิตรา รหัสประจำตัว 42064160 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความพึงพอใจในการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษาในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน (THE SATISFACTION IN STUDENTS' AFFAIRS MANAGEMENT IN PRIVATE VOCATIONAL SCHOOL)" โดยมี ดร.มาลัย จีรวัดมนเกษตร์ เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.พจนาว่องตระกูล เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2544

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ.2544

(รศ.ดร.บุญวัฒน์ อัสชู)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1504 / 3236

คณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

27 กรกฎาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.วิจิตต์ สังข์รัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายวินิจ จิตรา นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน, นักศึกษา ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน”

คณะกรรมการอุดมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถาม ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามี เนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของ นายวินิจ จิตรา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร.327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.3269040

ที่ ทม 1504 / 3236

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

27 กรกฎาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.ประยูร เทพนवल

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายวินิจ จิตรา นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน, นักศึกษา ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ”

คณะกรรมการอุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถาม ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของ นายวินิจ จิตรา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร.327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.3269040

ที่ ทม 1504 /

3236

คณะกรรมการผู้ทดสอบ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์จรัส อติวิทยากรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายวินิจ จิตรา นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน, นักศึกษา ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน”

คณะกรรมการผู้ทดสอบพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถาม ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามี เนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของ นายวินิจ จิตรา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร.327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.3269040

ที่ ทม 1504 / 3236

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

27 กรกฎาคม 2544

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายสมพร ขุนเพชร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายวินิจ จิตรา นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา จะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน, นักศึกษา ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ”

คณะกรรมการอุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างยิ่ง จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัยเกี่ยวกับแบบสอบถาม ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามี เนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้การเก็บข้อมูลของ นายวินิจ จิตรา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายณรงค์ พิมสาร)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร.327-1199 , 737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร.3269040

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารอาชีวศึกษา
คณะครุศาสตรอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษาต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา
ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

คำชี้แจง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษาในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี แบบสอบถามนี้จะรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษาต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษา 3 ด้าน คือ การบริการงานแนะแนว งานปกครอง และการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา

คำตอบในแบบสอบถามนี้จึงไม่มีถูกหรือผิด แต่จะเป็นไปตามความคิดเห็นของแต่ละบุคคล กรุณาตอบคำถามทุกข้อด้วยความคิดเห็นของท่านอย่างอิสระ ให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ข้อมูลที่ได้จะเก็บไว้เป็นความลับ และนำไปใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้เท่านั้น แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน นักศึกษา ได้แก่ระดับหลักสูตรที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสำรวจความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษาในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี 3 ด้าน คือ การบริการงานแนะแนว งานปกครอง และการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา รวม 50 ข้อ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยดี จึงขอขอบคุณ มา ณ ที่นี้ด้วย

นายวินิจ จิตรา

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารอาชีวศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางที่ตรงกับระดับความพึงพอใจต่อการบริหารงาน
กิจการนักเรียนนักศึกษาในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ข้อละหนึ่งเครื่องหมายดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

สภาพการบริหารงานกิจการ นักเรียนนักศึกษา	ระดับความพึงพอใจ					ช่องนี้ สำหรับผู้วิจัย
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
● ความพึงพอใจของนักเรียนนักศึกษาต่อการ แนะแนวการศึกษา.....	.....	...✓...	.....	.....	.....	.....
●● ความพึงพอใจของนักเรียนนักศึกษาต่อการดำเนินงาน กิจกรรม ชมรม.....	.....	.....	...✓...	.....	.....	.....

- ข้อ ● แสดงว่า ความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ต่อการบริหารงานแนะแนวการศึกษาอยู่ใน
ระดับมาก
- ข้อ ●● แสดงว่า ความพึงพอใจของนักเรียน นักศึกษา ต่อการดำเนินงานกิจกรรมชมรมอยู่ใน
ระดับปานกลาง

ตอนที่ 1

คำชี้แจง

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ที่ตรงกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ลักษณะหลักสูตร

( ) ปวช. ชั้นปีที่ 2

ชั้นปีที่ 3

( ) ปวส. ชั้นปีที่ 2

ตอนที่ 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนนักศึกษาในโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี แบบสอบถามตอนที่ 2 มีทั้งหมด 3 ด้าน คือ การบริการงานแนะแนว งานปกครอง และการจัดกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามแต่ละด้านจะมีตัวเลือก 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษามากที่สุด

4 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษามาก

3 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษาปานกลาง

2 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษาน้อย

1 หมายถึง ความพึงพอใจต่อการบริหารงานกิจการนักเรียน นักศึกษาน้อยที่สุด

สภาพการบริหารงานกิจการ นักเรียนนักศึกษา	ระดับความพึงพอใจ					ช่องนี้ สำหรับผู้วิจัย
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
<u>ด้านบริการแนะแนว</u>						
1. การสำรวจปัญหา นักเรียน นักศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม						
2. การศึกษาเด็กเป็นรายกรณี						
3. การเยี่ยมบ้านนักเรียน นักศึกษา						
4. การให้นักเรียน นักศึกษาเขียนระบายความในใจ						
5. การใช้แบบสำรวจปัญหาของนักเรียน นักศึกษา						
6. การจัดทำระเบียบสละสม						
7. การบริการข้อมูลทางการศึกษา						
8. การบริการข้อมูลด้านอาชีพ						
9. การบริการข้อมูลเป็นรายบุคคล						
10. การปฐมนิเทศนักเรียน นักศึกษาใหม่						

สภาพการบริหารงานกิจการ นักเรียน นักศึกษา	ระดับความพึงพอใจ					ช่องนี้ สำหรับผู้วิจัย
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
11. การจัดนิทรรศการ.....						
12. การศึกษานอกสถานที่.....						
13. การสอนซ่อมเสริม.....						
14. การแก้ปัญหา นักเรียน นักศึกษา.....						
15. การจัดวางบุคลากรที่ ปฏิบัติงานแนะแนว.....						
16. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ในสำนักงาน แนะแนว.....						
17. การติดตามความก้าวหน้า ในการแก้ปัญหา ของนักเรียนนักศึกษา.....						
18. สภาพบรรยากาศใน สำนักงานแนะแนว.....						
19. ทัศนคติของบุคลากร งานแนะแนว.....						
20. การจัดทุนการศึกษา.....						
ด้านงานปกครอง						
21. การกำหนดนโยบายงาน ปกครอง.....						
22. การลงโทษนักเรียน นัก ศึกษาที่มาสาย.....						
23. การลงโทษนักเรียน นัก ศึกษาที่ขาดเรียน.....						

สภาพการบริหารงานกิจการ นักเรียนนักศึกษา	ระดับความพึงพอใจ					สำหรับผู้วิจัย
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
24. การลงโทษนักเรียน นัก ศึกษาที่หนีเรียน.....						
25. การลงโทษนักเรียน นัก ศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะ วิวาทในโรงเรียน.....						
26. การลงโทษนักเรียน นัก ศึกษาที่พกพาอาวุธเข้า มาในโรงเรียน.....						
27. การลงโทษนักเรียน นัก ศึกษาที่แต่งกาย รวมถึง ทรงผมผิดระเบียบ.....						
28. การตรวจสอบความ เรียบร้อยตามสถานที่ และจุดต่อแหลมต่าง ๆ.....						
29. การเชิญผู้ปกครองมารับ ทราบปัญหานักเรียน นักศึกษา.....						
30. การตรวจสอบสารเสพติดให้ กับนักเรียน นักศึกษา.....						
31. การจัดอบรมความรู้เพื่อ ป้องกันสารเสพติด.....						
32. การรักษาความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน ของนักเรียน นักศึกษา.....						
33. การจัดวางบุคลากรงาน ปกครอง.....						

สภาพการบริหารงานกิจการ นักเรียน นักศึกษา	ระดับความพึงพอใจ					สำหรับผู้วิจัย
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
34. การใช้กิริยาจากกับนักเรียน นักศึกษา.....						
35. การลงโทษเพื่อให้นักเรียน นักศึกษาสำนึกต่อการทำความผิด.....						
36. บทลงโทษเป็นสิ่งที่นักเรียน นักศึกษาสามารถรับได้.....						
<u>ด้านการจัดกิจกรรม</u> <u>นักเรียนนักศึกษา</u>						
37. การจัดกิจกรรมกีฬาภายในโรงเรียน.....						
38. การจัดกิจกรรมกีฬาภายนอกโรงเรียน.....						
39. การจัดกิจกรรมดนตรีเพื่อนันทนาการ.....						
40. การจัดกิจกรรมชมรม.....						
41. การจัดกิจกรรมทางศาสนาพิธี.....						
42. การจัดกิจกรรมลูกเสือ.....						
43. การจัดกิจกรรมเพื่อต่อต้านยาเสพติด.....						
44. การจัดกิจกรรมรณรงค์ตามระบอบประชาธิปไตย.....						
45. การจัดกิจกรรมช่วยเหลือชุมชน.....						

สภาพการบริหารงานกิจการ นักเรียนนักศึกษา	ระดับความพึงพอใจ					สำหรับผู้วิจัย
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
46. การจัดกิจกรรมเพื่อ พัฒนาสาธารณะ ประโยชน์.....						
47. การจัดกิจกรรมต่อต้าน โรคเอดส์.....						
48. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม ความเป็นผู้นำ.....						
49. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรม.....						
50. การจัดวางตัวบุคลากร เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม นักเรียน นักศึกษา.....						

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นาย วินิจ จิตรา
วัน เดือน ปีเกิด	29 ตุลาคม 2515
สถานที่เกิด	อำเภอ เมือง จังหวัด ตรัง
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
ตำแหน่ง	ครูผู้สอน โรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2536 สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง (ช่างไฟฟ้ากำลัง) จากโรงเรียนสงขลาเทคโนโลยี ปีการศึกษา 2539 สำเร็จการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิต (อุตสาหกรรมศิลป์) จากสถาบันราชภัฏสงขลา ปีการศึกษา 2545 สำเร็จการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา) จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง